

De...
 ...
 ...
 ...

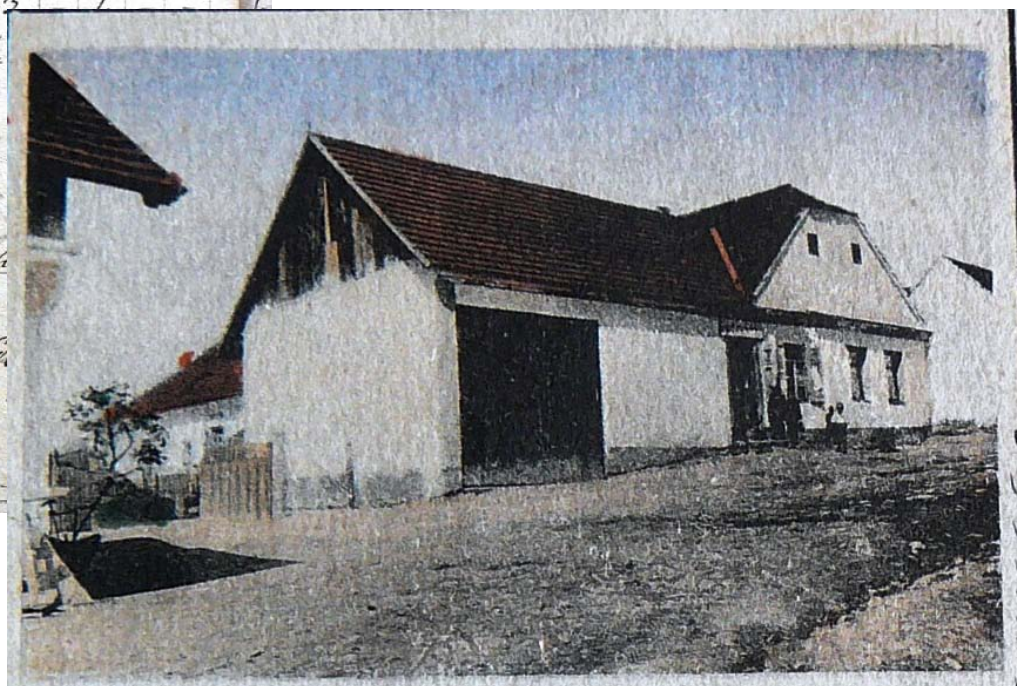
Kronika

Mes Mlady Smolivci
 Kolniczj genš Dva citates opelčelo mas
 Filip Smogaja 2 1/2 36. - 12. - 12. - - -
 Jan Jolava - 2 1/2 18. - 6. - 6. - - -
 Jan Wypatko - 2 1/2 18. - 6. - 6. - - -
 Kolniczj s Nowie opelli
 Barabolemierz Standaus 2 1/2 9. - 9. - 1. - - -

nejstarších usedlostí

Andrzej Stępiński 2 1/2 36. - 8. - 8. - 1. - - -
 Marci Stępiński - 2 1/2 18. - 5. - 5. - - 1. - - -
 Wacław Palatko - 2 1/2 18. - 3. - 1. - - 1. - - -

Kolniczj Brianski Pielęgi
 Jan Dymarski - 2 1/2 18.
 Janek Pawłowicz - 2 1/2 36.
 Janek Pielęgi - 2 1/2 36.
 Janek Pielęgi - 2 1/2 36.
 Salupielgenš 1. za opeli
 Janek Młynarz - 2 1/2 18.
 Zabradzielgenš 8. za opeli
 Wacław Młynarz - 2 1/2 18.
 Zabradzielgenš
 Marhina Jolava - 2 1/2 36.

v Mladém Smolivci

Ing. Jaroslava Kratochvílová

duben 2010

O b s a h

<u>Kapitola</u>	<u>strana</u>
A: Počátek 15. až konec 16. století	1
První písemný dokument o Mladém Smolivci	1
Další obyvatelé vesnice Mladý Smolivec v 15. a 16. století	2
B: Berní rula 1654	3
Soupis usedlostí z Berní ruly v Mladém Smolivci a dnešní čísla popisná	3
Originál Berní ruly pro vesnici Mladý Smolivec	4
C: Život v Mladém Smolivci po Berní rule	5
D: Historie prvně zaznamenaných usedlostí	9
1/ Usedlost Petra Brejchy, nyní manželů Trhlíkových č. 17 „u Šišků“ (dříve č. 14)	9
2/ Usedlost Jana Holady, nyní obce Mladý Smolivec č. 27 (99) „u Andresů“ (dříve č. 23)	14
3/ Usedlost Jana Šípatky, nyní rekreační chalupa manželů Kratochvílových č. 29 „u Vodičků“ (dříve č. 24)	17
4/ Usedlost Bartoloměje Starchaně, nyní rekreační chalupa manželů Knox-Crawfordových č. 24 – „u Starhounů“ (dříve č. 21)	21
5/ Usedlost Ondřeje Výšky, nyní Miroslava Zíky č. 26 – „u Zíků“ (dříve č. 22)	24
6/ Usedlost Marka Krupky, nyní Anny Krátké č. 38 – „u Krupků“ (dříve č. 31)	27
7/ Usedlost Václava Kalátka, nyní Stanislava Sedláčka č. 33 – „u Pavlíků“ (dříve č. 28)	32
8/ Usedlost Jana Štvána, nyní manželů Kubových č. 18 – „u Šuláků“ (dříve č. 15)	35
9/ Usedlost Pavla Pavlovice, nyní manželů Šmídových č. 23 „u Větrů“ (dříve č. 20)	39
10/ Karasovský grunt, nyní manželů Rodových č. 31 „u Gustů“ (dříve č. 26)	43
11/ Jeroným Mlynář, mlýn Lomice, nyní Jana Arnoštová, Hana Pavlásková, č. 42 „v Lomici“ (dříve č. 34)	46
12/ Jiřík Krčmář, hospoda panská, nyní Milan Skuhravý č. 41 „u Šenkýřů“ nebo „u Adámků“ (dříve č. 33)	51
13/ Chalupa Martina Holíka, nyní manželů Houdkových č. 11 „u Dolejších Chalupníků“ (dříve č. 9)	55
E: Závěr, Poděkování	58
F: Prameny	59

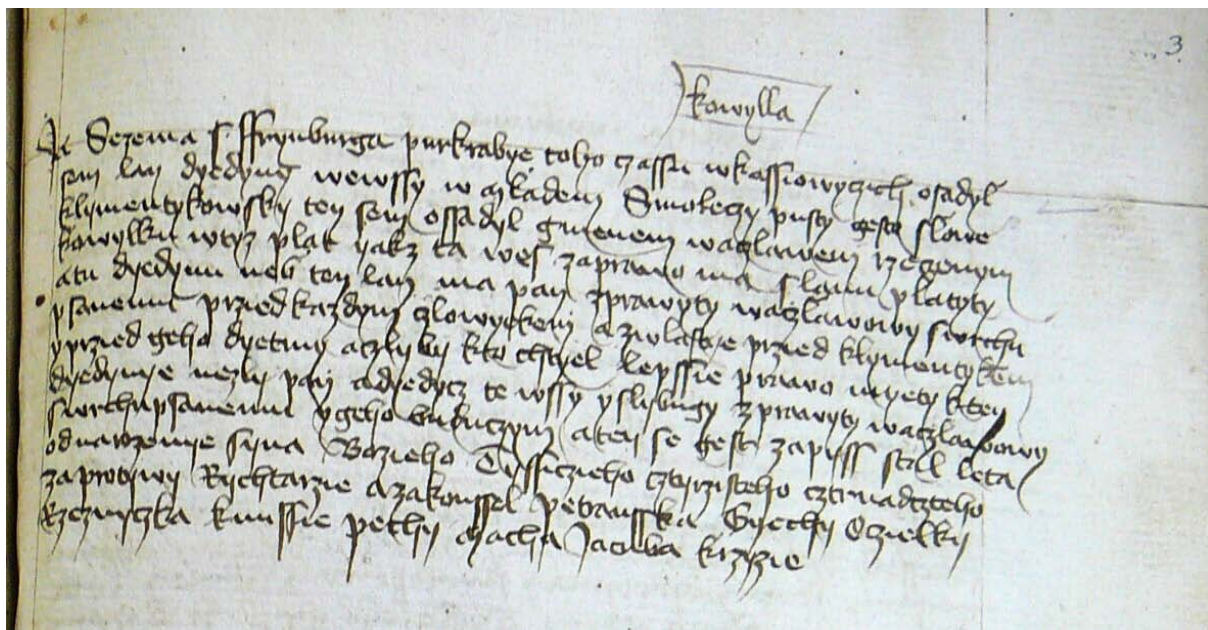
Pozn.: modrá kurzíva je v dalším textu použita při přesných citacích z dokumentů. Prameny nejsou většinou přímo včleněny k textu, jejich celkový soupis je uveden na konci.

A: Počátek 15. až polovina 16. století

První zmínky o Mladém Smolivci jsou v době, kdy vesnice patřila ke Kasejovicům. Ačkoliv je v Inventáři archivu města Kasejovic, uloženém ve Státním okresním archivu Plzeň-jih se sídlem v Blovicích i v publikaci vydané k 700 letům městyse Kasejovice uváděna vesnice Mladý Smolivec jako součást majetku Zdeslava z Kasejovic, narozeného počátkem 13. století – „*Jak rozsáhlý byl majetek Zdeslavův, víme dosti přesně. Sídlním místem byly Kasejovice, dále Lnárek, Polánka, Chlomek, Budislavice, Oujezd, Smolivec Mladý a další vesnice v okolí...*“, žádný originální písemný dokument k tomu neexistuje a v těchto dvou pramenech ani uveden není.

První písemný zápis o Mladém Smolivci lze najít v knize Liber ciuilis Ciuitatis Cassiowycz neboli Občanské knize obce Kasejovice z let 1417 – 1562, která je uložena ve Státním okresním archivu Plzeň-jih se sídlem v Blovicích ve fondu Archiv města Kasejovice jako inv. č. 507, na straně 3 z roku 1414. Proto je ve všech údajích o Mladém Smolivci toto datum uváděno jako první datum zdokumentované historie naší vesnice.

Originál prvního zápisu:

Přepis zápisu:

Kowylla

Ja Sezema s Frynburga purkrabye toho czasu w Kassiowyczich osadyl sem lan dyedyny we wssy w Mladem Smoleczy pusty gesto slowe Klymentykowsky ten sem ossadyl gmenem Waczlawem rzeczenym Kowylku w tyz plat jakz ta wes za prawo ma s lanu platyty a tu dyedynu neb ten lan ma pan zprawyty Waczlawowyy swrchu psanemu przed kazdym czlowykiem a zwlastye przed Klymentykiem y przed gehu dyetmy aczlyby kto chtyel lepszee prawo myety k tej dyedynye nezly pan a dyedycz te wssy y slybugy zprawyty Waczlawowyy swrchu psanemu y gehu buduczym a ten se gest zapyss stal leta od narozenye syna Bozieho Tyssieczieho cztyrzisteho cztrnadczeho za Protwy rychtarze a za konssel Petrausska Cyechy Oczielky Rzeznyczka Kunssie Pechy Macha Jacuba Krzyzie.

Volný přepis zápisu do současné češtiny

Já, Sezema z Frymburka, purkrabí v Kasejovicích, osadil jsem pustý lán pole ve vsi Mladém Smoleci zvaný Klimentíkovský. Osadil jsem ho **Václavem řečeným Kovyilkou**, aby odváděl stejný plat, který se v té vsi vybírá z pozemku. Držbu toho pozemku má výše uvedenému Václavovi pojistit pán (vsi) proti komukoli a zejména proti Klimentíkovi a jeho potomkům. A pokud by se snažil uplatnit k tomu pozemku právní nároky někdo jiný než pán a dědic té vsi, i pak ho slibuji pojistit zmíněnému Václavovi a jeho potomkům.

Tento zápis byl učiněn léta 1414 za rychtáře Protivy a konšelů Petrouška, Jíchy, Ocílky, Řezníčka, Kunše, Pechy, Macha, Jakuba a Kříže.

Další obyvatelé vesnice Mladý Smolivec v 15. a 16. století

V uvedené Občanské knize jsou dále v Mladém Smolivci zapsána jména **Hodonye a jeho syn Mareš, dále Šimon, Vácha Havlíkovic, Havel, Matěj, Peršek, Mařka Rozchelová**. Jsou to pouze lidé, kteří v té době 15. a 16. století uzavírali nějaké smlouvy o prodeji či koupi polí nebo domů. V té době nebyla ještě ustálena žádná příjmení, existovala pouze tzv. příjmy, která se nemusela dědit. Většinou byla v našem kraji po chalupě nebo podle vykonávané činnosti. Dědičnost a neměnnost příjmení byla uzákoněna až v roce 1780.

V roce 1432 je v Mladém Smolivci dále uveden **mlynář Noha**, který prodává svůj mlýn s polem a loukami za groš synovi Jakuba Chilevce z Újezda. Ze zápisu však není zřejmé, o který smolivecký mlýn se jedná.

To zápisem z roku 1488 je zřejmé, že **mlynář Kubík** ze mlýna pod Smolivcem – tedy mlýna v Lomici - koupil od Burdy 3 kusy pole.

V roce 1557 je zaznamenána v Mladém Smolivci vražda: Václav Vaněk písař zamordoval Šimona, syna Jakuba Bařka z Chlodka. Za to musel dát Jiřík Chanovský z Dlouhé Vsi jako pán Mladého Smolivce sloužit 10 zádušních mší – 5 v Kasejovicích a 5 v Budislavicích. Dále uhradit každému tomuto Božímu domu volka, vážícího 10 liber a další úhrady. Jakub Batěk s manželkou a dalšími syny jsou požádáni o odpuštění vrahovi. Co se ale stalo s ním, není zřejmé.

Po tomto roce 1557 je známo jen minimum dalších přesných zápisů o obyvatelích Mladého Smolivce.

Jedním z nich je list Ondřeje Řesanského z Kadova na Starém Smolivci Janovi nejstaršímu Chanovskému z Dlouhé Vsi na Dožicích ze 6. září 1601, (Archiv Národního muzea v Praze, Genealogická sbírka H 25, z Kadova: Řesanský), kde jsou zmíněni čtyři Ondřejovi poddaní z Mladého Smolivce – **Jan Štván, Havel Starhoun, Jan Krupka a Jan Halada**. Jde zároveň i o doklad, že část vsi patřila tehdy ke Starému Smolivci. Příjmení všech uvedených hospodářů se objevují i v dále uvedené Berní rule a následných dokumentech.

Až po třicetileté válce z let 1618 - 1648, která zapříčinila obrovský úbytek všech obyvatel českých zemí, bylo v roce 1651 přikročeno k soupisu obyvatelstva podle víry na jednotlivých panstvích podle vesnic a ještě později k soupisu usedlostí.

Soupis obyvatelstva z roku 1651 nebyl však pro tehdy Prácheňský kraj a tedy ani pro Mladý Smolivec zpracován.

Soupis usedlostí z roku 1654 – Berní rula - se zachovala a v další části je uvedena. Tyto první přesně zaznamenané usedlosti jsou dalším podkladem pro jejich historii až do současnosti.

Všimněme si však, že mimo čtyř posledních z roku 1601 se žádná předchozí jména z této stránky neopakují, že v roce 1654 byli ve Smolivci již zcela jiní obyvatelé.

B: Berní rula 1654

Berní rula je první úplný soupis daňových povinností v Českém království z roku 1654. Protože daně platili pouze lidé s majetkem, je to na vesnicích soupis sedláků, chalupníků a „zahradníků“. Jsou v něm uvedeni i řemeslníci. Nejsou tedy v žádném případě uváděni domkáři, podruzi a další nemajetní obyvatelé vesnic.

Berní rula vznikla na základě usnesení Českého sněmu z roku 1652. Je to vlastně nejstarší katastrální soupis v Čechách. Na Moravě měl stejný význam tzv. Lánový rejstřík.

Soupis usedlostí z Berní ruly v Mladém Smolivci a dnešní čísla popisná

1654 - Berní rula		Majitel		Název po chalupě	
Jméno majitele	počet strychů	číslo popisné	k 1. 1. 2010	číslo popisné	název
rolníci osedlí:					
Petr Brejcha	36	17	manželé Trhlíkovi	17	U Šišků
Jan Holada	18	27	obec Mladý Smolivec	27	U Andresů
Jan Šipátko	18	29	Jaroslava Kratochvílová	29	U Vodičků
rolníci v nově osedlí:					
Bartoloměj Starčaně	38	24	manželé Knox-Crawfordovi	24	U Starhounů
Ondřej Výška	36	26	Miroslav Zíka	26	U Zíků
Marek Krupka	18	38	Anna Krátká	38	U Krupků
Václav Kalátko	18	33	Stanislav Sedláček	33	U Pavlíků
rolnické grunty pusté:					
Jan Štván	18	18	manželé Kubovi	18	U Šuláků
Pavel Pavlovic	36	23	manželé Šmídovi	23	U Větrů
Karasovský grunt Pruškovský	36	31	manželé Rodovi nikdy nepokračoval	31	U Gustů
zahradník 4 za osedlého:					
Jeroným Mlynář	6	42	Arnoštová, Pavlásková	42	V Lomici
zahradník 8 za osedlého:					
Jiřík Krčmář	3	41	Milan Skuhravý	41	U Šenkýřů, U Adámků
zahrada pustá:					
Martin Holík	3	11	manželé Houdkovi	11	U Chalupníků /dolejších/

C: Život v Mladém Smolivci po Berní ruce

V roce 1654, v době katastrálního soupisu Berní rula, patřil Mladý Smolivec pod panství Dožice, majitelem byl Jan Karel Chanovský z Dlouhé Vsi.

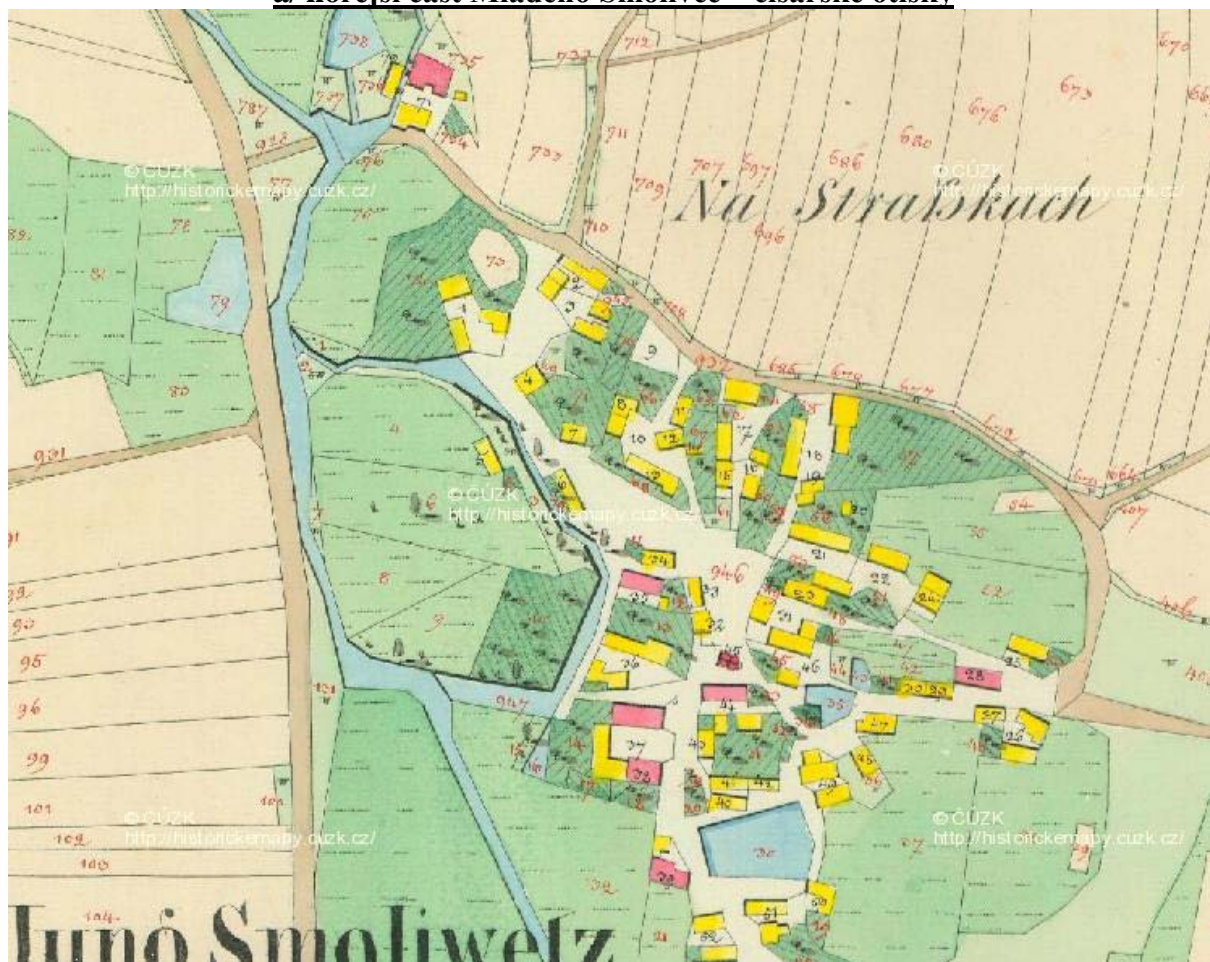
V té době bylo ve vesnici osedlých jen 7 gruntů (z toho 4 nově), mlýn a krčma. Většina domů a usedlostí v Mladém Smolivci byla vybudována až po tomto roce 1654. Domy nebyly číslovány. Až v roce 1770 vzniklo první číslování všech domů a po roce 1800 bylo zahájeno po vesnicích a městech přečíslování. Je proto poměrně složité uspořádat data podle gruntovních a matrik tak, aby bylo opravdu jisté, kdo je v současné době obyvatelem usedlostí z prvního známého osídlení v naší vesnici.

Především bychom si měli uvědomit, jaký život v 17. až 19. století naši předkové žili:

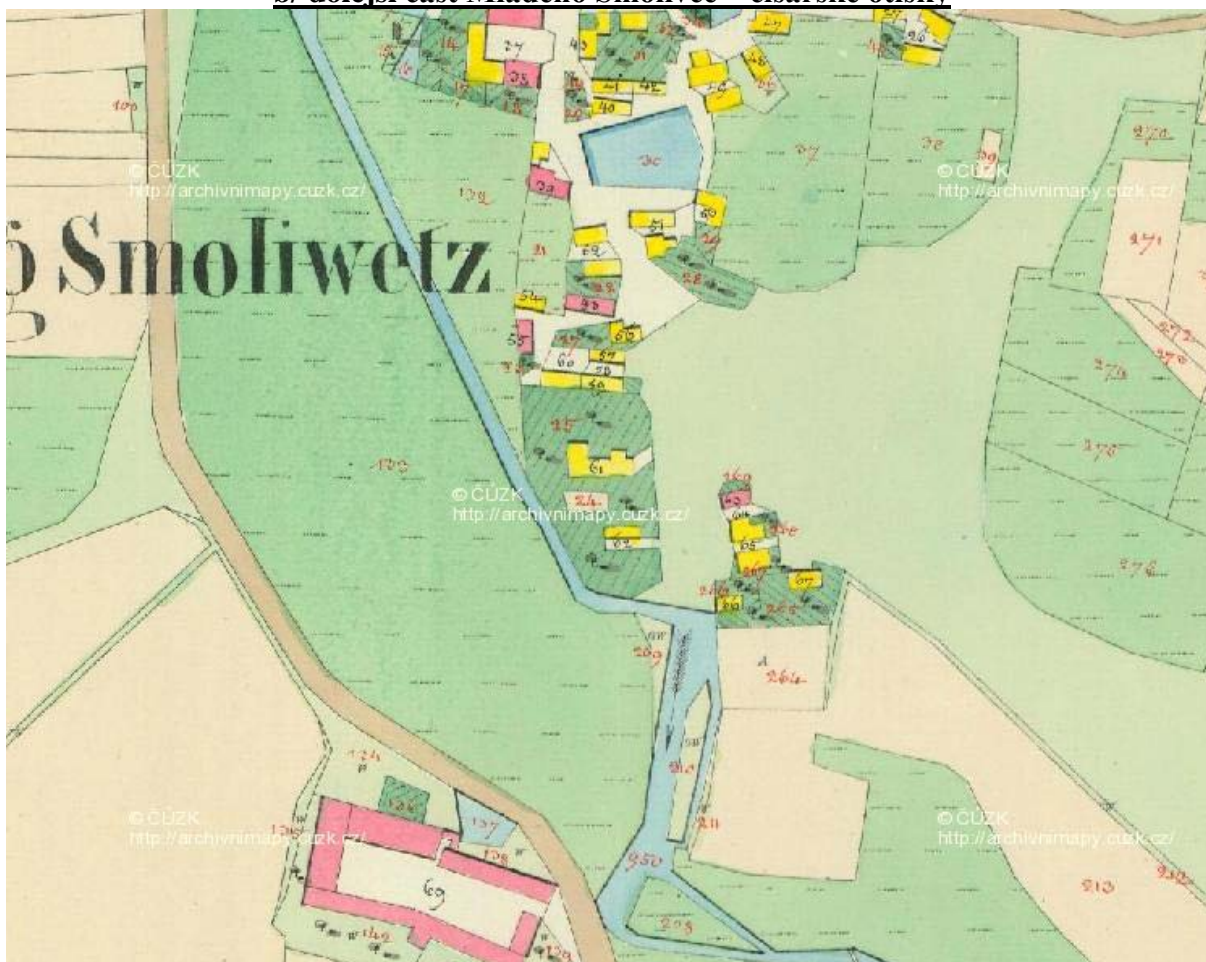
a/ je-li v gruntovních popisována **chalupa**, je to i u největších sedláků pouze 1 světnice a sň s kuchyní. Chalupa byla vždy dřevěná a počet jejích obyvatel v průměru kolem 10 i více osob.

Ještě v roce 1837, kdy je sepsán jeden z dalších katastrů – tzv. Stabliní a jsou zakresleny první katastrální mapy, je v Mladém Smolivci většina chalup – i selských – dřevěná (označeny žlutě) a jen minimálně kamenných (označeny červeně). Cesty jsou značeny pouze kolem vesnice (světle hnědě). Pozor: čísla zde viditelná nejsou čísla popisná, ale katastrální.

a/ hořejší část Mladého Smolivce – císařské otisky

b/ dolejší část Mladého Smolivce – císařské otisky

b/ ve velmi častých cyklech se objevoval hladomor, protože až do počátku 19. století se nepěstovaly brambory a v případě velkých dešťů obilí hnilo a lidé umírali na „shnilou zimnici“, což byl v podstatě tyfus, také na „mor“.

- například v roce 1680 píše hejtman lnářský dne 22. června tuto zprávu o krupobíť:

Po dvorích a vesnicích jsem shledal od povětrí učiněnou škodu. Jest veliká obzvláště u Smolivce, Bělčic a Tchořovic. Veliká škoda učiněna jest, lid pláče a nařiká a jest jisto na to lítostivě pohlédnouti. Pán Bůh ten lid obživuj. Při Kasovicích, Polance, Hradišti, Smolivci a Bělčicích tu všechno potlučeno bylo, že jistotně ani jednoho klasu nezůstalo státi. Nevím, odkud ti lidé živi budou, pro semena neb vyživení obilí vemou. V tomtéž roce vypuklo na lnářském panství velké selské povstání a to nejen kvůli hladu, ale i kvůli množství roboty.

- také v kronice obce Lnáře je zaznamenáno:

R. 1771 nastala v Čechách pro špatnou úrodu veliká dražota a nedostatek. Lidé trpěli hladem a jedli lebedu a kůru ze stromů. Z hladu povstal pak mor, jenž hrozně řádil na venkově i v městech. To se opakovalo i v roce 1772.

- poslední takovýto velký hladomor byl v českých zemích a podle kroniky Mladého Smolivce i zde v létech 1804 – 1806: *následkem stálých dešťů velký nedostatek obilí, bída bezměrná*

c/ všichni museli žít celý život na svém panství, stěhovat se směli jen s povolením majitele panství na základě „výhostního listu“. Proto se i svatby konaly většinou mezi poddanými jednoho panství. I svatby povolovala vrchnost, u nejchudších lidí jen velmi zřídka.

d/ **povinnosti na gruntech** jsou v gruntovníci z roku 1751 popsány takto:

- *Jeho Milosti Císařské odvádět kontribuce a jiné daně dle rozvržení kontribučního*
- *Milostivé vrchnosti robotu jak tažní tak také pěší skrze celý týden krom zimního času dle ulevení kanceláře vybejvati*
- *Desátek panu farářovi žita, ječmene a ovsu*, později i máslo podle počtu krav
- *Kantorovi žita, ječmene a ovsu* – většinou polovic toho co farář
- mimo to se platily různé další věci – př. vojsko, později se skládalo obilí do společných kontribučenských sýpek pro případ neúrody apod.

e/ **roboty** se vyvíjela na panstvích postupně odedávna, od konce 15. století přistoupilo i osobní nevolnictví poddaných (zákaz stěhování). Robotu si stanovovala jednotlivá panství a byla velmi krutá.

První její omezení pro celé České království bylo stanoveno až Prvním patentem robotním císaře Leopolda I. z 28. 6. 1680 po velkém selském povstání, kdy bylo stanovena roboty na 3 dny v týdnu, ale ve žních a v časech nálehavé práce všechny dny v týdnu mimo neděle a svátků, kdy museli poddaní chodit do kostela. Druhý a třetí robotní patent císaře Karla VI. v letech 1717 a 1738 reagoval vždy na nějaké další povstání poddaných a upřesňoval předpis. Muselo se ale vždy robotovat od východu do západu slunce, tedy v létě až 16 hodin.

Až poslední Robotní patent vydaný v roce 1775 císařovnou Marií Terezií stanovil přesná pravidla (počet hodin max. 12, počet dnů pěší i potažní roboty podle výše daňových povinností ap.) a platil až do roku 1848, kdy byla roboty zrušena. Ovšem i tento patent reagoval na rolnické povstání v severovýchodních Čechách, nebyl tedy vydán zcela dobrovolně.

V Mladém Smolivci byla roboty podle tohoto posledního patentu stanovena takto:

Jméno a příjmení	č. domu nové/staré	finanční	krejcar	roboty s	roboty s	ruční
		daň		koňmi	voly	roboty
		půltolar /zlatka/		dny v týdnu	dny v týdnu	dny v týdnu
sedláci						
Adalbert Brejcha	17/14	21	56		3	1
František Křížek	27/23	21	56		3	1
Martin Sedláček	29/24	21	56		3	1
Adalbert Vokurka	24/21	21	56		3	1
Pavel Brinda	26/22	21	56		3	1
Václav Sedláček	38/31	21	56		3	1
Matěj Brinda	23/20	21	56		3	1
Václav Houška	31/26	21	56		3	1
Matěj Sedláček	33/28	19	5		3	
chalupníci						
Josef Hořejší	19/16	5	28			2
Josef Brinda	13/10	5	28			2
Jiří Sedláček	3/3	5	28			2
Josef Chrastil	39/32	5	28			2
Vít Skuhravý	11/9	5	28			2
domkáři						
František Šolle	9/7					13 ročně celkem

Na dokreslení života v Mladém Smolivci v těch dobách následují výňatky z

Instrukce panství Inářského pod datum 30. měsíce července A° 1746

p. p. Františka Karla Rudolfa, hraběte ze Sweerts a Sporku pro své poddané:

- katolické svátky: „všecky neděle a ustanovené svátky mají patřicím způsobem se světití ...v neděli neb svátek ráno všechny své dítky od 7 let stáří, taky čeled', která potřebně doma zůstati nemusí, časně do kostela poslati, po poledni při držaným křesťanským cvičení mládeže pilně se nadíti, v sumě ten celý den k duši užitku obrácený býti má“

- zpovědi: „...abyste nejméně ročně čtyřikráte, čím častněji tím lépeji, obzvláště ale v čas velikonční vaše svědomí dokonale upřímně a horlivě zpovědi očistili“

- ošacení: „Krejčířové ale na to myslet mají, aby žádný po nové modě v šatstvu netoužil. Pro pohlaví ženské šatstva, zvláště šněrovačky a puntý nevyhotovovali, aby tudy ženy a jejich dcery, též sloužící dívky, ne spolu nahým krkem k většímu pohoršení lidu chodily, nýbrž jak sluší počestně pokryty zůstaly. Šněrovačky, kteréžto prosté selky, dívky již nositi se opovažují, aby dokonale vyvržené a vykořeněně byly, budoucně ale žádné šité nebyly, ostré nařízení mé jest. Šatstvo nic jiného není, než pro přikrytí našich hříšných těl.“

- zábava: „však ale pro křehkost obecného lidu milostivá vrchnost tak důležitě dovoluje, mimo veřejných velkých svátků a příhodnému času a s povolením mého schlyselburgského kanceláře, však nic déle, než do desíti hodin u večer v zimě i v létě muziku držeti. Dítky (jejich rodiče) až do jejich vzrostu a dospělého rozumu drželi, jim takové vybíhání do hospod k muzice žádným způsobem netrpěli. Leda by věc byla, že by jeden ctnostný a vám vědomý mládenec dceru od vás rodičů do hospody vyžádal a po učiněném počestném tanci vám ji zase v určitém čase časně do vašeho příbytku s poděkováním přivedl.“

- svatby, posvícení: „U varování všeho darebného vydání a uspořeni nových neužitečných outrat, mají posvícení i také svatby na nejskrovnější cti a bohabojně držané býti. Ne k nějakému přílišnému jídlu, pití, tancování a skákání, nýbrž v poniženosti Bohu děkovati, čest a chválu jemu vzdávati ustanoveno jest.“

- majetek: „...každému domkáři a všem podruhům, kteří své pole nemají, dobytek chovat se tuto ostře zapovídá.“

- náhrada hospodářů na gruntech: „při zemřeni jednoho každého souseda rychtářové a konšelové, kdyby vdova hospodařiti nemohla, takovou živnost zase dobrým hospodářem zaopatřiti neopomenuli.“ Toto ustanovení bylo uplatněno v Mladém Smolivci např. na usedlostech č. 33 a 38 po hladomoru v roce 1772 (viz dále u těchto usedlostí)

- chování poddaných: „Jeden každý poddaný má ctihodně, kázni poniženě, poslušně a útulně se chovati“

- roboty: „aby jedenkaždý sedlák, pokud chce trestu zbaven býti, s náležitě spraveným a dokonalým náradím na panské pole v čas nařízený poslušně se najíti dal a k orání buďto sám nebo statečného oráče poslal“

D: Historie prvně zaznamenaných usedlostí
viz tabulka str. 3

1/ Usedlost Petra Brejchy, nyní manželů Trhlíkových č. 17 - „u Šišků“
(dříve č. 14)

V Berní ruce je statek uveden jako jeden z největších gruntů ve vesnici. Až do vstupu do JZD, kdy klasické hospodaření na vesnicích skončilo, nebyl nikdy rozdělen tak jako jiné usedlosti ve vesnici, které se dělily buď mezi sourozence nebo byly jejich velké části prodány a vznikaly dva rozdělené grunty. Nutno však dodat, že i jeho velikost se během let měnila.

Statek byl zároveň nejdéle z celé vesnice udržován v jednom rodu – rodu Brejchů a neměnil jméno majitele. Přebíral ho většinou nejstarší syn.

- V roce 1654 je v Berní ruce uveden **Petr Brejcha** s usedlostí o velikosti 36 strychů. Choval 2 koně, 2 voly, 3 krávy a 2 jalovice. Kone měl mimo něho pouze jeden další sedlák – Bartoloměj Starchaně. Většinou se po dlouhé období chovali na tah pouze voly.

- Při revizitaci Berní ruly v roce 1676 je jako hospodář označen **Jiří Brejcha**, zřejmě jeho syn

- I v první gruntovní knize panství Lnáře z roku 1695 je grunt přiznán **Jiřímu Brejchovi** za 50 kop grošů míšenských. Až do roku 1850 se při prodeji gruntů jednalo vždy o prodej emfytheutický – to byl vlastně dědičný pronájem statku i pro potomky. Majiteli panství se splácel, ale nikdy nebyl v úplném vlastnictví sedláka. Jednalo se o tzv. půdu rustikální, kterou užíval a dědičně si pronajímал sedlák, na rozdíl od půdy dominikální – tedy plně panské, na kterou sedláci chodili robotovat a zcela ji vlastnil majitel panství.

- Hned v roce 1706 postoupil grunt *Jiřík Brejcha v přítomnosti rychtáře předmiřského Martina Černýho, nemohouce pro sešlost věku svého dále hospodařiti, svému synu Janovi Brejchovi, aby však jeho smrti doživil, zouplna vyplacený šacovaný za sumu 50 kop grošů.*

- V roce 1720 byl statek **Jana Brejchy** ve velikosti 39 strychů polí a 15 vozů sena a otavy z luk ohodnocen podle gruntovní knihy na 173 zlatých a 3 krejcarey. V té době se uváděly plošné míry pouze u orné půdy, louky se hodnotily podle toho, kolik vozů sena a otavy se z nich svezlo.

- Dne 22. března 1751 je grunt po nebožtíkovi otci Janovi Brejchovi připsán **Matoušovi Brejchovi** a má již 53 strychů polí a luk a oceněn je na 140 zlatých

- *Nový kontrakt, neb zápis na gruntovní živnost* byl sepsán 10. ledna 1790 a to k ruce **Vojtěcha Brejchy**. Otec Matouš Brejcha zemřel sice už v roce 1771, ale právní předání živnosti trvalo někdy velmi dlouho. Grunt byl zanechán velmi zadlužený a mimo Vojtěcha byli zde další podílníci – bratři a sestry Frantz, Václav, Magdalena a Eva. Zde je poprvé uvedeno číslo gruntu a to č. 14. Ve smlouvě je zároveň ihned učiněn zápis o převodu na Vojtěchova nejstaršího syna **Tomáše Brejchu**, ovšem až po otcově smrti.

- Podle další pozemkové knihy je grunt pod číslem 14/17 převeden dne 23. prosince 1820 na tehdy 18ti letého syna **Františka Brejchu** a to za 1 100 zlatých w.w. – vídeňského čísla.

Z toho je František je povinen zaplatit:

- *vdané sestře Marii 50 zlatých*
  - *sestře Barboře a Terezii po 250 zlatých*
  - *bratru Vojtěchovi 300 zlatých*
  - *sám má podíl 250 zlatých*
  - *Vojtěchovi, Terezii a Barboře musí dát dále každému 2 krávy, 2 ovce, a svatební vejbyť*
  - *bratru Josefovi, který je na vojně, po návratu vystavět chalupu*
- Rodičům dávat vejminek: teplý a světlý byt, každoročně 2 strychy pšenice, 6 strychů žita, 2 strychy ječmene, 1 strych hrachu, 2 strychy ovsu suchého obilí vrchovaté české míry a 8 strychů zemčat vydat, jim na svou vlastní píci jednu krávu a 2 ovce vychovat, jeden záhon pro zelí, záhon pro tuřín užívat nechat, pak 2 mírky lněného síměte přisívat, mimo toho jim každoročně 50 zlatých vídeňského čísla v hotových na přilepšení odevzdat.*

Dále měl povinnosti vůči vrchnosti, císařské daně, podle protokolu ze dne 4. května 1831 musel platit i dluh za svého bratra Josefa a bratrance Františka za škody na zdraví a majetku hospodskému Brychtovi pod hrozbou exekuce ve výši 80 zlatých apod.

Nelze se tedy divit, že jeho hospodářství bylo postupně zatěžováno čím dále tím vyššími dluhy, které byly zapisovány do „obligační knihy“ a v případě Františka Brejchy bylo těchto zápisů velmi mnoho.

- Dne 16. února 1848 prodal tedy František Brejcha svoji usedlost nejbohatšímu sedlákově ze Starého Smolivce **Františkovi Šiškově** za 4 200 zlatých CM. To byla v té době obrovská suma peněz. Z nich však na dluhy zaplatil nový majitel 2 460 zlatých a jen zbytek 1 740 zlatých doplatil Františkovi Brejchovi.

V dluhách byl například i ještě po 28 letech nevyrovnaný podíl bratra Vojtěcha Brejchy – 300 zlatých w.w. čili 120 zlatých CM a k tomu za dvě krávy, dvě ovce a svatební vejbyť dalších 90 zlatých CM.

Taktéž nebyl vyrovnán podíl sestře Terezii ve výši 250 zlatých w. w., tedy 100 zlatých CM a ještě dalších 90 zlatých CM za 2 krávy, 2 ovce a svatební vejbyť.

Pro vysvětlení:

Po hyperinflaci, kterou zavinily hlavně napoleonské války se v březnu 1811 Rakousko – Uhersko nevyhnulo státnímu bankrotu a vznikla tzv. vídeňská měna, která platila až do roku 1857. Začala tedy platit dvojí měna a to: dosavadní měna ve stříbře – Conventmünzen konvenční měna – CM a vídeňská měna neboli w.w. - Wiener Währung v bankovkách. Od roku 1816 byl zaveden pevný směnný kurs mezi konvenční a vídeňskou měnou v poměru 1: 2,5 (1 zl. CM = 2, 5 zl. w. w.). Lidé však stále věřili více platbám v konvenční měně ve stříbře a pokud možno ji vyžadovali při plnění kupních smluv. Bankovky neměly zdaleka takovou důvěru.

František Brejcha si při prodeji ještě vymínil, že: *určuje sobě prodávající s celou rodinou v této usedlosti neodplatní byt až do svatého Jakuba letos, jakož také ti samé sobě vyhrazují Jandovská pole a zahrádku s paloukem skrze čtyry léta od níčka počínaje, k jejich neodplatnému užívání.*

Co se dále stalo s Františkem Brejchou a jeho ženou Josefou není známo. Od roku 1849 je v čísle již psaná židovská rodina Josefa Seiferta a Barbora Brejchová, vejminkářka a matka bývalého majitele Františka Brejchy s Marií Brejchovou, děvečkou.

- Od roku 1848 má usedlost v pronájmu **Josef Seifert** až do roku 1862. František Šiška totiž nekupoval grunt pro sebe, ale pro svého, v roce 1848 teprve 14letého, syna Jana.

- V roce 1855 *dne 25. dubna 1855 č. 3315 dle poz. lib., pag. 1204 jest tato usedlost postoupena Janu Šiškovi*. Ten se sem však stěhuje až po své první svatbě v roce 1862, kdy si bere svoji první manželku Annu, dceru Václava Tesky, sedláka z Chlumu. Anna však v roce 1876 ve svých 36 letech zemřela a zanechala Janovi dvě dcery, Marii a Annu. Další dvě děti Jan a Josefa již dříve zemřely. Jan se znovu žení a v roce 1878 si bere za manželku o 21 roků mladší vnučku své tety (otcovy sestry) Barboru Sloupovou ze Starého Smolivce. Po smrti své první manželky na Jana přechází její polovina, ale protože je v té době usedlost poměrně bohatá, jejich dvě žijící dcery mají na gruntu pojištěno veliké věno.

Na základě odevzdací listiny ze dne 27. dubna 1876 čís. 2845 jednací vkládá se:

- 1. právo vlastnické na polovic usedlosti čp. 14/17 v Mladém Smolivci Anny Šiškové pro Jana Šišku.*
- Právo zástavní na celé usedlosti č. 14/17 v Ml. Smolivci:*
  - a/ pro podíl: Marie Šiškové dvatisíce pětset zlatých rakouského čísla*
2 500 zlatých r.č.
jedné krávy v ceně padesát zlatých rakouského čísla
50 zlatých r.č.
jedné roční jalovice v ceně dvacet zlatých rakouského čísla
20 zlatých r.č.
dvou ovec v ceně šest zlatých rak. čísla 6 zlatých r.č.
dvou šifonerů à 20 zlatých v úhrnu 40 zlatých r.č.
pěti kusů peřin v ceně padesát zlatých rak. čísla 50 zlatých r.č.
svadebního šatu a výbytu v ceně třicet zlatých rak. č. 30 zlatých r.č.
  - b/ za podíl: Anna Šišková* 2 500 zlatých r.č.
dvatisíce pětset zlatých rak. čís.
jedné krávy v ceně padesát zlatých r.č. 50 zlatých r.č.
jedné jalovice v ceně dvacet zlatých r.č. 20 zlatých r.č.
dvou ovec v ceně šest zlatých r.č. 6 zlatých r.č.
dvou šifonerů v ceně dvacet zlatých rak. čísla, tudíž oba
40 zlatých r.č.
pěti kusů peřin v ceně padesát zlatých rak. čísla 50 zlatých r.č.
svadebního šatu a výbytu v ceně 30 zlatých r.č.

Pozn.: od roku 1857 začala platit tzv. rakouská měna, kdy 1 starý zlatý CM = 1,05 zl. r. č.

S druhou manželkou Barborou má Jan celkem 8 dětí. A objevuje se stejný problém jako v mnoha tehdy vícedětných usedlostech: Jan musí vyplatit věno dvěma dcerám z prvního manželství a statek se zadluhuje. Statek nemůže uživit a hlavně vybavit tolik dětí a proto 4 ze 6 žijících dětí z druhého manželství odjíždí do USA, jedna dcera umírá a na statku zůstává jen jediná – Barbora.

Děti Jana Šišky z druhého manželství jmenovitě:

- Beatrix (Božena), nar. 1879. Jako svobodně se jí narodí v roce 1900 dcera Marie. Božena umírá v roce 1920 na souchotiny a její dcera Marie v dospělosti také odjíždí do USA
- Barbora, nar. 1881, umírá v roce 1884
- Jan, nar. 1882, umírá v roce 1883

- Františka, nar. 1884 odchází jako první ze sourozenců do USA, kde hledá místa i pro své další sestry a bratra. Po celou dobu pobytu v USA nezapomněla ani na své dvě sestry v rodišti – Barboru a Emilii a posílala jim potraviny, ošacení a jiné věci. V červnu 1971 se již jako důchodkyně vrací do Mladého Smolivce a až do své smrti v roce 1980 žije se sestrou Emilií ve vilce č. 77.
- Emilie, nar. 1888. Po vychození obecné školy a práci na statku odjíždí dne 9. 4. 1907 z Brém lodí do USA, vrací se ve dvacátých letech 20. století zpět do Smolivce, vdává se za učitele Kvapila z Příbrami. Po rozvodu s ním žije zpět ve Smolivci nejdříve na statku, v roce 1935 si však staví nový domek na zahradě statku a v něm žije až do své smrti v roce 1974
- Barbora, nar. 1889, později po svatbě s Josefem Trhlíkem z Tojic v roce 1912 dědí grunt a zůstává hospodařit
- Karel, nar. 1892 také odjíždí do USA, kde ve vysokém stáří umírá, do Mladého Smolivce se již nevrací
- Antonie nar. 1893 má stejný osud jako její bratr Karel, odchází do USA a již nikdy se zpět nevrátí

Jak vypadal statek v roce 1910 je vidět z následujícího obrázku. Z rodiny jsou na něm zleva: Nejmladší dcera Antonie, matka Barbora Šišková, dcera Beatrix se svojí dcerou Marií, syn Karel a dcera Barbora. Dvě další dcery Františka a Emilie jsou již v USA. Karel a Tonička (Antonie) také brzy odjíždí.

- V roce 1912 nastupuje na grunt **Barbora Šišková** po svatbě se svým manželem Josefem Trhlíkem.

S Josefem Trhlíkem má 6 dětí:

- 1913 Marii, která se později vdala se na Planiny a pracovala v zemědělství

- 1915 Annu, vyučila se švadlenou a vdala se do Blovic
- 1917 Ludmilu, v dospělosti vdanou do Teplic, kde celý život pracovala v továrně
- 1919 Františka, který převzal usedlost
- 1921 Václava, vyučil se řezníkem, pracoval u finanční stráže na hranicích v Halži u Tachova, za 2. světové války byl totálně nasazen v Německu, později pracoval a bydlel ve Velvarech
- 1931 Dagmar, vyučila se švadlenou, vdala se do Blovic, zemřela v 70ti letech

Otec Josef Trhlík zemřel 27. května 1935 a matka Barbora zůstala s mladým 16ti letým synem Františkem hospodařit sama.

- **František Trhlík** se v listopadu 1945 oženil s Růženou Fialovou ze Řišíř. Při práci v lese se však v únoru 1951 smrtelně zranil a zemřel.

- **Růžena Trhlíková** se znovu provdala za Václava Červenku. Protože ten s ní však na statku nehospodařil a zůstala s dvěma malými dětmi Marií a Františkem sama, byla nucena dne 10. 9. 1952 vstoupit do JZD. V témže roce se jí narodilo ještě její třetí dítě, dcera Anna.

Přestože se při předávání statku v roce 1945 František Trhlík s manželkou zavázali k poměrně vysokému výminku pro matku Barboru Trhlíkovou a s ní žijící její sestru Emilii Kvapilovou, vše dopadlo nakonec tak, že se obě tyto ženy naopak snažily podporovat děti po svém zemřelém synovi Františkovi. To mohly dělat i díky zásilkám potravin a oblečení od svých vlastních sourozenců z USA – Františky, Karla a Antonie.

Protože **Růžena Červenková** zůstala sama s třemi malými dětmi, nemohla v JZD pracovat tolik jako ostatní a neměla tedy téměř žádný příjem. V roce 1956 požádala proto o příspěvek pro děti – podle zápisu z členské schůze JZD ze dne 3. prosince 1956 „*soudruh Krch přednesl, že R. Červenková žádá o nějakou podporu na děti v obilí. Většina členů k tomuto poznamenává, že vzhledem k tomu, že Červenková nemá k družstvu žádný poměr, neposkytne se jí v obilí podpora.*

Růžena Červenková přesto své děti řádně vychovala a zemřela v roce 1996 v nedožitých 73 letech.

- V roce 1974 převzal usedlost syn **František Trhlík s manželkou Alenou**. Vychovali 3 děti a stále zde žijí.

2/ Usedlost Jana Holady, nyní obce Mladý Smolivec č . 27 (99) **„ u Andresů“ (dříve č. 23)**

Tento druhý grunt osedlého sedláka Jana Holady je sice v Berní rule poloviční než grunt výše uvedeného Petra Brejchy, ale už v Robotních seznamech z roku 1773 je vidět, že je na stejné úrovni, platí stejné daně i má stejný počet robotních dnů.

Na rozdíl od výše uvedeného gruntu však ztrácí tento grunt jméno svého majitele velmi brzy.

- V Berní rule má **Jan Holada** zaznamenáno 18 strychů, chová 2 voly, 4 krávy a 5 jalovic

- V revizitaci Berní ruly v roce 1676 je za hospodáře již označen **Vojtěch Baroušek**

- V první gruntovní knize panství Lnáře z roku 1695 je uvedeno:

*Grunt Haladovský, nyní **Šimon Pelikán**, po něm Vojtěch Křížek
Léta 1695 dne 29. Marti ten grunt v přítomnosti Pavla Vávříka, rychtáře vsi Kladrubec a
Jakuba Starhouna, rychtáře té vsi Mladého Smolivce šacován za sumu 25 kop grošů
míšenských.*

*Předešle byl pustej a nynější držitel sobě jej vystavil. Nápadníci pak všickni zběhlý jsou,
jejichžto nápad Milostivé vrchnosti by patřil, kterýžto vedle milostného nařízení Milostivé
vrchnosti za dědičný odevzdán a bude zůstat v svém zaplaceným.*

- Po chalupě se na této usedlosti však stále říkalo u Haladů, jak naznačuje i zápis z další pozemkové knize z roku 1720, kde je uveden **Jiří Halada, nyní Vojtěch Halada Křížek**. Podle této pozemkové knihy má Jiří Halada celkem 18 strychů polí a 6 vozů sena a otavy z luk za celkem 79 zlatých 22 krejcarů

<i>Z nich náleží milostivé vrchnosti</i>	50 zlatých 12 krejcarů
<i>Po Vojtěchovi Křížkovi, který ten grunt spustlej vystavil, nápadníkům případnou</i>	18 kop grošů
	21 zlatých
<i>Nynějšímu hospodáři Jiříkovi Haladovi zákup zůstanou 7 kop grošů</i>	8 zlatých 10 krejcarů
<i>Suma</i>	79 zlatých 22 krejcarů
<i>Závdavku položil A° 1720</i>	3 zlaté 30 krejcarů
<i>Vejrunk ročně</i>	3 zlaté

Pozn.:

závdavek - peníze složené přímo při nákupu gruntu (statku, chalupy), v podstatě záloha

vejrunek - pravidelná splátka gruntu

nápadníci – další osoby, které mají jakékoliv nároky ke gruntu, potomci dřívějších majitelů

- V roce 1751 se ujal usedlosti **Jiřík Křížek**

Léta Páně 1751 dne 22. března při šťastném panování Vysoce urozeného Pána pana Františka Carla hraběte z Sweets a Sporku sv. římské říše svobodného pana z Rejstu, pána na Schlüsselburku ujal ten grunt nadjmenovaný Jiřík Křížek se vším k němu patřícím od starodávna přisušenstvím, jak Jiřík Halada a jiný předkové jej užívali. Pročež se tato jemu od vysoce hraběcího Schlüsselburského canceláře odevzdává a náležitě připisuje, totiž polí dle vyměření přitom gruntě se vynacházejí:

..atd. jsou vyjmenována jednotlivá pole celkem 30 strychů a 10 strychů lučního....celkem za 105 zlatých. To znamená, že v rozpětí roků 1720 – 1751 se usedlost zvětšila z 18 na 30 strychů polí.

- Ještě dále zvelebil hospodářství jeho nástupce **Vojtěch Křížek**, což vyplývá z dalšího zápisu z pozemkové knihy v roce 1783:

Nový kontrakt neb zápis na gruntovní živnost Josefa a France Kříže ve vsi Smolivci

Jest pozůstává předně k připamatování, že když otec Vojtěch Křížek smrtí zemřel, pozůstala vdova Dorota sobě Jana Soukupa za manžela a hospodáře vzala. Na to, když Janu Soukup 1773 roku od sebe sám prchl a odešel, tehdy máteř Dorota Křížková s synem starším Francem až do zrůstu mladšího syna Josefa hospodářství do toho času bedlivě vyhlížela. Nyní ale 1783 roku dne 1. měsíce června při šťastném panování jejich excelence vysoce urozeného pána pana Jana Františka, Sv. římské říše hraběte Sweet a Sporka a to pro stáří věku svého jejím oboum synům, totiž Josefovi a Franci v polovičním spoluužívání propouští a odevzdává, kdežto následovní bratrské porovnání skoncováno a učiněno bylo, že oboum bratrům jak níže jmenovaný dobytek, tak hospodářský nářadí, vše na polovic stejným dílem k rozdělení přináležet a oni pohromadě do toho času, dokud sobě Franc z ohledu moci dítek k obzvláštnímu bytu nespoměje, ku kterému mladší bratr Josef též nápomocen býti zavázaný jest, též grunt v napolovičním dílu rozdělení, však ostatně pak maštale, tak chlívy a stodolu vše dohromady bez vady a vši rozepře v svornosti a bratrském srovnání až do smrti užívati přislubují.

Pročež taky nyní též grunt se vším k němu od starodávna patřícím příslušenstvím výše jmenovaným synům Josefovi a Franci Křížkovi od ouřadu kanceláře dle vejš zaznamenaného porovnání a učiněné pořádnosti na časy budoucí i věčné, též jejím potomkům k dědičnému na polovic vlastnímu užívání se pořádně připisuje a tuto zápisem pojišťuje.

Při kterémžto gruntě případnosti dle fahsi a rollárního extractu se vynacházejí:

30 str. a 2 a ½ měřic polí

a lučního pod 8 a ¼ vozů sena

dohromady v šacunku za

90 kop grošů, 39 krejcarů, 2 a ¼ denáru

Stavení: světnice, komora, síň s kuchyní, maštale, chlívy, stodola etc. vše dohromady v jednom šacunku za

24 kop grošů

Hospodářské nářadí: Josefovi a Franci Křížkovi patřící totiž: 2 vozy, 2 plouhy, 2 nákolesníky, 4 řetězy, 2 pily, 2 kosy, stolice řezací atc. Nápodobně vše dohromady v jednom šacunku za

26 kop grošů

Dobytky též Josefovi a Franci Křížkovi přináležející, totiž:

2 kobyly za 40 zlatých

2 tažní voli za 30 zlatých

2 dojný krávy za 16 zlatých

6 bahnic za 6 zlatých

1 prasnice za 2 zlaté

čini dohromady

80 kop grošů, 40 krejcarů

Suma celého šacunku

221 kop grošů, 9 krejcarů, 2 a ¼ denáru

Z tohoto zápisu také vyplývá, že se původní grunt začíná rozdělovat na dva, když starší bratr František si bude stavět nový dům. V další smlouvě z data 14. března 1807 je již uveden nový pololání grunt s novým číslem a to 36 starého a 28 nového čísla, který po svém otci Františkovi Křížkovi přebírá jeho syn Josef Křížek. Zároveň si na nové číslo přenesli i pojmenování po chalupě – u Haladů (stejný přenos na nový grunt byl např. i na chalupě „u Vodičků“, jak uvidíme později). Rodina Křížkova držela nový pololání grunt v čísle 28 až do roku 1851, kdy ho prodala Janu Zachovi.

- Mezitím došlo i k přejmenování původního gruntu na pojmenování „u Andresů“. Bylo tomu zřejmě takto: Po úmrtí Josefa Křížka v roce 1805, který si s bratrem rozdělil původní grunt, byl tento dosavadní, nyní již jen pololání statek připsán jeho dceři **Anně Křížkové**. Josef po sobě nezanechal žádného syna, ale jen 4 dcery. Nejstarší dceři Anně byl proto v roce 1807 připsán a ta jej předala jako věno v roce 1811 svému ženichovi **Andreasovi (Ondřejovi) Jirkovi** a to proti jeho obvěnění 120 zlatých w. w., jednoročnímu hřiběti a 4 bahnicím (ovcím).

Z jeho jména zřejmě vznikl i název po chalupě – u Andrese se změnilo na „u Andresů“. Anna Křížková zdělila grunt ve svých 12ti letech a vdávala se když jí bylo 17 roků. Matka Monika se znovu po smrti svého manžela vdala za **Josefa Zralého** a s ním do vdavek dcery Anny na gruntě hospodařila.

- Anna Jirková, rozená Křížková však velmi brzy zemřela, pořádnost byla vyřízena v roce 1817 a až dne 27. ledna 1826 bylo konečné vypořádání, kdy tento pololání statek zdělil její manžel **Ondřej Jirka**

- Ten předal grunt svému synovi **Františku Jirkovi** dne 10. února 1843. Tomuto hospodáři v roce 1863 celá usedlost vyhořela, jak je zaznamenáno v kronice Mladého Smolivce (viz usedlost č. 29 „u Vodičků“). Její znovuvystavění stálo nemalé úsilí a peníze.

- přesto dál rod Jirků pololání statek udržel a v roce 1874 ho podle svatební smlouvy dědí syn **Josef Jirka s manželkou Marií**. Ten sice měl několik dětí, z toho mu ale v 1. světové válce zemřeli dva synové, dcery se vdaly a tak ve sčítacích operátech z roku 1921 je na gruntu zaznamenán již pouze Josef Jirka 73 roků, jeho manželka Marie 68 roků a svobodná dcera Barbora 29 roků.

- Dcera Barbora si dne 8. 11. 1822 bere Karla Kapra z Předmíře. Dne 7. prosince 1922 je usedlost připsána **Karlu Kaprovi s manželkou Barborou**. Manželé Jirkovi zůstávají s nimi na usedlosti s právem výminku. Toto právo zaniká až jejich smrtí a je vymazáno v roce 1947. Karel a Barbora Kaprovi na usedlosti úspěšně hospodaří a podle kroniky obce ji zvelebují: v roce 1928 *Karel Kapr přestavěl jak obytné stavení, tak i chlévy* a v roce 1934 *kůlnu na hospodářské stroje*. Obývají ji až do roku 1948, kdy ji podle smlouvy tržové ze dne 25. února prodávají obci Mladý Smolivec a stěhují se do pohraničí.

- **Obec Mladý Smolivec** používala budovu nejprve jako obecní úřad, později si postavila novou budovu s číslem 95 a tuto původní přestavila na zdravotní středisko. V současné době má tato hlavní budova bývalé usedlosti číslo 99 a přestavěné hospodářské budovy – knihovna a obecní byt pak původní číslo popisné 27.

3/ Usedlost Jana Šípatky, nyní rekreační chalupa manželů Kratochvílových č. 29 – „u Vodičků“ (dříve č. 24)

Třetím a původně osedlým sedlákem v Mladém Smolivci byl Jan Šípatka. Z tohoto počtu je vidět, jak málo lidí v jednotlivých vesnicích po třicetileté válce zůstalo. Všichni ostatní byli buď pobiti nebo zběhli ze svých usedlostí.

- V roce 1654 má **Jan Šípatka** 18 strychů, chová 2 voly, 3 krávy a 5 jalovic

- Při revizitaci Berní ruly v roce 1676 je uvedena **Salomena vdova**. Je to zřejmě vdova po Janu Šípatkovi, v té době se ženy uváděly vždy jen jménem, popřípadě bylo uvedeno celé jméno (včetně příjímí) jejího otce nebo manžela.

- V první gruntovní knize panství Lnáře z roku 1695 je uvedeno: *grunt Vojtěcha Šípatky Léta 1695 dne 29. Marti ten grunt v přítomnosti Pavla Vavříka, rychtáře vsi Kladrubec a Jakuba Starhouna, rychtáře té vsi Mladého Smolivce šacován za sumu*

25 kop grošů míšenských

Máteř svou smrti dochoval, díl její nynějšímu držiteli náleží.

Magdalenu a Voršilu sestry své dílem otcovským vybyté a jim jejich věno dáti povinen bude.

- Ihned dalším zápisem v této gruntovní knize je zapsáno: *nyní Ondřeje Sedláčka*

Léta Páně 1701 dne 6. Juni, nemohouce zpředu psaný Vojtěch Šípatka pro nemožnost svou obstatí, postoupil ten grunt nynějšímu hospodáři Ondřejovi Sedláčkovi se vším příslušenstvím co k němu od starodávna přináleželo za vejš psanou sumu

25 kop grošů míšenských

Z nich náležeti bude Vojtěchovi Šípatkovi, manželce a dětem jeho

8 kop 20 grošů

Voršile sestře

8 kop, 20 grošů

Magdaleně, která z gruntu zběhla, odtud jí patří

8 kop 20 grošů

Celkem

25 kop grošů míšenských

Každoročním splácováním po

1 kopě grošů

Stal se tento zápis v kanceláři panské Schlüsselburské v přítomnosti Martina Krejčího, rychtáře té vsi Mladého Smolivce léta a dne svrchu psaného

Na grunt tedy nastupuje rod Sedláčků, který zůstal spolu s rodem Svobodů (jak uvidíme později), nejstarším rodem ve Smolivci. Sedláčkové se rozšířili i do několika dalších větších či menších gruntů a chalup a toto jméno je ve Smolivci dosud. Hned syn výše jmenovaného Ondřeje Sedláčka a bratr dalšího hospodáře Matěje Sedláčka, Jiří, převzal dnešní usedlost č. 3 a od té doby se nejdéle zachovává rod Sedláčků právě na této usedlosti po chalupě „u Kalců“. Rod Šípatků po roce 1701 ve Smolivci zanikl. Objevuje se však i nadále ve stejné farnosti a stejném panství - v obci Kladrubce.

- Do roku 1751, kdy byl učiněn pro tento grunt další zápis v gruntovníci, se jeho velikost zvýšila. Již jsou vyjmenována jednotlivá pole v celkové výměře 34 strychů a luk 10 strychů a to celkem za 119 zlatých. Gruntu se ujímá **Matěj Sedláček**.

- Dalšími pokračovateli rodu jsou syn **Václav a po něm Martin Sedláčkové**, jak je uvedeno v pozemkové knize r roku 1785:

Předně se tuto uvádí, že po smrti otce Matěje Sedláčky, nejprve syn starší Ventzl hospodařil, napotom ale dále se na grunt Sub N. 31 odebral a zase syn Martin Sedláček nastoupil, kdežto pro budoucí pořádnost nyní celá pozůstalá mohovitost po nebožtíkovi otci v šacuněk na 59 zlatých uvedena byla, kteroužto pozůstalost na 5 dílů a sice: Václavovi, Martinu, Vojtěchovi, Marii a Alžbětě po 11 zlatých 48 krejcarech podílu vypadá. Však poněvadž hospodářové Václav a Martin svy sestry Marii a Alžbětu slušně mimo svatby, vejpravy s kouskem dobytkem odbyli, jejich podíl jim taky připadá a toliko bratr Václav s Martinem, tehdejším hospodářem, mladšímu bratru když se štěstí nahodí též mimo svatby vejpravy, dohromady 11 zlatých 48 krejcarů odvozovat a náležitě vyplácet povinni jsou. Pročež nyní:

*Léta Páně 1785 dne 20. měsíce července při šťastném panování jejich Excelence Vysoce Urozeného Pana pana Jana Františka Sv. Římské říše hraběte Sweerts a Sporka etc. týž dědičný hospodářský grunt Sub N. 24 ve vsi Smolivci se vším stavením a k němu od starodávna patřícím příslušenstvím od ouřadu kanceláře vejš podotknutému synu **Martinovi Sedláčkovi** na časy budoucí i věčné též jeho potomkům k dědičnému vlastnímu užívání se pořádně připisuje a tuto zápisem pojišťuje.*

Z dalšího pokračování smlouvy je patrné, že hodnota gruntu byla oproti prvnímu ohodnocení z roku 1695 daleko vyšší:

Při kterémžto gruntě případnosti dle fahsi a rolarního extractu se vynacházejí:

<i>30 strychů, 2 věrtele (polí) ladem ležící 1 a 1/2 věrtele a lučního pod 9 a 3/4 vozů</i>	<i>dohromady v šacunku za</i>	<i>102 kop grošů 6 krej. 3 a 3/8 den.</i>
---	-------------------------------	---

*stavení: světnice, komora, síň s kuchyní vnově vystaveno,
marštale, chlívy, srub, kolna a stodola,
vše dohromady v šacuňku za*

36 kop grošů

*hospodářské nářadí Martinovi Sedláčkovi patřící, totiž:
2 vozy, 2 plouhy, 2 nákolesníky, 4 řetězy, 2 pily, stolice
řezací. Nápodobně vše dohromady v jednom šacuňku za*

30 kop grošů

dobytka též Martinovi Sedláčkovi přináležející totiž:

<i>2 kobyly za 40 zlatých</i>	<i>činí dohromady</i>	<i>62 kop grošů 40 krej.</i>
<i>3 dojné krávy 27 zlatých</i>		
<i>4 bahnice 4 zlaté</i>		
<i>1 prasnice 2 zlaté</i>		

Suma celého šacunku 230 kop grošů 46 krej. 3 a 3/8 den.

- Po smrti tohoto Martina Sedláčka se však situace na gruntu začala komplikovat. Ten již za svého života nechal sepsat dne 1. srpna 1786 *Nový contract neb zápis na domek Matěje Klímy ve vsi Smolivci* takto:

Předně se tuto uvádí, že stoje na kanceláři Schlüsselburským Martin Sedláček, hospodář ze vsi Smolivce Sub. N. 24 v přítomnosti tamního rychtáře v poníženosti žádal, aby po jeho smrti manželka hospodyně zůstala a po její smrti pak Matěj Klíma ze Starého Smolivce, který sobě dceru Annu za manželku pojal, až do zřůstu dědice Jana, pokudž ho Bůh zachová, aby

hospodářství vyhlížel. Napotom ale dále, kdyby proti vsi naději při zrůstu téhož dědice Jana on pak Matěj Klíma, buď dohromady na polovic hospodařiti nechtěl, neb pohromadě zbejti nemohl, tehdy on do svýho na týmž gruntě vystaveného a od otce Martina Sedláčka zcela odevzdaného domku Sub. N. 25 se odebrati má.

Tento domek byl postaven na dvoře, kde je nyní „u Vodičků“ kolna, dostal staré číslo 25, nové později 30. Byl však ve 20. tých letech 20. století zbourán a číslo 30 bylo použito při nově postaveném domku, nyní majitelů Petra a Evy Kubových.

- Martin Sedláček se však dožil vysokého věku 81 roků, zemřel 14. srpna 1815. Jeho syn **Jan Sedláček** dostal právně připsaný grunt až 3. února 1826, kdy mu bylo 49 roků. Menší část gruntu byla tedy předána výše uvedenému Matěji Klímovi, byly vyplaceny podíly bratrům a on ještě doplácel podíly sestrám, jednu z nich „rozumu zbavenou Barboru Fotrovou“ byl zavázán živit až do její smrti a také odevzdával obvyklý vejminek matce.

- Kdy na grunt nastoupil jeho syn, také **Jan Sedláček**, není v pozemkové knize zapsáno. Tento Jan byl ale v roce 1837 nucen prodat polovinu gruntu **Tomášovi Sloupovi** a jeho manželce Anně z Budislavic. Převzal již částečně zadlužený grunt, dále živil svoji tetu Barboru Fotrovou a řešil situaci tak jako několik jiných sedláků ve vsi prodejem části gruntu. Oddělená část gruntu dostala číslo 55 a hned v roce 1839 ji Sloupovi prodali Antonínovi a Dorotě Chocholovým.

- Jan Sedláček neměl žádné děti, žil ve výše uvedeném roce na statku s manželkou Marií, rozenou Končelovou ze Starého Smolivce, dále se svým 28letým bratrem Josefem, tetou Barborou Fotrovou rozumu zbavenou, pacholkem a děvečkou.

- A je zajímavé, že nepředal grunt svému bratrovi Josefovi, z toho se stal naopak domkář a žil v dalších letech se svojí rodinou v č. 25 na dvoře postaveném pro Matěje Klímu. Hospodář Jan nechal v roce 1841 sepsat smlouvu, kde se zavazuje předat svůj - již jen pololání statek - své **švagrové Anně Končelové a jejímu budoucímu manželovi Václavu Sedláčkovi**, který byl ovšem z jiného polostatku – č. 28/33 – „u Pavlíků“. Tak sice zůstalo na tomto gruntu jméno Sedláček, ale byl to již Sedláček z dříve pobočné větve.

Na gruntu zůstává tedy docela zajímavé složení: bratr Josef měl postupně 5 synů a 2 dcery a žili na dvoře v malém domku. V hlavní budově žili Jan s manželkou Marií, Václav s manželkou Annou (sestrou Marie) a postupně 5ti dětmi.

- v roce 1863 je potkalo další veliké neštěstí - přepsáno z kroniky obce Mladý Smolivec: *1863: 29 června o 1 ½ hodině odpoledne zničil požár usedlost Jana Sedláčka, též část usedlosti Chocholové a Jirkovu /Andresovu/ celou.*

Již v úvodní části bylo z mapy z roku 1837 zřejmé, že většina budov ve vsi byla dřevěných. Vznikaly proto často požáry, z kroniky Mladého Smolivce jich lze vyčíst několik a tento byl mezi nimi jeden z největších zaznamenaných. Zničeny byly 2 usedlosti a část třetí. Není sice uveden domek č. 25/30 na dvoře, ale jestliže byly zasaženi Chocholovi, musel být logicky zničen i tento domek, protože stál ohni v cestě. Hospodářem byl sice v té době již Václav Sedláček, ale zřejmě ze zvyku byl v kronice uveden Jan Sedláček, v té době již výminkář.

- Po úmrtí Václava Sedláčka je v pozemkové knize uveden zápis z roku 1866:

Praes. dne 14. prosince 1866 č. 7724

Výměr, vydaný den 17. prosince 1866, zapsaný dne 9. ledna 1867:

Na základě odevzdací listiny o pozůstalosti dne 9. října 1861 zemřelého Václava Sedláčka od c. k. okresního soudu v Blatné dne 28. listopadu 1861 dané, vkládá se pozůstalé vdově Anně Sedláčkové právo vlastnické na druhou polovici pololání usedlosti č. 24/29 v Mladém Smolivci za cenu 1230 kr. č. však pod svazkem svěřenosti, že tuto celou usedlost svým časem jednomu z pozůstalých synů, Karlu, Vojtěchu neb Václavu Sedláčkovi do vlastnictví postoupit musí.

*S právem vlastnickým k rukoum vdovy **Anny Sedláčkové** vkládá se dle odevzdací listiny od 28. listopadu 1861 č. 5590 zároveň právo zástavní na celou usedlost za ustanovené otcovské podíly, splatné při zletilosti neb dřívější stavu proměnění 50 úroční však jen tenkrát, kdyby dědicové se svým vlastním opatrování neměla, totiž:*

Dceři Anně 200 zlatých r. č. (rakouského čísla)

Synu Karlu 200 zlatých r. č.

Dceři Marii 200 zlatých r. č.

Synu Vojtěchovi 200 zl. r. č.

Synu Václavu 200 zl. r. č.

- v téže pozemkové knize je dále uvedeno:

Pr. dne 29. listopadu 1874 č. č. 7635

1. Na základě křestního listu ze dne v Budislavicích 1871 vkládá se výmaz nezletilosti Karla Sedláčka.

2.... a zároveň v gruntovní knize lit. D. p. 267 jest tato usedlost postoupena Karlu a Anně Sedláček.

- V roce 1890 je v knihovně vložce č. 29 katastrální obce Mladý Smolivec poznamenáno: *Poznamenává se vykonaný exekuční prodej.* Z jakého důvodu byl exekuční prodej proveden, není známo, ale důvodem jsou vždy dluhy, které v tomto případě Karel Sedláček již nebyl schopen splácet. Nutnost postavení nového domu a vyplacení podílů sourozencům byl určitě jeden z hlavních důvodů těchto dluhů.

- Nemovitost se všemi poli a lukami koupili manželé **Josef a Anna Svobodovi**, což bylo do katastru nemovitostí zaznamenáno dne 3. března 1891. Manželé Svobodovi bydleli do té doby na chalupě č. 43, kterou v roce 1855 koupila Anežka Vodičková a po ní ji v roce 1870 zdědil Václav Svoboda s manželkou Rozálií, rozenou Vodičkovou. Tito rodiče - Václav a Anna Svobodovi se na usedlost č. 29 přestěhovali se svým synem Josefem a jeho manželkou a na usedlosti se od té doby začalo říkat po chalupě „u Vodičků“.

- V roce 1919 převzal usedlost syn **Josef Svoboda se svojí manželkou Annou**, rozenou Matouškovou ze Starého Smolivce. Josef Svoboda neměl syny, jen 3 dcery Marii, Annu a Jarmilu. Hospodařil proto na usedlosti sám se svojí rodinou až do roku 1957, kdy s ostatními zbylými rolníky ze vsi vstoupil do JZD.

- Po smrti svých rodičů Josefa a Anny Svobodových žila od roku 1974 na usedlosti až do své smrti v roce 1998 již jenom sama jejich dcera **Marie Zralá**.

- V současnosti je chalupa v držení **manželů Kratochvílových**, kteří ji užívají jako rekreační chalupu. Jaroslava Kratochvílová je vnučka Josefa Svobody a dcerou Marie Zralé. Tímto Josefem Svobodou zanikl po jeho smrti v roce 1964 a po smrti jeho manželky Anny v roce 1974 ve Smolivci jeden ze dvou nestarších rodů ve Smolivci - rod Svobodů, který je zde zaznamenán písemně od roku 1695 (viz č. 42 mlýn Lomice a usedlost č. 23 „u Větrů“). Od té doby je rod veden již pouze v ženské linii – dcera Marie a vnučka Jaroslava.

4/ Usedlost Bartoloměje Starchaně, nyní rekreační chalupa manželů Knox-Crawfordových č. 24 – „u Starhounů“ (dříve č. 21)

Usedlost byla osazena až po třicetileté válce, proto byl rolník na ní hospodařící označen jako „v nově osedlý“. Byl to Bartoloměj Starchaně.

- **Bartoloměj Starchaně** měl v Mladém Smolivci v Berní ruly v roce 1654 zaznamenán největší grunt - 38 strychů. Na grunt nově přišel v roce 1653. Choval 2 koně, 4 krávy a 2 jalovice.

- Při revizitaci Berní ruly v roce 1676 je na usedlosti uveden **Jakub Neřád**. Jeho pravé jméno bylo **Jakub Starhoun**, ale zvaný byl Neřád. Při prvním sepisování gruntů v pozemkové knize v roce 1695 je u všech smluv zapsán jako Jakub Starhoun, rychtář, jen u své smlouvy je zapsán jako Neřád a rychtář je uveden jen ze vsi Kladrubec. Místo něho jsou pak uvedeni „jiní sousedi“, protože svoji usedlost sám šacovat – čili ohodnocovat - nemohl. Dokladem toho, že to byl „*Jakub Starhoun, jinak Neřád*“ je v zápisu gruntu Jana Bílka – viz popis usedlosti „u Větrů“.

- Jeho usedlost je tedy v roce 1695 označena jako *grunt Starhounovský, nyní Jakuba Neřáda: Léta 1695 dne 29 Marti ten grunt v přítomnosti Pavla Vavříka, rychtáře vsi Kladrubec vedle jiných sousedův šacován za sumu 50 kop grošů míšenských.*

Ten grunt od držitele nynějšího vystavenej. K němu jest nápadník Tomáš Starhoun, kterému polovici od otce jeho a druhou polovici od máteře jeho jemu Jakobovi Neřádovi patří, když jeden s druhým se urovnají, bude v celosti zůstávati.

Jakub Neřád a Tomáš Starhoun byli tedy bratři, zřejmě nevlastní.

- V další pozemkové knize panství Lnáře z roku 1720 je na gruntu již hospodářem **Tomáš Křížek**. Celkovou rozlohu polí má zaznamenanou 38 strychů a k tomu seno a otavu z luk v počtu 8 vozů celkem za 151 zlatých, 3 krejcary.

<i>Z těch náleží milostivé vrchnosti</i>	<i>92 zlatých 43 krejcarů</i>
<i>Po Tomášovi Starhanovi dětem</i>	<i>29 zlatých 10 krejcarů</i>
<i>Jakubovi Neřádovi aneb dětem</i>	<i>29 zlatých 10 krejcarů</i>
<i>Suma</i>	<i>151 zlatých 3 krejcarů</i>

- Po Tomášovi Křížkovi je uveden **Jakub Křížek**

- Další změna hospodáře je uvedena v pozemkové knize z roku 1751:

Léta Páně 1751 dne 22. března při šťastném panování Vysoce urozeného Pána pana Františka Carla hraběte z Sweets a Sporku Sv. římské říše svobodného pana z Rejstu, pána na Schlüsselburku ujal ten grunt nadjmenovaný Václav Vokurka se vším k němu patřícím od starodávna příslušenstvím, jak jeho předek Tomáš Křížek a jiný předkové jej užívali. Pročež se tato jemu od Vysoce hraběcího Schlüsselburského canceláře odevzdává a náležitě připisuje, totiž polí dle vyměření při tom gruntě se vynacházejí:

...atd. jsou vyjmenována jednotlivá pole v celkové výši 30 strychů a luk 10 strychů celkem za 107 zlatých. Dále je uvedeno, že na tuto částku nesplatil nic.

Z těchto 107 zlatých pozůstává budoucně k vyplacení totiž:

Mil. Vrchnosti 37 zlatých

Jakubovi Křížkovi 20 zlatých

Bartolomějovi Křížkovi 30 zlatých, Mařeně Mixové 20 zlatých

- V roce 1782 dne 14. června přejal Vojtěch Vokurka dědičně jakožto pozůstalý syn po nebožtíkovi otci Václavovi Vokurkovi sedlský grunt Sub. N. 21 ve vsi Smolivci. Kterýžto grunt se vším s němu patřícím příslušenstvím také nyní od ouřadu cancellaře jemu vejš podotknutému Vojtěchovi Vokurkovi na časy budoucí i věčné, též jeho potomkům k dědičnému vlastnímu užívání se pořádně připisuje a tuto zápisem pojišťuje.

Při kterýmžto gruntě případnosti dle fahsi a rollarního extractu se vynacházejí:

30 strychů, 1 věrel, 3 mírky pole

a lučního pod 11 a $\frac{3}{4}$ vozů sena

Dohromady v šacunku za

92 kop grošů, 17 krejcarů, 3 denáry

Stavení: světnice, komora, síň s kuchyní, marštale, chlívy, v nově vystaveno též srub, kolna a stodola, vše dohromady v jednom šacunku za

50 kop grošů

hospodářský nářadí: Vojtěchovi Vokurkovi patřící, totiž: 2 vozy, 2 plouhy, 1 nákolesník, 4 řetězy, 1 pila, 2 kosy, stolice řezací etc.

Nápodobně vše dohromady v jednom šacunku za

30 kop grošů, 35 krejcarů

Dobytka též Vojtěchovi Vokurkovi přináležející, totiž:

2 kobyly za 40 zlatých

2 tažní voli za 40 zlatých

2 dojně krávy 16 zlatých

2 odstávčata 6 zlatých

4 bahnice 4 zlaté

4 prasnice 2 zlaté

Činí dohromady

84 kop grošů

Suma celého šacunku

256 kop grošů, 52 krejcarů, 3 denáry

- Vojtěch Vokurka pak nechal po své smrti, ale sepsáno ještě za jeho života v roce 1804 statek rozdělit na dvě přesně stejné poloviny mezi své dva syny Tomáše Vokurku a Matěje Vokurku.

Do knih gruntovních vtěliti povoleno od práva panství Lnář dne 6. srpna 1804

Roku 1804 dne 1. března dostavil se před vrchnostenský ouřad Vojtěch Vokurka, nynější rychtář v Mladém Smolivci a přednesl, že poněvadž on již nejenom velmi věkem sešlý, ale na zdraví tak tuze schátraný jest, že každodenně nic jistějšího než tu smrt k očekávání má, aby tehdy po jeho z tohoto světa vykročení mezi dítkami z ohledu dědictví žádné nevěle a mrzutosti nezvostaly, umínil sobě za svého živobytí v přítomnosti k tomu schválně dožádaných svědkův nad jeho jméním následující pořádnost a nařízení učiniti a sice: majíce šest dětí totiž: syna Tomáše, Prokopa, Josefa, Matěje, Františka a dceru Dorotu

1/ Grunt sedlský ve vsi Smolivci pod N. 21 se vynacházející rozděluje na dva stejné díly, totiž synovi Tomášovi jednu polovici s tím novějším stavením a synovi Matějovi druhou polovici s tím starším stavením, k čemuž však ještě na náklad celého gruntu, neb obouch stran nová světnice k vystavění připadá. A poněvadž

2/ Otec Vojtěch Vokurka sobě plnomocně hospodaření a užívání toho gruntu až do své smrti vyhrazuje a dětmi teprve po smrti otce předevezato býti má, tehdy také napotom všechno cokoliv na nářadí jak domovním tak hospodářském, dobytku, obilí a tak dále, po otcovo smrti zůstane, jedině mezi ty dva syny Matěje a Tomáše stejným dílem rozděleno býti má

3/ Dluhy se na tomž gruntě žádné nevynacházejí, poněvadž Vojtěch Vokurka jak Milostivou vrchnost, tak staré nápadníky docela vypokojil, nových hospodářů jedině povinnost bude a sice:

Tomáše – svému bratru Josefovi, kterého otec řemeslo krejčovské a Matěje – opět svému bratru Františkovi, kterého otec řemeslo (t)kalcovské vyučiti nechal – jménem podílu tohoto gruntu jedno sto zlatých CM hotových peněz, jednu dojnou krávu, 2 ovce a při jejich ožení slušnou svadební vejbytnost tenkrát, když to zapotřebí mít budou bez všeho odkladu vydati, ostatně pak

4/ syna Prokopa ženatého v Radošicích v N. 15 a dceru Dorotu provdanou za Václava Lukáše v Zámlyně, otec již docela za svého živobytí s jejich podílama, tak sice odbyl a vypokojil, že oni na budoucích držitelích gruntu, Tomáši a Matějovi po otcovo smrti i ohledu pozůstalosti žádné dědictví pohledávati nechtějí, nýbrž s tím co již od otce obdrželi, docela spokojeni býti se prohlašujou. Dále

5/ se Tomáš a Matěj Vokurka zavazujou, až do zemření otce v společnosti otce při gruntě bedlivě pracovati, svého otce ctíti, poslouchati a po smrti do země vpravit nechati.

6/ Když po smrti otce grunt se rozdělí, jeden každý ze své polovice vypadající jak zeměknížecí, tak vrchnostenské povinnosti, břemena, tj. kontribuce, líftruňky, kasovní a jiné daně, robotu, jak pěší, tak potažní, ourok, desátek, letník, slovem nechť oni pozůstávají v čem chtějí, všechno stejně polovičním dílem zapravovati a vykonávati, tak sice, že oni jeden, ani druhý žádné ulehčení míti nemá.

7/ Proti vyplnění a zachování všech zde obmezených povinností se tehdy jedna polovice všech vzadu jmenovitě vyznamenaných a již rozdělených gruntův s novějším stavením synu Tomášovi a druhé polovice s tím starším stavením a k tomu ještě k vystavení přicházející nové světnice opět synu Matějovi s vším právem a příslušenstvím, k jejich dědičnému užívání a svobodnému vládnutí za vlastní připisuje

Na dalších dvou stránkách zápisu jsou rozdělena všechna pole a louky přesně na polovinu, takže každý z nich dostal:

11 strychů a 1597 čtverečních sáhů polí a 5 strychů 893 čtverečních sáhů luk.

Tím vznikly dvě pololání usedlosti – jedna zůstala v č. 21, později č. 24 „u Starhounů“ a druhá dostala číslo 42, nově pak 25 – „u Krupčiků“.

Otec Vojtěch Vokurka pak opravdu brzy zemřel a syn **Matěj Vokurka** se ujal hospodaření ještě jako velmi mladý.

- Rod Vokurků na usedlosti pokračoval pak celé 19. a část 20. století. Posledním přímým potomkem byl **Josef Vokurka**, který společně se svojí manželkou Marií, rozenou Lepičovou převzali grunt dne 18. ledna 1937. Jeho otec Jiljí Vokurka a manželka si ve smlouvě pro sebe vymíňují služebnost bytu a výminek.

- V roce 1948 se však Josef Vokurka s rodinou vystěhoval do pohraničí do vesnice Úlice u Stříbra, kde jeho potomci žijí dodnes. Usedlost převzal **Václav Vokurka** narozený také v Mladém Smolivci dne 13. 11. 1901 v čísle 60 s manželkou Marií. Václav Vokurka byl potomkem rodu Vokurků z usedlosti č. 25 „u Krupčiků“, čili vzdálený příbuzný. V mládí pracoval jako čeledín v č. 17 „u Šišků“ i na jiných usedlostech.

- Po převzetí usedlosti č. 24 zde žil Václav Vokurka s manželkou Marií až do své smrti.

- Po smrti Marie Vokurkové v roce 1983 odkoupil chalupu od jejích synů **Petr Dědek** z Prahy, který ji začal používat jako rekreační.

- V současné době ji též jako rekreační vlastní manželé **Knox-Crawford Alistair a Knox-Crawfordová Lubomíra**, také z Prahy.

5/ Usedlost Ondřeje Výšky, nyní Miroslava Zíky
č . 26 – „u Zíků“ (dříve č. 22)

Nově osedlým rolníkem po třicetileté válce byl v Mladém Smolivci i **Ondřej Výška**. Usedlost osadil v roce 1652.

- V roce 1654 má přiznáno 36 strychů polí, chová 2 voly, 3 krávy, 3 jalovice a 3 svině.

- V roce 1676 při revizitaci Berní ruly je již hospodářem **Matěj Lukáš**

- V roce 1695 v první pozemkové knize je uveden Šimon Pelikán:

Grunt Matěje Lukáše, nyní Šimon Pelikán

Léta 1695 dne 29. Marti ten grunt v přítomnosti Pavla Vavříka, rychtáře vsi Kladrubec a Jakuba Starhouna té vsi Mladého Smolivce šacován za sumu 50 kop grošů míšenských. Poněvadž hospodář předešlý Matěj Lukáš na témž gruntu nic snést nemohl a žádnému za něj nic nedal, jest držiteli nynějšímu za dědičnej od Milostivé vrchnosti odevzdán a tak bude zůstávat v svém zaplaceným.

- Ještě i v roce 1715 v rustikální fasi je uveden Šimon Pelikán a má uvedena pole:
na Strašce (nyní na *Straškách*) 13 strychů
nad Metelským 12 strychů
na Podstočích 11 strychů

- Stejně tak i v roce 1720 vlastní statek Šimon Pelikán s 38 strychy polí a z luk má výnos 11 vozů sena a otavy – celková hodnota statku je 147 zlatých 10 krejcarů

- V roce 1751 je vyhotoven v pozemkové knize „ *Zápis Šimona Pelikána, nyní Bartoloměje Vokurky*“:

Léta Páně 1751 dne 22. března při šťastném panování Vysoce urozeného Pána pana Františka Carla hraběte z Sweets a Sporku Sv. římské říše svobodného pana z Rejstu, pána na Schlüsselburku ujal ten grunt nadjmenovaný Bartoloměj Vokurka se vším k němu patřícím od starodávna příslušenstvím, jak Šimon Pelikán a jiný předkové jej užívali. Pročež se tato jemu od Vysoce hraběcího Schlüsselburského canceláře odevzdává a náležitě připisuje, totiž polí dle vyměření při tom gruntě se vynacházejí:

...atd, jsou vyjmenována jednotlivá pole v celkové výši 34 strychů a luk 14 strychů, celkem za 124 zlatých.

- Dalším hospodářem byl **Pavel Brynda**, v letech 1774 – 1783 také rychtář. Na statek se v roce 1740 přiženil z chalupy, nyní č. 12. Za manželku si vzal Ludmilu Vokurkovou, dceru Bartoloměje Vokurky. Hospodařil zde však bez právního převzetí gruntu, s čímž měl pak potíže jeho syn Václav. Pavel Brynda zemřel v roce 1783 a až v roce 1788 po něm právně přejímá grunt jeho pozůstalý syn **Václav Brynda** s následným ohodnocením:

<i>Stavení se šacuje za</i>	<i>100 zlatých</i>
<i>K tomu louky a podle podle gruntovní knihy z roku 1751</i>	<i>124 zlatých</i>
<i>Na dobytku celkem</i>	<i>106 zlatých</i>
<i>Nářadí celkem</i>	<i>27 zlatých</i>
<i>Takže celková hodnota statku činí</i>	<i>307 zlatých</i>

- **Václav Brynda** měl však definitivně grunt připsaný až v roce 1792 po vyrovnání s Jakubem Vokurkou a dalšími „nápadníky“ čili dědici gruntu z rodu Vokurků:

Nový kontrakt neb zápis na gruntovní živnost Václava Bryndy ze vsi Smolivec

Léta Páně 1792 dne 14. února stalo se následovné porovnání, jenž dle Judicialního protokolu dílu II § 1 listu 81 od slova k slovu zní:

1/ Jakub Vokurka upouští od toho mezi nimi jakožto žalujícím a Václavem Bryndou obžalovaným dne 11. 8bris /octobris = října/ 1791 vynesého rozsudku, dle kterého Václav Brynda odsouzený byl Vokurkovskou živnost Jakubovi Vokurkovi postoupiti a takovou živnost Václavovi Bryndovi k dědičnému vládnutí a držení docela.

2/ Naproti tomu Václav Brynda se zavazuje při samém gruntu Jakubovi Vokurkovi novou chalupu 10 sáhů délky a 3 a ½ sáhu šířky do 28. 7bris /septenbris = září/ 1794 na své vlastní náklady vystaviti a to sice tak, aby Jakub Vokurka vše poplatně byl

3/ Nejméně Václav Brynda postupuje Jakub Vokurkovi k té chalupě na časy věčné pod 2 strychy pole a pod 1 a ½ strychu lučního, totiž u rybníka Diváku nazvaného, kus pole pod 1 strych ležící mezi polem N. Conscrip. /číslo popisné/ 22 et 23 pole na Zbudoucích, pod ½ strychu u mlejna, při vrchnostenským pod ½ strychu, palouk pod Pahorky pod 1 a ½ strychu.

4/ Václav Brynda se zavazuje, dokavad on živ bude, všechny císař. král. daně z těch gruntův za Jakuba Vokurku ze svého vlastního zapraviti, které povinnosti také jeho nápadníci a budoucí držitelé své živnosti podrobeni budou, nic však méně kdyby budoucí držitel toho břemene se spraviti a svou živnost očistiti chtěl, první on bude Jakubovi Vokurkovi a neb jeho dědicům pět a čtyřicet zlatých v hotovosti zaplatiti. Po obdržení těch 45 zlatých Jakub Vokurka povinen bude král. daně z polí a chalupy zapraviti

5/ Užítky z těch postoupených gruntův již v roku 1792 Jakubovi Vokurkovi přináležeti budou

6/ Zavazuje se Václav Brynda Kateřině Vokurkové osmdesáte zlatých v hotovosti složiti, též nápodobně k zapravení těch z důležitosti té rozepře naběhlých outrat a podílův Anny Vokurkové, též Anny po Janu Vokurkovi pozůstalé ceny stošedesáte zlatých složiti, který 160 zlatých mezi poslední dva nápadníky po srážce outrat stejným dílem rozdělené býti mají S kterým narovnáním strany docela spokojeny byly a vlastnoručně se podepsaly.

Pročež po předcházejícím obšacování skrze přizvané šacovatele Václava Kačeny rychtáře Radošického a Matěje Sedláčka rychtáře Smoliveckého, též Vojtěcha Vokurky konšele, onen nyní odhadaný nadzminěný grunt s vším k němu patřícím příslušenstvím mimo na něm vězících povinnostech vešš zmíněnému Václavovi Bryndovi se vlastně se připisuje a zápisem tuto pojišťuje

...dále se vyčísľuje odhad, tj. šacunk v peněžích, ...suma šacunku 357 zlatých 13 krejcarů, 2 a ¼ denáru

Z čehož se sráží

Do důchodu panského na grunt nedopracený 72 zlatých 29 krejcarů, 2 a ¼ denáru

Patří nápadnici Kateřině Vokurkové 80 zlatých

Anně a Anně po Janu Vokurkovi 160 zlatých

Zůstává čistého na podíly 34 zlatých, 44 krejcarů

Které se Václavovi Bryndovi, jeho ženě a dětem připisujou

..dále jsou vyjmenovány povinnosti na gruntu, tj. daně, robota – 3 dny týdně s párem volů, 13 dní pěší ročně, letník, desátek

Podle poznámky u tohoto zápisu v pozemkové knize z let 1778 - 1850 bydlel Jakub Vokurka v nově postavené chalupě č. 39 starém a 36 současném – to je “ u Sálů“

*- Po zemřelém otci Václavovi Bryndovi převzal v roce 1825 grunt dědic **Josef Brynda** a ten ho ihned v tomže roce nechal přepsat na svého nezletilého syna **Vojtěcha Bryndu**. V té době však byl již grunt zmenšen a byl vyměřen na **24 jiter 337 čtverečních sáhů polí a 9 jiter 1038***

čtvorečních sáhů luk a zahrad a 811 čtvorečních sáhů porostů a pastvišťat v dobrovolně umluvené trhové ceně pr 500 zlatých CM, tj. pět set zlatých stříbrných běžících peněz.

- I nadále vlastnil grunt rod Bryndů a to až do roku 1885, když je v dalších letech v kronice Mladého Smolivce uvedeno:

1894: 28. října koupil Václav Zíka od Václava Chmelenského usedlost, na kteréžto dosud hospodaří. Usedlost ona byla původně majetkem Vojtěcha Bryndy, byla mu však exekuční dražbou v roce 1885 prodána a majetníkem se stal bývalý lesník p. Václav Chmelenský.

Vojtěch Brynda z tohoto čísla 26 byl v letech 1876 – 1879 starostou obce.

- Z katastru nemovitostí a ze sčítacích operátů z roku 1921 vyplývá, že usedlost koupil v roce 1894 40ti letý **Václav Zíka** ze Zavěšina se svojí manželkou Marií.

Na fotografii z roku 1913 Václav Zíka s rodinou, vpravo nejstarší syn a budoucí dědic Václav

- Václav Zíka měl 3 děti, z toho se hospodaření ujal nejstarší syn **Václav Zíka**. Po založení JZD v obci do něho dne 13. 9. 1952 vstoupil. Brzy však z něho vystoupil, protože se v zápisu za schůze představenstva JZD ze 7. srpna 1957 píše:

Dále soudruh předseda připomněl, že přihlášky do JZD podali opět Zíka Václav a Vokurka Jaroslav. Tyto přihlášky budou předloženy členské schůzi ke schválení a se Zíkou bude předem hovořeno, aby přihlášky do JZD podali také některý z jeho synů, protože je nutné, aby ve stáří měl někoho, kdo by se o ně staral.

Na členské schůzi JZD dne 16. srpna 1957 bylo pak: „*usneseno a schváleno, že V. Zíka s M. Zíkovou se zatím do JZD nepřijmou, až jestli si přihlášku podá některý z jeho synů*“.

Ti však měli již svá jiná zaměstnání a do JZD nevstoupili. Celá výměra pozemků od tohoto gruntu však do JZD přešla a v JZD začala později pracovat manželka **syna Václava**, který doma na usedlosti zůstal.

- Podle současného zápisu v katastru nemovitostí je majitelem **Miroslav Zíka**, který zde se svojí rodinou žije.

6/ Usedlost Marka Krupky, nyní Anny Krátké č. 38 – „u Krupků“ (dříve č. 31)

Je zajímavé, že pouze tato jediná usedlost v Mladém Smolivci si ponechala po chalupě název po původním prvním známém majiteli, který se na ni usadil v roce 1653 i když se na ní později vystřídal majitelé úplně jiných jmen. Do současnosti se zde říká „u Krupků“.

- V roce 1654 hospodařil **Marek Krupka** na výměře 18 strychů, choval 2 voly, 2 krávy a 2 jalovice. Grunt byl nově osedlý v roce 1653.

- V tomto prvním zápisu v Berní ruli je dále poznamenáno, že grunt *shořel, defalcírován k 2. termínu 1659. Vyhořel, defalcírován k 3. quartálu 1668*. Slovo „defalcírován“ znamená, že byl osvobozen na určitou dobu od berní, čili od daní a to většinou na 3 roky. Toto osvobození se týkalo nejvíce právě usedlostí vyhořených či jinak zničených, aby měli hospodáři čas nutný k znovupostavení domů a uvedení gruntů do původního stavu. A jak je vidět, grunt Marka Krupky vyhořel ve velmi krátkém čase dvakrát za sebou.

- Po Markovi Krupkovi nastoupil v roce 1669 sice **Vít Krupka** (viz zápis z knihy kostelních účtů fary Čížkov), ale podle téže knihy z roku 1677 byl „*Vít Krupka zběhlý, nyní Matouš Brejcha*“.

- Při revizitaci Berní ruly v roce 1676 je jako hospodář také již poznamenán **Matouš Brejcha**

- Ale v dalším zápisu z první pozemkové knihy panství Lnáře z roku 1695 je již znovu uveden Vít Krupka

Grunt Víta Krupky

Ten grunt v přítomnosti Pavla Vávřika, rychtáře vsi Kladrubec a Bartoloměje Starhouna ze vsi Mladého Smolivce dne 29. Marti 1695 šacován za sumu 25 kop grošů míšenských Nenacházeje se tu žádný jinší nápadník mimo tohoto nynějšího držitele gruntu, který po rodičích svých zdědil, bude zůstat v svém zaplaceném.

Vít Krupka se na grunt vrátil zřejmě v roce 1690, kdy je znovu uveden v knize kostelních účtů

- Již brzy však mění grunt svého nájemního majitele, jak vyplývá z další části zápisu stejné pozemkové knihy:

Nyní Jana Bouše

Léta 1699 dne 25. 8bris /October = říjen/ nemohouce na tom gruntě pro sešlost věku svého Vít Krupka hospodařiti takový grunt postoupil Janovi Boušovi, zetu svému se vším příslušenstvím co k němu od starodávna patřilo za sumu 25 kop grošů míšenských s tou vejminkou, aby mu a jeho ženě na tom gruntu stravy, bytu až do smrti přál. Když tak učiní, tehdy ten grunt jemu a dětem jeho náležeti bude.

Stal se tento zápis v kanceláři panské Schlüsselsburské za přítomnosti Martina Krejčího, ten čas rychtáře té vsi Mladého Smolivce léta a dne svrchu psaného.

- Ještě v roce 1720 měl grunt pouze 17 strychů polí a z luk výnos 6 vozů sena a otavy, celkem za 72 zlatých a na gruntu seděl Jan Bouše.

- Jan Bouše grunt velmi zvelebil, protože v roce 1751 je v pozemkové knize již zapsáno, že po nebožtíkovi Janu Boušovi převzal grunt **Václav Bouše** o celkové výměře 31 strychů polí a 11 strychů luk, celkem za 111 zlatých.

Ve stejné pozemkové knize je však další zajímavý zápis, že Václav Bouše je povinen platit „železnou krávu“ ve výši 10 krejcarů ročně. Co tato železná kráva znamenala? Velmi dlouhodobý a ve svém výsledku velmi drahý závazek.

Dříve existovalo při kostelích tzv. záduší – což byl majetek kostela: peníze, ale i louky, pole, obilí, krávy ap. Byl to majetek věnovaný kostelu vrchností nebo poddanými „pro spásu duše“. Velmi často to byl tedy majetek ze závětí farníků.

Z nepeněžního záduší měla pak církev další příjem a to jeho pronájmem – pole a louky pronajímala často přímo obcím, krávy poddaným.

Pronájem živých krav patřících kostelu byl zpočátku velmi rozšířený způsob, jak pomáhat v nouzi poddaným, ale zároveň byl i stálým zdrojem příjmu záduší kostela. Zpočátku byly opravdu dávány těm nejchudším, později však nebyl vzácností ani pronájem jedné až dvou krav i velkým sedlákům. Ale jako každá půjčka byla i tato určitým závazkem, zvláště když kráva uhynula a musela se nahradit opět živým zvířetem (již za vlastní peníze nebo placením druhé krávy do záduší). Úrok se z té původní ale platil do záduší dále. A tak se časem stávají z živých krav **krávy** neživé - věčné a proto **železné**, již neexistující, z kterých je odváděn úrok (pronájem) dál až do nekonečna.

V Mladém Smolivci je první záznam o železných kravách v roce 1669, kdy ji začal platit Jan Halada (2 krávy), Vít Krupka (kráva) a další tři hospodáři.

Do kdy byla skutečně tato kráva na chalupě Krupků placena není známo, poslední zachovaný zápis je z roku 1781, kdy stále platí *Halada, Krupka, Pavlík*, ovšem platili určitě i dále.

Nejméně 112 roků (možná i 200) tedy grunt „u Krupků“, ale i další sedláci platili krávu již dávno a dávno mrtvou. Konec placení těchto železných krav se datuje až někdy po polovině 19. století.

- Václav Bouše dává už v roce 1759 dne 10. prosince do pozemkové knihy zapsat:

*Poněvadž **Václav Bouše**, nynější hospodář pro sešlost a nedostatek potahů a jiných hospodářských náradí dále na tý živnosti hospodařiti nemohl, dožádal se **Tomáše Mixy** v přítomnosti druhých sousedů, by jemu ku pomoci svého **staršího syna France** propustil, by tak on dále na tom svém dědičným gruntě se živiti mohl, že on jemu naproti tomu od té živnosti poloviční užítky na věčné a budoucí časy upustí, by tak on společně ve vší práci s ním se živiti, robotu bráti, královské a jiné daně vybejvati pomáhal. Pročež obě strany k tomu dobrovolně svolíce, k tomu nad opačně Tomáš Mixa pro zvelebení lepšího hospodářství svému synu následující majetky vydal, totiž:*

<i>1 vola</i>	<i>21 zlatých</i>
<i>1 valacha</i>	<i>28 zlatých</i>
<i>hotových peněz na valacha</i>	<i>22 zlatých 30 krejcarů</i>
<i>půl vozu</i>	<i>6 zlatých</i>
<i>plouh</i>	<i>1 zlatý 30 krejcarů</i>
<i>5 strychů žita</i>	<i>15 zlatých</i>
<i>1 strych ječmene</i>	<i>2 zlaté 45 krejcarů</i>
<i>1 strych ovsa</i>	<i>1 zlatý 45 krejcarů</i>
<i>2,5 věrtele hrachu</i>	<i>2 zlaté 30 krejcarů</i>
<i>za hnůj hotových peněz</i>	<i>2 zlaté 30 krejcarů</i>
<i>Suma</i>	<i>103 zlatých 30 krejcarů</i>

- Proč není zaznamenáno předání gruntu od Václava Bouše svému synovi Janovi Boušovi nelze zjistit. Přitom syn Jan se v roce 1753 oženil s Alžbětou, dcerou nebožtíka Jakuba Lehečky z Předmíře a byl tedy schopen v roce 1759 určitě grunt převzít. Každopádně ale nakonec **Jan Bouše** sedlákem na gruntu byl, protože při jeho úmrtí dne 9. srpna 1771 je v matrice uvedeno „*rusticus*“, *Mladý Smolivec N. 31 (čili sedlák, číslo 31)*. Jan Bouše zemřel ve věku 38 roků a zůstaly po něm pouze 2 nezletilí synové. V roce 1772 zemřela i jeho manželka. Jejich úmrtí, stejně tak jako u mnoha dalších mladých i starších lidí v Mladém Smolivci, souviselo s hladomorem v těchto dvou letech. V části roku 1771, v celém roce 1772 a části roku 1773 bylo zaznamenáno v matrikách až 10x více úmrtí než v ostatních letech.

- Ihned v roce 1772 přebírá grunt 45 letý **Václav Sedláček**, syn bývalého majitele statku č. 24/29 (nyní po chalupě „u Vodičků“) Matěje Sedláčka. V roce 1782 je pak o tomto jeho nástupu na grunt č. 31 v pozemkové knize uveden zápis:

Zde pozůstává předně k připamatování, že když Jan Bouše roku 1771, též jeho manželka, oba smrtí zemřeli a celý grunt zpustlý zůstal, následovně také téhož roku Václavovi Sedláčkovi odevzdaný byl, kdežto dle inventáře celá pozůstalá mohovitost na 21 zlatých 15 krejcarů se vztahovala, naproti však jak contribuční tak jiné dluhy 36 zlatých 26 krejcarů vynašly. Aby pak ale budoucně mezi Boušovskými nápadníky a Václavem Sedláčkem žádný rozbroje nevznikly, následovně pořádnost tako učiněna byla totiž:

1/ Co dle knihy gruntovní od předkův vyplaceno bylo a jim Boušovským nápadníkům přináleží, vynáší

12 zlatých 44 krejcarů

K tomu ty po Janovi Boušovi jeho pozůstalým 2ma synům k dobývání mající podíl

29 zlatých 10 krejcarů

Suma

41 zlatých 54 krejcarů

2/ Z té sumy převzal hospodář Václav Sedláček převyšující dluhy k vyplacení

15 zlatých 11 krejcarů

Item (také) za jednu zastavenou louku vyplatil kasejovickému Mentbergrovi v hotovosti

20 zlatých

Za vzatou pšenici též hotových peněz

4 zlaté

Suma

39 zlatých 11 krejcarů

Zůstává rest

2 zlaté 43 krejcarů

3/ Kterýžto rest 2 zlaté 43 krejcarů hospodář Václav Sedláček roku 1780 dne 7. měsíce octobru nápadníku Václavovi Boušovi náležitě k rukám odevzdal, takže tím způsobem z rodu Boušovského již žádný na týmž gruntě nic více k pohledávání nemá, a nic co pratenirovati (nárokovat) může.

Pročež:

Roku 1782 dne 14. měsíce června s povolením milostivé gruntovní vrchnosti, Jejich excelence Pana pana Jana Františka, sv. římské říše hraběte Sweet a Sporcka etc. týž grunt Boušovský nazvaný Sub. N. 31 ve vsi Smolivci Václavovi Sedláčkovi odevzdaný, nyní také se vším k němu patřícím příslušenstvím od ouřadu canceláře jemu vejš podotknutému Václavovi Sedláčkovi na časy budoucí i věčné, též jeho potomkům k dědičnému vlastnímu užívání se pořádně připisuje a tuto zápisem pojišťuje.

Při kterémžto gruntě případnosti dle fasse a rolarního extractu se vynacházejí:

31 strychů, 2 věrtele, 2 čtvrtce polí

a lučního pod 12 a 1/4 vozů sena

dohromady v šacunku

95 kop grošů 46 krejcarů

Stavení: světnice, komora, síň s kuchyní, maršale, chlívy, v nově vystaveno též srub, kolna a stodola, vše dohromady v jednom šacunku za

50 kop grošů

Hospodářské nářadí Václavovi Sedláčkovi patřící, totiž:

2 vozy, 2 plouhy, 1 nákolesník, 4 řetězy, 2 pily, 2 kosy, stolice řezací etc.

Nápodobně vše dohromady v jenov šacunku za 30 kop grošů 35 krejcarů

Suma 176 kop grošů 11 krejcarů

Dobytka též Václavovi Sedláčkovi přináležející, totiž

2 kobyly za 40 zlatých

2 tažní voli 36 zlatých

2 dojné krávy 16 zlatých

1 odstavče 4 zlaté

2 bahnice 2 zlaté

1 prasnice 2 zlaté

Činí dohromady 80 kop grošů 40 krejcarů

Suma celého šacunku 256 kop grošů 51 krejcarů

Povinnosti a služebnosti při tomž gruntě se vynacházejí a sice předně:

Contribuce a jiné od země rozvržené daně v určitém čase vyplácti

Ouroku důchodenského neplatí žádného

Roboty dle jeho mil. cí. král. patentu pod datum 13. aug. roku 1775 na repartici

contribučenskou od roku 1773 se odvolávající:

Potažní s 2ma potahy volma každotýhodně vykonati povinen jest 3 dny

Item pěší od sv. Jana až do sv. Václava s jednou osobou nápodobně týhodně vybejvati povinen jest 1 den

Chrámu páně Čížkovskému z krávy železné ročního platu 10 krejcarů

Letníku p. faráři z jedné každé krávy ročně po ½ žejdlíku másla

Decimati neb desátku p. faráři žita, ječmene a ovsa, též kantorovi každého pak dle

starobylního obyčeje se odvozovalo až dosaváde dáti povinen jest.

Na vejrunky: každoročně klásti a platiti povinen bude po 3 kopách grošů

Pozn: vejrunk je pravidelná roční splátka dluhu vrchnosti za grunt

- Od té doby začal na gruntu hospodařit rod Sedláčků, jehož potomci jsou zde do dneška, nyní už jen v ženské linii – podobně jako na chalupě v čísle 29 „u Vodičků“.

- Uvedený Václav Sedláček předal svůj nabytý grunt až svému vnukovi 21 letému Josefovi Sedláčkovi, protože jeho vlastní syn **Jan Sedláček**, který měl grunt převzít, zemřel velmi mladý ve věku 26 roků a to 7. 2. 1784. Proč jej však nepředal době sepsání smlouvy v roce 1809 svému dalšímu 41letému synovi v Václavovi, který s celou svojí rodinou bydlel a hospodařil také ve stejné usedlosti, není známo. Snad proto, že byl syn Václav podruhé ženatý a vnuk Josef byl z prvního manželství. Předávací smlouva pro vnuka Josefa zní:

Praes. dne 30. Novemb. 1811

Výše psaného dne a roku stala se v srovnalosti i slavného práva panství Lnář dne 21. února 1809 zavedeného protokolu v tom a tam dohodnuté smlouvy mezi Václavem Sedláčkem z Mladého Smolivce jakožto dědem postupujícím s srozuměním syna jeho Václava Sedláčka a manželky jeho Marie z jedné a jeho vlastním vnukem Josefem Sedláčkem z druhé strany následující dobrovolná a nezaměnitelná smlouva:

Postupuje a odevzdává jmenovaný dědek Václav Sedláček jemu vlastní v Mladém Smolivci pod N. 31 starého neb 38 nového popsání ležící celou sedlskou živnost s vším přináležejícím stavením a gruntami totiž: 23 jiter 980 čtverečních sáhů polí a 11 jiter 756 čtverečních sáhů

luk a zahrad s vším ostatním příslušenstvím, s vším pohodlím a břemenem, s vším se tam vynacházejícím dobyt看 a hospodářským nářadím, též s vším v kontribučenském důchodu k pohledávání majícíma bonifikacema svému vlastnímu vnukovi Josefovi Sedláčkovi v dobrovolně umluvené ceně pr 1 000 zlatých nového vídeňského verunku (w.w. = wiener währung = zlatý vídeňské měny)

Statek byl předán Josefovi Sedláčkovi při příležitosti svatby s Marií Klímovou, která bydlela v domku postaveném Martinem Sedláčkem na dvoře čísla 24/29 (nyní „u Vodičků“) pro jejího otce Matěje Klímu jako svého zetě. Marie Klímová byla tedy sestřenkou svého ženicha Josefa Sedláčka. Jako věno mu přinesla 40 zlatých w. w., jednu krávu a 2 ovce a domek č. 25/30, ve kterém bydlela.

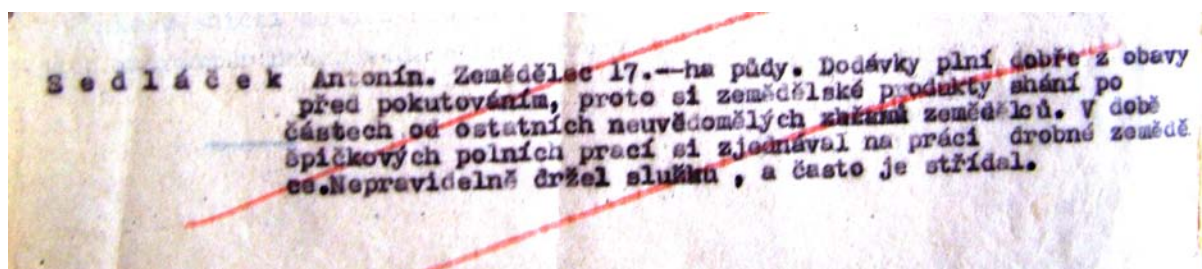
- Grunt „u Krupků“ měl přitom obzvláštní smůlu, když po dvou výše uvedených požárech v létech 1659 a 1668 vyhořel i v roce 1850, jak je uvedeno v kronice obce:

1850: 7. května zničil požár usedlost V. Sedláčka (Krupkova). Úsilím občanů byl požár na jednotlivou usedlost obmezen.

Na druhé straně však zůstal grunt Sedláčků v této usedlosti jediný, který nebyl rozdělen mezi sourozence, ani jeho část nebyla odprodána a nebyl ani zmenšován z jiných důvodů. Zůstal nakonec největší usedlostí v Mladém Smolivci až do poloviny 20. století, kdy přestalo ve vesnici klasické soukromé hospodaření rolníků na vlastní půdě.

- Následnictví rodu Sedláčků na statku ukončil v mužské linii poslední soukromý hospodář **Antonín Sedláček**, který na něm hospodařil do 30. července 1957. Tehdy spolu s manželkou Annou, zetěm Jaroslavem Jílkem a jeho ženou Annou rozenou Sedláčkovou, vstoupil do JZD. Antonín převzal grunt po svém otci, také Antonínovi, jako nejstarší ze 7mi synů.

Antonín Sedláček s rodinou byl v roce 1953 jako jeden ze tří rodin v Mladém Smolivci nahlášen Místním národním výborem v Mladém Smolivci Okresnímu národnímu výboru v Blatné jako „boháč a kulak“. Seznamy z jednotlivých vesnic sloužily k výběru rodin, které byly v té době z vesnic vystěhovávány a vešerý jejich majetek jim byl odebrán. Antonín Sedláček byl však na ONV vyškrtnut.

Ani dvě ostatní rodiny nebyly naštěstí vystěhovány, takže obec Mladý Smolivec dopadla výrazně lépe než například vedlejší vesnice Starý Smolivec, kde z 8mi nahlášených rodin byly vystěhovány dvě a třetí rodinu „zachránilo“ úmrtí majitele usedlosti několik dní před vystěhováním na infarkt.

- Po smrti rodičů žije na usedlosti jejich dcera **Anna Jílková s manželem Jaroslavem Jílkem**, jejich dcerou **Annou Krátkou** a její rodinou. Rod Sedláčků je zde již tedy zachován pouze v ženské linii, stejně jako je tomu i „u Vodičků“, jejich původním rodném statku.

7/ Usedlost Václava Kalátka, nyní Stanislava Sedláčka č. 33 – „u Pavlíků“ (dříve č. 28)

Další a to čtvrtou z nově osedlých usedlostí po třicetileté válce je grunt Václava Kalátka, který ji osadil v roce 1654.

- **Václav Kalátka** začínal v roce 1654 s 18 strychy polí, choval 2 voly, 3 krávy a 2 jalovice. Jediný tento grunt i ve všech pozdějších dobách nezaznamenal velkých změn a byl v podstatě stále „polostatkem“

- Při revizitaci Berní ruly v roce 1676 seděl již na gruntu hospodář **Pavel Zýka**

- Podle zápisu v první pozemkové knize panství Lnáře byl grunt přiznán za 25 kop míšenských grošů **Martinovi Zýkovi**. Grunt je však nazýván „Hrádkovský“ – viz zápis:

Grunt Hrádkovský nyní Martina Zýky

Léta 1695 dne 29. Marti ten grunt v přítomnosti Pavla Vávříka, rychtáře vsi Kladrubec a Jakuba Starhouna, rychtáře ze vsi Mladého Smolivce šacován za sumu

25 kop grošů míšenských

a nenacházejíce se tu žádný nápadníci, jest mu od Milostivé vrchnosti za dědičný odevzdán.

- Při nestabilitě jmen hospodářů, neboli jejich příjmení (příjmí) lze konstatovat, že v roce 1715 v zápisu rustikální fasse, kdy je zapsán **Martin Hrádek**, se může jednat o tutéž osobu – tedy Martina Zýku, který je uveden v gruntovní knize. Navíc podle matrik farnosti Čížkov je tento Martin nazýván Pavlík – viz narození jeho syna Josefa v roce 1702 (i Josef je níže uveden jako Zýka, dle živnosti Pavlík).

- Také z pozemkové knihy v roce 1720 lze dovozovat zmatení jmen:

Martin Hrádek, Vojtěch Hrádek

Na polích se nachází:

V druhéj classe 2 str., 2 m.

10 zlatých

V třetí 10 str., 3 w., 1m.

32 zlatých 26 krejcarů

Na lukách:

5 a ¼ vozu sena

15 zlatých 45 krejcarů

Votavy ½ vozu

45 krejcarů

Zahrádku 3 m.

45 krejcarů

Suma

59 zlatých 41 krejcarů

Z nich vypadne na Milostivou vrchnost

30 zlatých 31 krejcarů

Nápadníkům Martina Zýky

17 zlatých 30 krejcarů

Držiteli gruntu Hrádkovi

11 zlatých 40 krejcarů

Suma

59 zlatých 41 krejcarů

- I syn Martina Hrádka vulgo Zýky **Josef Zýka, někdy Hrádek, dle živnosti Pavlík** musel nějaký čas na gruntu sedět, protože se o něm v matrikách mluví jako o majiteli gruntu. Například v matrice zemřelých z farnosti Čížkov je v roce 1734 uvedeno: *Z Mladého Smolivce v Budislavicích na krchově pohřbený jest Matouš, vlastní syn Josefa Zýky, dle živnosti Pavlík, i někdy Bouše jej jmenují, ...*

A dále je v téže matrice uvedeno: *dne 6. 12. 1736 v Budislavicích na krchově pohřbena jest Ludmila, manželka Josefa Zýky, někdy se praví Hrádek, a dle živnosti Pavlík*

Stavení tehdy až od Matěje Sedláčka všecko v nově vystavené, totiž: světnice, 2 komory, síň s kuchyní, 2 marštaly a stodola, vše dohromady v jednom šacunku za 100 zlatých činí

85 kop grošů, 50 krejcarů

Hospodářské nářadí Matěji Sedláčkovi přináležející, totiž: 1 vůz, 1 plough, 2 řetězy, 2 kosy, stolice řezací etc. nápodobně vše dohromady v jednom šacunku za

17 kop grošů, 10 krejcarů

Dobytek též Matěji Sedláčkovi patřící, totiž:

1 klisna za 25 zlatých

1 tažný vůl 20 zlatých

2 dojně krávy 20 zlatých

5 bahnic 5 zlatých

činí dohromady 60 kop grošů

Suma celého šacunku

222 kop grošů 22 krejcarů

Povšimněme si, že Matěj Hrádek opustil grunt v roce 1772, tedy opět stejně jako na usedlosti č. 31/38 „u Krupků“ v době velkého hladomoru. Jestliže tedy umírali a sbíhali ze svých gruntů sedláci, dovedeme si vůbec představit, jak se žilo ostatním, to je chalupníkům, domkářům a podruhům, kteří měli jen minimálně půdy (chalupníci) nebo vůbec žádnou (domkáři a podruzi)? I když ti se mohli mít někdy v těchto dobách někdy i lépe, protože chodili na panské nebo na statky pracovat hlavně za plat (neměli jen povinnost roboty) a museli dostávat alespoň něco – ať v penězích nebo v naturáliích. Je ovšem otázka – když neměl sám sedlák – čím mohl žít podruha nebo pacholka. Každopádně se od té doby – tj. **od roku 1772 usadili na gruntu Sedláčkové**, kteří jsou na něm do dneška.

- v roce 1811 předává Matěj Sedláček grunt svému synovi:

*Dne 15. června 1811 roku stala se mezi Matějem Sedláčkem z Mladého Smolivce jakožto otcem odevzdávajícím z jedné a jeho **synem Václavem Sedláčkem** tehdejší rychtářem Mladosmoliveckým z druhé strany následující dobrovolná smlouva:*

1/ postupuje otec Matěj Sedláček svému ve vsi Mladém Smolivci na panství Lnářském pod N. 28 starého neb 33 nového popsání ležící pololání gruntovní živnost s vším připatřícím stavením a gruntami totiž: 11 jiter 1406 čtverečních sáhů polí, 5 jiter 674 čtverečních sáhů luk a zahrad, pak pr 1 110 čtverečních sáhů porostlin neb pastvišťat s vším příslušenstvím, s vším pohodlím a břemenem,

Na tomto zápisu je zajímavé uvedení syna jako „tehdejší rychtář“. V Mladém Smolivci bylo téměř pravidlem, že rychtáři se často střídali a byli to většinou sedláci ze všech zde jmenovaných gruntů. Také konšelé, neboli radní byli vybíráni z nich, ale i z menších usedlostí. Rychtáři nebyli tedy jmenováni dlouhodobě, nebyli dosazováni odjinud. A hlavně – nebyli zde rychtáři dědiční. Rychtářské úřady zanikly v roce 1849, kdy je nahradili volení obecní představení (starostové) a obecní zastupitelé. I ti byli pak většinou z těchto statků.

- Poté následovali hospodáři: **1836 Josef Sedláček, 1881 Josef Sedláček, 1919 Marie Sedláčková vdova, 1923 Vojtěch Sedláček**

- Rod Sedláčků zůstal na usedlosti až do současnosti. Jako poslední majitel je zapsán **Stanislav Sedláček**. Ten byl ale dlouhodobě trvale mimo domov a dne 6. 3. 2010 zemřel. Stavení je opuštěné.

Jeho rodiče Vojtěch a Marie Sedláčkovi vstoupili do JZD dne 30. července 1957. Syn Stanislav byl ihned v srpnu zápisem ze schůze JZD *uvolněn na celoroční práci v lese*. Tam také až do svého odchodu do důchodu pracoval.

8/ Usedlost Jana Štvána, nyní manželů Kubových č. 18 – „ u Šuláků“ (dříve č. 15)

Prvním označeným „gruntem pustým“ byl v Berní rule v roce 1654 grunt Jana Štvána. Grunt pustý znamenalo, že byl díky třicetileté válce opuštěn, majitelé sběhli nebo byli zabiti a až do tohoto roku na něm nebylo hospodařeno.

- grunt **Jana Štvána** byl již v tomto prvním katastrálním soupisu jeden ze dvou nejmenších. Spolu s gruntem výše uvedeného Václava Kalátka měl pouhých 18 strychů polí. Domácí dobytek není uveden žádný, u všech čtyřech pustých gruntů je uvedeno: *Dokonce pustý, jednoho gruntu role vrchnost užívá, ostatní ladem leží.* Vrchnost užívala zřejmě role gruntu „Pruškovského“, který již nebyl nikdy osazen a byl včleněn do panské půdy.

- Tento grunt Jana Štvána byl poprvé osazen **Jiřím Šimonským**, ovšem není nikde uveden časový údaj. Při revizitaci Berní ruly v roce 1676 je označen již **Jan Soustružník**.

- V roce 1695 je zaznamenán **Matěj Soustružník**, viz doklad z pozemkové knihy:

Chalupa Jiřího Šimonskýho, nyní Matěje Soustružníka

Léta 1695 dne 29. Marti ujal tu chalupu nynější hospodář Matěj Soustružník a jest mu vedle jiných sousedův šacována za sumu 10 kop grošů míšenských

Není tu žádný nápadník, aby k ní lepším hospodářem byl. Od Milostivé vrchnosti za dědičnou mu odevzdána a tak bude zůstat v svý zaplacený.

Povšimněme si, že už není značen „grunt“, ale jen „chalupa“. Chalupníci měli výrazně nižší výměru polí a luk a tím i nižší robotu a to pouze pěší, nikoliv potažní jako sedláci.

- Ani ten však nebyl na usedlosti dlouho, už v roce 1699 je uváděn **Pavel Krejčí**:

Léta 1699 dne 18. 8bris /Oktobris = říjen/ vykročice z tohoto světa prostředkem smrti z předu psaný Matěj Soustružník, vezmouce sobě týž Pavel Krejčí za manželku Dorotu dceru, kterýžto otčímem byl, ujal tu chalupu se vším příslušenstvím co k ní od starodávna náleželo za sumu 10 kop grošů míšenských

Voršile, pozůstalý vdově, jakožto tchýni své až do smrti její byt jí bude povinen dáti.

Stal se tento zápis v kanceláři panské Schlüsselburské v přítomnosti Martina Krejčího ze vsi Mladého Smolívce léta a dne svrchu psaného.

- I v zápisu v pozemkové knize z roku 1720 chalupu (zde ale znovu označen i „grunt“) nadále vlastní Pavel Krejčí. Má v držení následující pozemky:

Na pole:

Ve třetí classe 5 strychů, 2 věrtele

16 zlatých 30 krejcarů

Sena 3 vozy

9 zlatých

Zahrádku 1 věrtel 1 mírka

1 zlatý 30 krejcarů

Suma

27 zlatých

Případne Milostivé vrchnosti

15 zlatých 20 krejcarů

Držiteli gruntu

11 zlatých 40 krejcarů

Suma

27 zlatých

Závdavku položil A° /Annus = rok/ 1720

1 zlatý 30 krejcarů

Ročně vejrunk

1 zlatý 10 krejcarů

A° 1721 položil Milostivé vrchnosti

1 zlatý 10 krejcarů

A° 1726 položil peněz gruntovních

1 zlatý

- Další zápis v téže pozemkové knize je již na jiného majitele a to **Jiříka Chrastila**, jemuž Pavel Krejčí chalupu prodal:

A° 1728 dne 16. Junny Jiřík Chrastil ujal ten grunt za sumu 38 zlatých 40 krejcarů. Poněvadž on Jiřík Chrastil držitel gruntu toho předešlému hospodáři Pavlovi Krejčímu již hotových peněz 27 zlatých zaplatil a tak ještě platiti povinen bude Milostivé vrchnosti, které ročně vejrunku vyplatiti po 1 zlatém 10 krejcarech 11 zlatých 40 krejcarů

(vejrunek = pravidelná splátka gruntu)

Na týž sumu platí:

Při zápisu Milostivé vrchnosti

1 zlatý

1730 Milostivé vrchnosti

30 krejcarů

1736 Milostivé vrchnosti

35 krejcarů

atd.

- Jiřík Chrastil zemřel v 50ti létech dne 29. 8. 1745 a zůstala po něm vdova Ludmila a nezletilý syn Josef, narozený 13. 3. 1727. Ve smlouvě je uveden německý zápis, že si vdova po Jiříkovi Chrastilovi s jedním synem bere v roce 1747 **Pavla Hořejšího**, který se tak stává dalším vlastníkem usedlosti. Synovi Josefovi bylo při smrti otce sice již 18 roků, ale v tehdejší době byla dospělost až od 24 roků.

Zápis Pavla Krejčí, nyní Pavla Hořejší

Léta Páně 1751 dne 22. března při šťastném panování Vysoce urozeného Pána pana Františka Carla hraběte z Sweets a Sporku sv. římské říše svobodného pana z Rejstu, pána na Schlüsselburku ujal ten grunt nadjmenovaný Pavel Hořejší se vším k němu patřícím od starodávna přisušenstvím, jak Pavel Krejčí a jiný předkové jej užívali. Pročež se tato jemu od vysoce hraběcího Schlüsselburského canceláře odevzdává a náležitě připisuje, totiž polí dle vyměření přítom gruntě se vynacházejí:

..atd. jsou vyjmenována jednotlivá pole celkem 8 strychů a 3 strychy lučního....celkem za 30 zlatých a smlouva pokračuje:

Povinnosti na tom gruntě:

1/ Jeho Mil. Císařské contributi a jiné daně dle rozvržení contribučenského platiti

2/ Mil. Vrchnosti robotu pěší skrze celý týden krom zimního času dle ulevení canceláře vybejvati povinen jest

3/ Svatohavlovského ouroku 0

4/ Decimation panu faráři totiž to žita, ječmene a ovsu, každého po $\frac{3}{4}$ mírky

5/ Železná kráva 0

6/ Cantorovi žita, ječmene a ovsu každého po $\frac{1}{4}$ mírky

Na tu svrchu opáčenou sumu 30 zlatých není dlužen nic, poněvadž ta chalupa celá jest zaplacená dle předešlých gruntovních knih a budoucně bude patřit sirotkovi Josefovi Chrastilovi, však povinen bude, buďto jednoho vola za 24 zlatých neb ty peníze Pavlovi Hořejšímu, svému otčimovi dle prvního porovnání v staré knize složit.

Chalupa však zřejmě **Josefovi Chrastilovi** nikdy předána nebyla, protože Pavel Hořejší umírá později než Josef. Josef Chrastil na chalupě však stále bydlel a zde i zemřel v dubnu 1771 ve věku 44 roků. Pavel Hořejší zemřel pak v září 1772 ve věku 68 roků. V té době je, jak již bylo

uvedeno, v celém kraji hladomor. V březnu téhož roku zemřel i jeden z vlastních synů Pavla Hořejšího, Matěj.

Při očíslování domů v roce 1771 dostala chalupa Hořejších číslo 15. Z dalšího vyplývá, že si buď hned Pavel Hořejší, nebo spíše již jeho syn Václav, narozený dne 28. 8. 1749, postavil nový domek, který dostal číslo 16 a v různých záznamech nastal zmatek:

V roce 1773 je v robotních seznamech uveden Josef Hořejší (?) v č. 16

V roce 1786 je v robotní knize panství Lnáře uveden Václav Hořejší v č. 15

V roce 1788 je v Josefském katastru uveden Václav Hořejší jako majitel v č. 15. i 16.

V roce 1799 je v pozemkové knize předávána chalupa od otce Václava Hořejšího na syna Václava Hořejšího v čísle 16

V roce 1828 je v pozemkové knize předávána chalupa z Václava Hořejšího na Josefa Hořejšího v č. 15/18

V tak zvaných „velikonočních seznamech“, kde byli každoročně všichni obyvatelé domů sepisováni při povinných velikonočních zповědích v kostele, je v roce 1796 Václav Hořejší veden v č. 15, číslo 16 je neobydlené

V roce 1798 je v těchto seznamech Václav Hořejší veden v č. 16, číslo 15 je neobydlené

Každopádně členové rodu Hořejších zůstali dále v č. 15 – nyní 18 jako chalupníci, jak vyplývá z dalších zápisů. Postupem času opustili domek č. 16, který zpočátku pronajali a později prodali Šimonu Růžičkovi a jeho potomkům. Obyvatelé č. 16 byli domkáři, kteří vykonávali i řemeslo krejčího (Václav Růžička je tak označen ve Stablním katastru v roce 1837) a zcela se oddělili od chalupy č. 15.

- Majitelem chalupy se po Pavlovi Hořejším stal tedy **Václav Hořejší** a po něm syn také **Václav Hořejší**, jak je uvedeno v pozemkové knize z roku 1799. Synovi Václavu Hořejšímu bylo přítom v roce 1799 také pouze 19 roků, ale chalupa mu jak vidíme, přiznána byla:

Níže psaného dne a roku stala se smlouva mezi Václavem Hořejším otcem odstupujícím z jedné a Václavem Hořejším synem přistupujícím z druhé strany a to sice:

Postupuje nadjmenovaný otec Václav Hořejší svou gruntovní chalupu pod Numerem 16 (správně 15, č. 16 byl pouze domek nikoliv chalupa), kterou on po svém nebožtíkovi otci Pavlovi Hořejším k dědičnému vládnutí a držení s všemi k ní příslušejícíma grunty v sumě pr 93 zlatých 40 krejcarů

Přičemž však postupující otec sobě vyměňuje na postoupený gruntovní chalupě až do smrti hospodařiti. Tejkaje se trhové ceny z toho patřiti bude:

<i>Milostivé vrchnosti</i>	<i>3 zlaté 40 krejcarů</i>
<i>Ostatní povinen bude vyplácet:</i>	
<i>Sestře Dorotě</i>	<i>15 zlatých</i>
<i>Sestře Anně</i>	<i>15 zlatých</i>
<i>Sestře Kateřině</i>	<i>15 zlatých</i>
<i>Sestře Barboře</i>	<i>15 zlatých</i>
<i>Bratru Josefovi</i>	<i>15 zlatých</i>
<i>Otec Václav Hořejší svému synu Václavovi nastupujícímu daruje</i>	<i>15 zlatých</i>
<i>Suma</i>	<i>93 zlatých 40 krejcarů</i>

Povinnosti gruntovní chalupy jsou:

<i>1/ Jejich mil. Císarské kontribuce a jiné rozvržené daně v určitém čase se zapravovati</i>	
<i>2/ Mil. Vrchnosti roboty pěší týhodně s jednou osobou</i>	<i>2 dny</i>
<i>3/ Decimati panu faráři žita, ječmene a ovsa každého</i>	<i>3/4 mírky</i>
<i>4/ Kantorovi nového léta ročně</i>	<i>3 krejcarey</i>

K podstatě toho všeho se veškeré k tomu patřící strany spolu s dožádanýma dvěma svědkama podepsaly, s tou poníženou žádostí, by tento přípis do knih gruntovních k vtělení povolen byl. Jenž se stalo ve Lnářích dne 12. Maje 1799

Otec Václav Hořejší

postupující

Michal Svoboda, konšel Smolivecký

syn Václav Hořejší

přijímající

Vojtěch Vokurka, rychtář Smolivecký

- Zápisem z pozemkové knihy panství Lnáře předal Václav Hořejší chalupu svému synovi **Josefovi Hořejšímu** dne 14. ledna 1828.

- V roce 1961 je jako majitel dne 21. března zapsán **Václav Hořejší a Marie Hořejší** a to na základě svatební smlouvy ze dne 14. března 1861.

- V roce 1886 prodali manželé Hořejší chalupu **Josefovi a Josefě Sloupovým** z Hvožd'an a to podle smlouvy tržové ze dne 27. dubna 1886. Josef Sloup však ovdověl a žil sám se svými dvěma dcerami a synem Josefem až do roku 1929, kdy mu chalupu předal

- Dne další smlouvy tržové ze dne 15. října 1929 *se vkládá právo vlastnické manželům Josefu Sloupovi a Růženě Sloupové, rozené Karlíkové, na polovici*

- Manželé Josef a Růžena Sloupovi se v roce 1948 odstěhovali do pohraničí do vesnice Kšice okres Stříbro a prodali chalupu **Janovi a Anastázii Maškovým**. Anastázie Mašková byla sestra Růženy Sloupové a manželé Maškovi dosud bydleli v Mladém Smolivci v čísle 52. V nově koupené chalupě spolu vychovali 5 dětí – 2 syny a 3 dcery. Dne 10. 9. 1952 vstoupili do místního JZD, kde pracovali až do důchodu. Jan Mašek zemřel v roce 1980 a jeho manželka v roce 1994.

- V současné době jsou majitelé domu č. 18 manželé **Josef a Anna Kubovi**. Přitom Anna je nejmladší dcerou (z dvojčat s Boženou) manželů Maškových.

9/ Usedlost Pavla Pavlovice, nyní manželů Šmídových
č. 23 „u Větrů“ (dříve č. 20)

Druhým pustým gruntem po třicetileté válce byl grunt **Pavla Pavlovice**

- V roce 1654 byl uveden jako grunt pustý o velikosti 36 strychů, tedy jeden z největších ve vesnici

- Při revizitaci Berní ruly v roce 1676 byl již osazen **Janem Bílkem**

- Také v první pozemkové knize panství Lnáře v roce 1695 je shodně označen jako:

„Grunt Jana Bílka“

Léta 1695 dne 29. Marty (března) ten grunt v přítomnosti Pavla Vavříka, rychtáře vsi Kladrubec a Jakub Neřáda, jinak Starhouna vsi Mladého Smolivce šacován za sumu

30 kop míš.(enských grošů)

Poněvadž tu žádný jiný nápadníci se nenacházejí, kromě vdova Voršila se třemi dětmi dle správy rychtáře a jiných sousedův ze vsi Smolivce, by tu málo při tý živnosti co povyhledávati měli, nýbrž držitel téhož gruntu v svém zaplaceným zůstávati bude.

- Ve stejném zápisu v pozemkové knize je pokračování z roku 1699 pro **Šimona Bílka**:

„Nyní Šimona, syna jeho“

Léta 1699 dne 14. May (května) vykročice z tohoto světa prostředkem smrti Jan Bílek, ustanovil za plnomocného hospodáře vejš jmenovaného Šimona, syna svého, kterýžto grunt vzal se vším příslušenstvím co k němu od starodávna náleželo, za vejš jmenovanou sumu

30 kop míš.(enských grošů)

Zůstaly po témž neboť Janovi Bílkovi dva synové a čtyři dcery. Odkázal jim Matoušovi jednu hřebici, Matějovi dal mu kus pole, aby je užíval, až do smrti své, potom zase gruntu přijíti má. Dcerám

Kateřina ta je zběhlá, o ní se neví

Mařena vdaná za Jiřího Krupku do vsi Zaboří

Alena vdaná za Pavla Hůlku do Chlomka

Dostaly z té živnosti po jedný krávě, vejpravu, s tím jsou odbyty.

Anna ta ještě není vdaná, zůstává při bratru, má u něho svou krávu a kdyby ji Pán Bůh místo dal, bude ji vejpravu povinen učiniti.

Nápadníci z té živnosti totiž Voršila vdova se dvěma dětmi, který zběhlý jsou, kdyby se navrátily něco by jim z té živnosti dle uznání náleželo.

Stal se tento zápis v kanceláři panské Schlieselburské v přítomnosti Martina Krečího, rychtáře té vsi Mladého Smolivce léta a dne svrchu psaného.

- V roce 1720 má Šimon Bílek vyčíslena pole ve výměře 24 strychů a luk 9 vozů sena a 2 vozy otavy v celkové sumě za 106 zlatých a 3 krejcarey

- V únoru 1746 prodal další hospodář na gruntu **Vít Minařík** celou usedlost **Tomášovi Bryndovi**. Zápis byl však učiněn až u jeho syna, dalšího hospodáře – **Matěje Bryndy**:

Nový zápis na grunt Matěje Bryndy ve vsi Smolivetz

Léta 1746 dne 25. February při šťastném panování Vysoce urozeného pana pana Františka Karla Svaté římské říše hraběte z Swartzu a Sporku (Sweerts-Spork) pana na Schlüsselburku,

stal se postup o grunt nebož. Šimona Běle (Bílka), na kterémž po něm Vít Minařík hospodařil, ale takovej pro nabytou chudobu Tomášovi, a nyní Matějovi Bryndovi synu jeho postoupen býti musel, kterýžto grunt jemu Matějovi Bryndovi se vším od starodávna k němu patřícím příslušenstvím se připisuje a poněvadž on Vít Minařík při takovém gruntě jednu štěpnici (ovocný sad) zvelebil a taky jemu hospodáři jednu kobyly, vozy, plouhy, řetězy a jinší domácí potřeby zanechal, pročez se grunt s tou pozůstalostí za dvěšestě padesáte zlatých šacuje a mezi nima následovní porovnání se činí, totiž z tý sumy 250 zlatých rýnských patřiti bude:

Poté jsou vyjmenovány jednotlivé podíly „nápadníků“ neboli podílníků na gruntě tak, že Vítovi Minaříkovi mělo zůstat jen každoročně nějaké obilí a dle možnosti tele. Místo toho je na konci smlouvy uveden dodatek, který svedl k pozdějším domněnkám, že Matěj Brynda „koupil grunt za kobyly“.

Dne 26. Februari stoje na kanc.(eláři) Vít Minařík s hospodářem Matějem Bryndou, porovnali se v kompetenci (ve své pravomoci), on od Matěje Bryndy za svou celou pretenci (nárok) žádal kobyly, kterou mu taky hospodář vydal a tak on Vít Minařík se vším spokojen jest a nemá nic víc na tom gruntu k pohledávání

- Matěj Brynda měl však jen 4 dcery a předává proto svůj velmi zveleбенý grunt zeťovi **Michalovi Svobodovi**, který se oženil s jeho dcerou Annou dne 26. 10. 1777. Michal Svoboda byl syn mlynáře z Lomice Josefa Svobody. Rod Svobodů se tedy z Lomice, kde je doložen od roku 1695, rozšířil i do vlastní vesnice Mladého Smolivce.

Následovně roku 1782 dne 14. měsíce června, s povolením Milostivé gruntovní vrchnosti jejich excelence pana pana Jana Františka Sv. římské říše hraběte Swartze a Sporka etc. týž grunt Matěj Brynda zase pro stáří věku svého propouští a odevzdává svému zeti Michaelovi Svobodovi, který sobě dceru Annu za manželku pojal, s tou však ale obzvláštní vejminkou, že otec Matěj Brynda a máteř Anna při zetu až do smrti své patřící obživění, náležité zachování, též spolu hospodářství vyhlížeti sobě moci a právo zanechává. Pročez taky nyní týž grunt Sub. N. 20 se vším k němu patřícím příslušenstvím od ouřadu Kanceláře jemu vejše podotknutému zetu Michaeli Svobodovi na časy budoucí a věčné, též jeho potomkům k dědičnému vlastnímu užívání se pořádně připisuje, a tuto zápisem pojišťuje.

Při kterýmžto gruntě případnosti dle fasse a rolarního extraktu se vynacházejí:

31 strychů, 2 věrtele, 2 mírky pole

a lučního pod 15 a $\frac{3}{4}$ vozů sena

dohromady v šacunku za

134 zlatých 45 krej. 5a5/8 denárů

k tomu s předu zaznamenaná Víta pozůstalost se přirází 115 zlatých 14.krej. 3/8 denáru

činí dohromady v sumě 250 zlatých v šacunku

= 214 kop grošů 20 krej.

Stavení: světnice, komora, síň s kuchyní, maštal, chlívy vše v nově vystaveno, též kolna, srub a stodola, dohromady v jednom šacunku za

60 kop grošů

hospodářský náradí jemu Matěji Bryndovi patřící, totiž:

2 vozy, 2 plouhy, 1 nákolesník, 4 řetězy, 2 pily, 2 kosy, stolice řezací etc.

nápodobně vše dohromady v jednom šacunku za 30 kop grošů 35 krej.

dobytky též Matěji Bryndovi přináležející, totiž:

2 kobyly za 40 zlatých

2 tažní voli 30 zlatých

2 dojně krávy 16 zlatých

1 odstávče (větší tele, které již nepije od krávy) 4 zlaté

4 bahnice (ovce) 4 zlaté

činí dohromady 80 kop grošů 40 krej.

Suma celého šacunku 385 kop grošů 25 krej.

Opět jsou vyjmenovány nároky „nápadníků“ a ostatní záležitosti. Zajímavé jsou však vyjmenované povinnosti, kde je nutno si povšimnout hlavně vysoké potažní i pěší roboty

Povinnosti a služebnosti při tomž gruntě se vynacházejí a sice předně:

Kontribuce a jiné od země rozvržené daně v určitém čase vyplácti

Ouroku důchodenskýho neplatí žádného 0

Roboty dle Jeho Mil. cí.s.král. patentu pod datum 13. Aug. roku 1775 na repartici kontribučenskou od roku 1773 se odvolávající:

Potažní s 2ma potahy volma každotýhodně vykonati povinnen jest 3 dny

Item (též) pěší od svatého Jana až do svatého Václava s jednou osobou nápodobně týhodně vybejvati povinnen jest 1 den

Letníku panu faráři s jedné každé krávy ročně po 1/2 žejdlíku másla

Decimati neb desátku panu faráři žita, ječmene a ovsu, též kantorovi každého jak dle starobylého obyčeje se odvozovalo až dosaváde dáti povinnen jest

Další osudy rodu Svobodů na tomto gruntu jsou poměrně zajímavé.

- Podle svatební smlouvy ze 4. listopadu 1812 postoupil Michal Svoboda grunt svému synovi **Václavovi Svobodovi**, který si dne 22. listopadu vzal za ženu Marii Brejchovou z Mladého Smolivce. Měli spolu 8 dětí. Marie, rozená Brejchová, však v roce 1835 zemřela a Václav Svoboda se znovu oženil s Annou Benetkovou z Radošic. S ní měl další 3 děti – syny. A nastává podobná situace jako v dalších rodinách a gruntech ve vesnici. Václav Svoboda musel již při převzetí usedlosti vyplatit vysoké podíly početným sourozencům a převzal i nemálo dluhů. Také svých dětí měl hodně a tak byl v roce 1830 nucen odprodat téměř polovinu svého gruntu. Kupujícím byl nejbohatší sedlák ze Starého Smolivce František Šiška (dnes číslo 28), který později koupil i celý grunt č. 14/17 „u Šišků“ a který byl jedním z věřitelů Václava Svobody. Nově koupenou polovinu však neměl František Šiška pro svoji potřebu, ale za dva roky ji prodal Janovi a Anně Mastných z Hvožd'an. Tato prodaná polovina je nyní číslo 53 – František Faměra.

- Další vývoj této nyní již jen „pololání usedlosti“ byl jen sestupem ze slávy. Zbylou polovinu gruntu převzal v roce 1843 syn z prvního manželství **Josef Svoboda**. Ten ji však udržel jen velmi krátce.

- Prodal ji v roce 1845 **Josefovi Smrčkoví** z Kundratic. Protože však otec Václav Svoboda měl ještě dva žijící nezletilé syny z druhého manželství a dvě nezletilé dcery z prvního manželství, byly ve smlouvě zakotveny podmínky:

1/ výmínek pro něho, jeho manželku Annu, rozenou Benetkovou takto:

Václav Svoboda s jeho manželkou Annou rozenou Benetkovou na tomto gruntě své zaopatření obhražené mají a oni se sami zdravujou, tak kupující zavazany bude, mimo společného bytu, také následující vejmínek až do obouch smrti v české míře a čistém zrně odváděti, totiž: jeden strych pšenice, čtyry strychy žita, dva strychy ječmene, půl strychu hrachu, půl strychu ovsu, dvacet strychů brambor, dvacet pět liber soli, čtyry zlatý peněz ve stříbře, pak 2 mírky síměte (semena lnu), záhonek máku sít a záhonek bramborů raných a zelí sázet, pak vychování 1 krávy, 2 ovcí, 1 husy a 4 slepic, každéj rok 1 a 1/2 kopy slámy po 20 librách, 4 kopy sena a 3 kopy otavy a půl strychu ovsu odvádět, neb se tak s Václavem Svobodou dnešního dne vyjednalo a v pádu zemření jednoho vejmínkáře polovic vejmínku odpadne, k vyživení 1 krávy

a husy ta sláma a 5 litrů zeliho pak ½ strychu ovsu pozůstane, jakož sázení ranných bramborů do obouch smrti jen pozůstane a když vejmkáři do konce března nadpravený vejminek dostali, tak kupující jen ¾ léta na tento rok jim dáti musí.

2/ podíly pro jejich děti, prodávajícího Josefa Svobody sourozence :

Sestrám a bratrům vystupujícího dle otcovského ustanovení a v čas zletlosti neb při zaopatření následující podíly

<i>c/ sestře Marii</i>	<i>60 zlatých</i>
<i>1 krávu, 1 ovci, svadební vejbyt aneb za ten dobytek a vejbyt dle s otcem Václavem Svobodou na místě té dcery v penězích se vyjednalo</i>	<i>26 zlatých</i>
<i>d/ sestře Kateřině</i>	<i>60 zlatých</i>
<i>1 krávu, 1 ovci, svadební vejbyt a neb za to v penězích jako Marii dto</i>	<i>34 zlatých</i>
<i>e/ bratru Václavovi 1 krávu, 1 ovci a vejbyt</i>	<i>60 zlatých</i>
<i>a neb za ten dobytek a vejbyt v penězích</i>	<i>16 zlatých</i>
<i>f/ bratru Vojtěchovi 1 krávu a ovci, pak vejbyt</i>	<i>60 zlatých</i>
<i>a neb za ten dobytek a vejbyt</i>	<i>16 zlatých</i>

Sám prodávající Josef Svoboda skončil s manželkou jako podruh a bydlel pak v několika dalších obydlích, nejvíce v obecní chalupě č. 13.

- Josef Smrček však neudržel pololání statek dlouho, již v roce 1846 ho prodal **Bartoloměji Duchkovi z Čížkova**.

- I ten ho hned následující rok 1847 prodal **Janovi Sudovi** z Bělčic. Až ten tam začal i bydlet a hospodařit, dva jmenovaní před ním hospodářství pouze pronajímali.

Dcery Václava Svobody se vdaly a synové s rodiči bydleli dále s majitelem na statku. Starší syn Václav však již v roce 1849 odešel ve svých 13 letech do služeb jiných sedláků.

Paradoxně sloužil i u sousední rodiny Mastných, čili na otcově původní části usedlosti. Když se v roce 1864 oženil s Rozálií Vodičkovou z domku č. 43, zůstali zde s její matkou Anežkou Vodičkovou bydlet. Až jejich syn Josef Svoboda koupil znovu jiný statek – č. 29 od Sedláčků (viz usedlost č. 29 „u Vodičků“), kde dále rod Svobodů žil a v ženské linii je dosud. Mladší syn Vojtěch odešel na vojnu a později se přiženil do čísla 28 – nyní ve vlastnictví Marků.

- Dalšími majiteli se stali **Václav a Veronika Čákoví**. Způsob nabytí a jejich původ však není v dosažitelných dokumentech uveden, v pozemkové knize č. 436 je zápis pouze:

Dne 23. ledna 1865 č. 494 gruntovní knihy pag. 453 nové vlastnictví Václav a Veronika Čáka

- V roce 1869 je zápis v katastru nemovitostí:

*Podle odevzdací listiny c. k. okresního soudu v Blatné ze dne 7. července 1869 vkládá se právo vlastnické **Marii Čákové***

- Dne 26. června 1871 po svatbě s výše uvedenou Marií Čákovou v únoru 1870 připadla polovina usedlosti ženichovi **Josefu Maršíkovi** z Koupě a od té doby na ní rod Maršíků hospodařil až do smrti posledního mužského zástupce rodu **Františka Maršíka** v roce 1996. Pak dcera Julie usedlost prodala.

- Koupili ji **manželé Šmídovi** z Prahy, kteří však ji nepoužívají a to ani k rekreačním účelům.

10/ Karasovský grunt, nyní manželů Rodových
č. 31 „u Gustů“ (dříve č. 26)

Grunt Karasovský pustý v roce 1654 se postupně obydlel, dobře zavedl, ale poté se jako několik ostatních rozdělil prodejem na dva.

- V roce 1654 měl 36 strychů a byl tak dalším velkým gruntem ve vesnici, byl však „zcela pustý“

- V roce 1676 při revizitaci Berní ruly byl již obydlen a seděl na něm sedlák **Ondřej Skurhavý** (skutečně psáno Skurhavý).

- V prvním zápisu v pozemkové knize panství Lnáře byl *grunt Ondřeje Karasa, jinak Skuhravého* oceněn takto:

Léta 1695, dne 29. Marti ten grunt v přítomnosti Pavla Vávřika, rychtáře vsi Kladrubec a Jakuba Starhouna, rychtáře vsi Mladého Smolivce je šacován za sumu

25 kop grošů míšenských

Poněvadž tu žádnéj nápadník není, kromě Milostivá vrchnost, jest hospodáři téhož gruntu se všim příslušenstvím od též Milostivé vrchnosti za dědičný, aby dobrým hospodářem byl, odevzdán.

- Majitelem v roce 1720 je označen **Jiří Karas** a grunt má velikost 20 strychů polí a luk: *sena pod 6 vozů a votavy 1 a 1/2 vozu* celkem za 87 zlatých a 22 krejcarů.

- Od Jiřího Karase koupil v roce 1720 grunt (lépe řečeno jeho dědičný nájem) jeho bratr **Martin Karas** za uvedených 87 zlatých a 22 krejcarů a hospodařil na něm do roku 1751. Mezitím ho zvelebil, protože ho předal v rozloze 29 strychů polí a 15 strychů luk, celkem za 112 zlatých. Z toho zůstává 72 zlatých k doplacení „milostivé vrchnosti“.

- V roce 1751 převzal od vrchnosti grunt **Tomáš Mixa**, eventuální návaznost na rod Karasů však nezjištěna.

- Také další přejímající **Václav Houška** v roce 1779 není uveden v žádné pozemkové knize. Je o něm pouze zápis ve splátkách gruntu právě od roku 1779

- Až další změna majitele gruntu je řádně zapsána a to dne 23. března 1781, kdy *Propouští a odevzdává Václav Houška pro svou nedostatečnost a nemající mužského pohlaví dědice dobrovolně svou gruntovní živnost ve vsi Smolivci Sub. N. 26 Vojtěchovi Kačenovi s tím však dokonalým obmezením, že sobě Václav Houška toliko od tý gruntovní živnosti kus pole pod 1 strych vejsevku na Jandovský nazváno a 20 zlatých peněz dle učiněné smlouvy avšak v rukách mající písemnosti na 20 let k uživení vymíňuje.*

Atd...

Při kterýmžto gruntě případnosti dle fasse a rolarního extractu se vynacházejí:

29 strychů, 2 věrtele, 2 mírky pole

a lučního pod 8 a 1/4 vozu sena

dohromady v šacunku za

96 kop grošů 41 krejcarů

Stavení: světnice, komora, síň s kuchyní, marštale, chlívy, stodola etc. vše dohromady v jenom šacunku za

25 kop grošů 50 krejcarů

Hospodářské nářadí Vojtěchovi Kačenovi přínaležející, totiž: 1 vůz, 1 plough, 2 řetězy, 1 pila, 2 kosy, stolice řezací etc. nápodobně vše dohromady v jednom šacunku za

	<i>Latus</i>	<u>15 kop grošů</u>
		<i>137 kop grošů 21 krejcarů</i>
<i>Dobytek též Vojtěchovi Kačenovi patřící, totiž</i>		
<i>1 kobyła za</i>	<i>28 zlatých</i>	
<i>1 dojná kráva</i>	<i>8 zlatých</i>	
<i>1 odstavče</i>	<i>4 zlaté</i>	
<i>2 bahnice</i>	<i>2 zlaté</i>	
<i>Činí dohromady</i>		<u>36 kop grošů</u>
<i>Suma celého šacunku</i>		<i>173 kop grošů 21 krejcarů</i>

Povinnosti a služebnosti při tomž gruntě se vynacházejí, totiž:

Kontribuce a jiné od země rozvržené daně v určitém čase vypláceti

Ouroku důchodenského dle urbářův dominicalní fassé a starobylního obyčeje k sv. Jiří a Havlu ročně

0

Roboty dle J. mil. Cís. Král. patentu pod datum 13. Aug. roku 1775 na repatrici

contribučenskou od roku 1773 se odvolávající: potažní s 2ma volma každotýhodně vykonati povinen jest

3 dny

Item pěší od sv. Jana až do sv. Václava s jednou osobou nápodobně týhodně vykonati povinen jest

1 den

Letníku p. faráři z jedné každé krávy ročně po

½ žejdlíku másla

Decimati neb desátku p. faráři žita, ječmene a ovsa též kantorovi každého jak dle starobylního obyčeje se odvozovalo až dosaváde, dáti povinen jest

Na vejrunky (splátky gruntu) každoročně klásti a platiti povinen bude po 3 kopách grošů

Zde je zajímavý rozdíl mezi požadavkem roboty – potažní s 2ma volma každý týden vykonati a skutečným stavem – 1 kobyła za 28 zlatých. Hospodář si tedy na robotu musel alespoň nějaký čas zřejmě potah zjednávat jinde.

- V roce 1793 předal Vojtěch Kačena usedlost svému synovi **Josefovi Kačenovi**

- Josef Kačena však zřejmě sám nehospodařil, s ním je ve velikonočních zповědích z roku 1800 zapsán jako ½ sedlák i jeho bratr Ondřej Kačena.

V roce 1801 grunt pak prodal **Josefovi Klímovi** se zajímavou výjimkou:

Níže psaného dne a roku stala se smlouva mezi Josefem Kačenou odstupujícím jedné a Josefem Klímou nastupujícím z strany druhé a to následovně:

Postupuje nadjmenovaný Josef Kačena svou celou gruntovní živností ve vsi Smolivec pod N. 26 se všema k ní patřícím gruntama, stavením Josefovi Klímovi k jeho budoucímu užívání a vládnutí za pět set šest zlatých 16 krejcarů, však Josef Kačena sobě následovně vymíňuje, totiž:

Na polovici této živnosti skrze dvaceti tři let hospodařiti, po vyjití toho času ale tato polovic hospodářství na Josefa Klímu připadnouti má.

- Ale hned v roce 1802 je mezi nimi sjednána jiná smlouva, kde se grunt již pevně rozděluje na dvě poloviny a každý hospodář bude na svém:

Podle nového usnesení Josefa Klímy s Josefem Kačenou se ta dle 3. března roku 1801 mezi nima udělaná smlouva, že Josef Klíma tu celou živnost po vyjití těch vymínutejch 23 let která Josef Kačena na půl živnosti hospodařiti měl, dědičně odevzdá a dostane, na ten způsob ruší a jinej, že pod následovními vejmkami Josef Klíma od toho jemu podle živnosti N. 26 daného dědičného práva celé živnosti tu jednu polovici Josefovi Kačenovi s tímž docela upouští, že on ji v ceně 255 zlatých tak, jak on Josef Klíma tu druhou polovici v té ceně od 255 zlatých přijímá ji sám přijímati bude.

Příčina tehdy jedna jak druhá strana polovic těch v starý gruntovní knize vyznamenaných vorných polí a lučního, tehdy polovic toho v sumě 22 strychů 3 věrtele 2 měřičky které oni každý zvlášť pro sebe dědičně užívati a spravovati podle svého nejlepšího rozumu může.

Těž podobně se odděluje ten vynacházející dobytek a vše k hospodářství přicházející náradí, pak také stavení, chlívy, stodoly na kterém všem každéj hospodář svou správou sám se svým nákladem vésti a sebe právem zaopatřiti povinen jest.

Všechny císařské povinnosti, jakékoliv býti mohou, kontribuce, liftruňky, kvartýry, válečné daně, vesměs všechno, co by se na ten grunt počítiti mohlo, každéj zvlášť ze své polovice vybejvati, pak také naproti tomu ty z toho pocházející bonifikace a odměny a ten způsob vybírati bude

Tato usedlost byla tedy ve vesnici úplně první, která se rozdělila na polovic. Následovalo jich pak ve vesnici několik, ale až po dalších létech.

- V roce 1804 prodal Josef Kačena svoji oddělenou polovinu starosmoliveckému mlynáři **Josefovi Čtverákovi**. V roce 1807 mu prodal druhou polovinu i Josef Klíma. Josef Čtverák měl do té doby ve vlastnictví mlýn „Siblíkův“ – nyní číslo 67 v Mladém Smolivci. Byl to však mlýn, který odedávna patřil ke Starému Smolivci, tedy k panství Oselec. Mlýn brzy prodal Josefu Zelenkovi.

Na původním gruntu č. 26 nyní 31 začal hospodařit jeho syn, také Josef Čtverák.

Na oddělené polovině, která dostala číslo 43 a stala se opravdu oddělenou částí, začal hospodařit Josef Čtverák starší sám. Nyní je to číslo 32 – „u Krchů“. Tato část však neměla v dalším období příliš štěstí, byla prodávána jedněch rukou do druhých. Od srpna 1816, kdy ji Josef Čtverák prodal Janovi Luhanovi, byla do roku 1845 prodána celkem 14x a byla i předmětem exekuce – „šla pro dluhy do aukce“. Její velikost se stále snižovala – nejprve na „chalupu“, až skončili poslední majitelé rodu Krchů jako „domkáři“.

- Původní část v čísle 26, nyní č. 31 si začala žít vlastním životem. Dne 25. června 1815 ji Josef Čtverák mladší prodal **Matějovi Suchopárovi** z Buzic, panství Blatná za 3 600 zlatých.

- Ten ji v roce 1826 předal synovi **Václavu Suchopárovi**. Rod Suchopárů zde hospodařil až do roku 1903. Podle místní kroniky obytný dům na usedlosti v roce 1887 majiteli Josefovi Suchopárovi vyhořel.

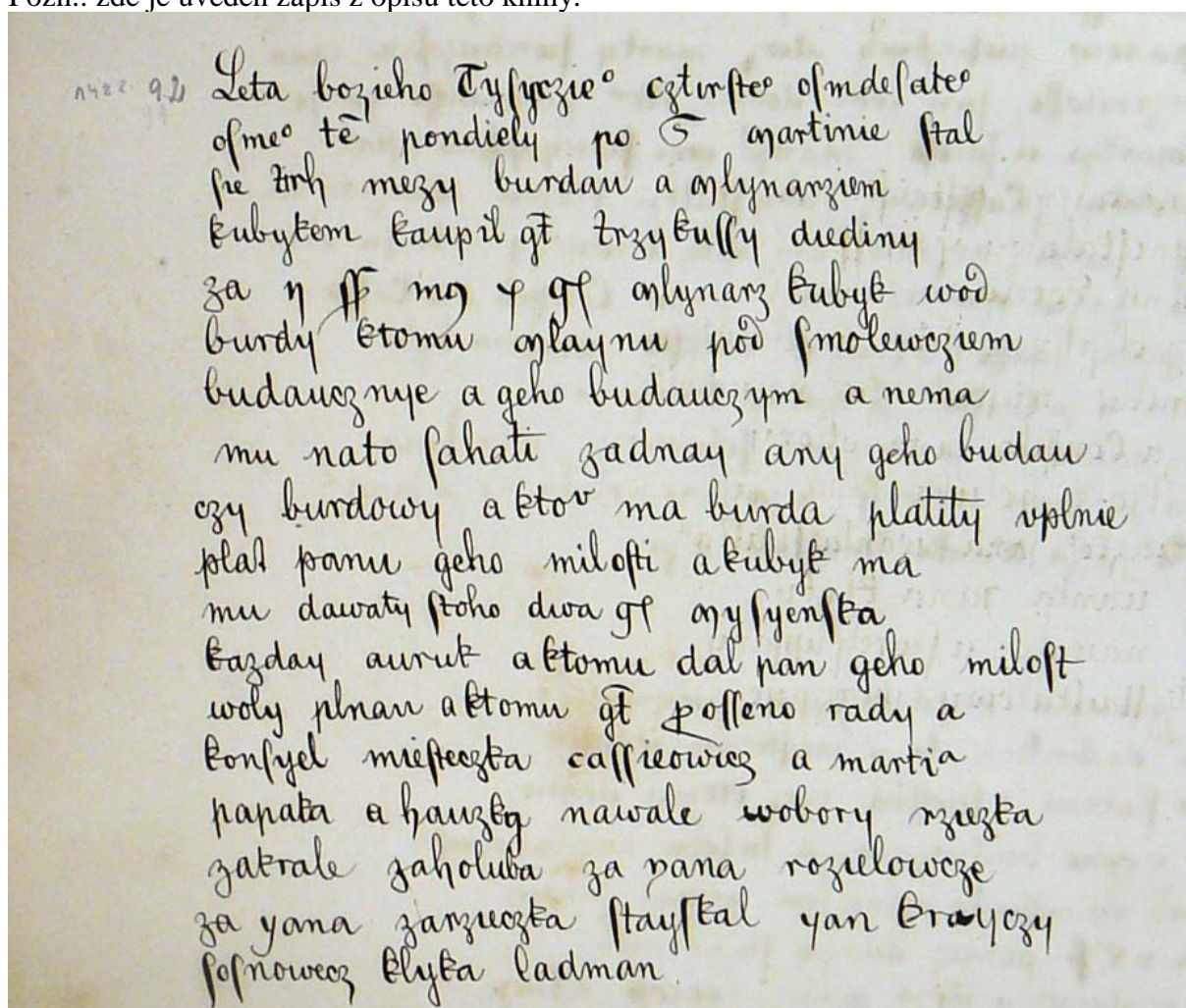
- v roce 1903 koupili grunt podle smlouvy trhové manželé **Jan a Julie Kůstovi**. Jejich potomci vlastní dům č. 31 dosud, v současnosti to je dcera **Alena Rodová**, rozená Kústová s **manželem**. Slouží jim jako rekreační chalupa. Dosud však v ní trvale žije její matka.

11/ Jeroným Mlynář, mlýn Lomice, nyní Jana Arnoštová, Hana Pavlásková
č. 42 „v Lomici“ (dříve č. 34)

V Mladém Smolivci byly vždy dva mlýny, jeden však odedávna patřil ke Starému Smolivci („Siblíkův“) a pouze mlýn Lomice vždy patřil k Mladému Smolivci, ať vesnici vlastnili jakíkoliv majitelé. První zmínka o mlýnu ve Smolivci je z roku 1432, jak je uvedeno v první části této zprávy, nelze však rozlišit, o který mlýn se jedná.

Až z roku 1488 je v Liber ciuilis Ciuitatis Cassiowycz neboli Občanské knize obce Kasejovice z let 1417 – 1562, která je uložena ve Státním okresním archivu Plzeň-jih se sídlem v Blovicích ve fondu Archiv města Kasejovice jako inv. č. 507 popsáno, že se jedná o mlýn pod Smolivcem – tedy v Lomici:

Pozn.: zde je uveden zápis z opisu této knihy.

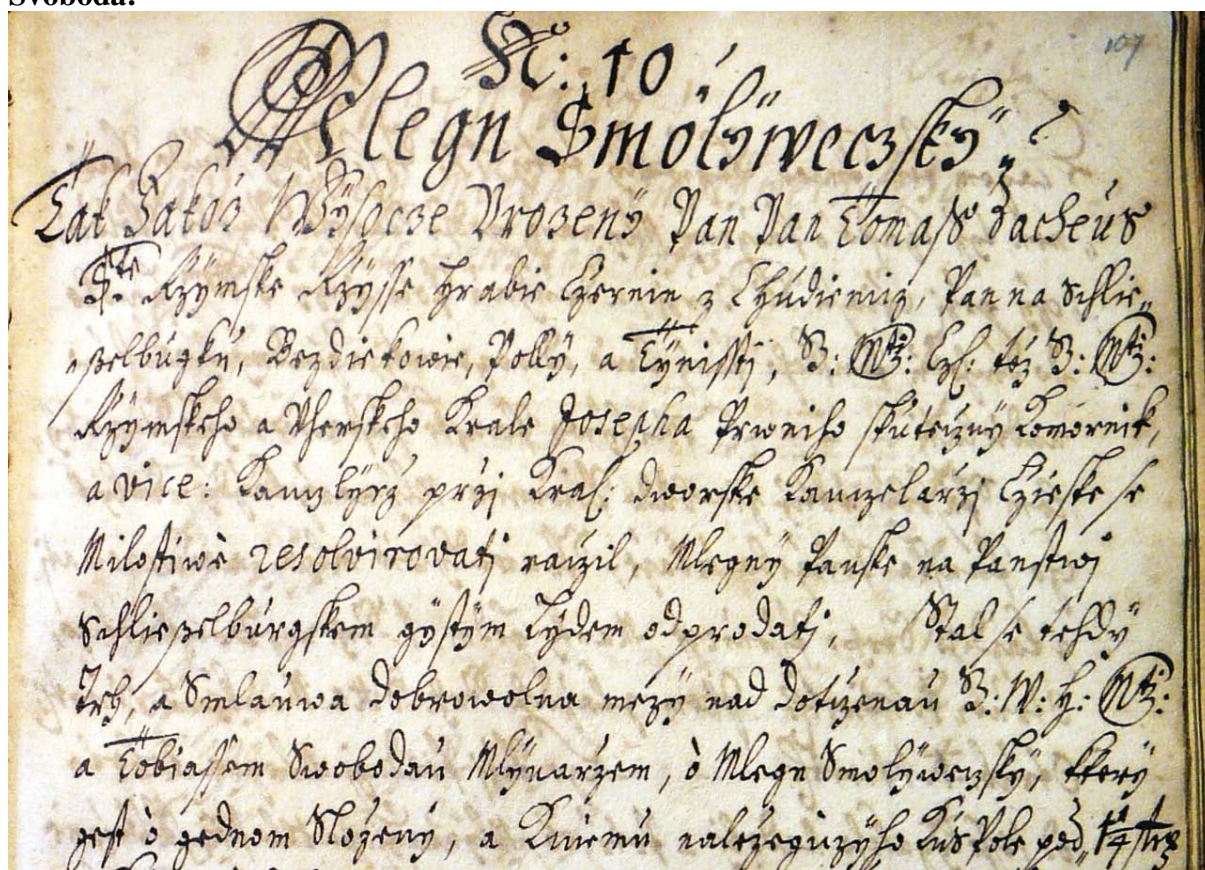
Volný přepis: *Léta Božího 1488 v pondělí po sv. Martinu uzavřeli Burda a mlynář Kubík obchod. Mlynář Kubík koupil od Burdy pro sebe a své potomky k mlýnu tři kusy pole za 2 kopy a 10 grošů míšeňských. Burda i jeho dědicové se tím vzdávají všech právních nároků k prodaným pozemkům, avšak nadále musí odvádět vrchnosti plat v plné výši. Kubík bude naopak platit Burdovi každoročně 2 groše míšeňské úroku. Vrchnost k tomu dala milostivé svolení. Projednáno za rady a konšelů městečka Kasejovic Papáka, Hauzky, Navaly,*

Vobory, Řízka, Krále, Holuba, Jana Roželovce, Jana Záříčky, Stejskala, Jana Krejčího, Sosnovce, Kliky a Ladmana.

- V Berní rule, tedy v katastru z roku 1654, je uveden ve Smolivci jen tento mlýn Lomice. Je na něm uveden **Jeroným Mlynář** (dalo by se spíše psát s malým počátečním m). Vlastní 6 strychů půdy, chová 4 krávy, 4 jalovice, 5 prasat a je označen jako mlýn o jednom kole.

-Při revizitaci Berní ruly v roce 1676 není mlýn osazen „*vrchnost ten mlejn k svému užitku léta 1666 obrátila a jej s 6 strychy polmi užívá*“, to znamená, že na mlýně neseděl žádný nájemce, ale obsluhovali ho jen panští zaměstnanci.

- V roce 1695 mlýn zakoupil v emfyteutickém prodeji (tj. do dědičného nájmu) **Tobiáš Svoboda**:

Pramen: : Kniha prodeje mlýnů na panství Lnáře 1696 – 1806, č. knihy 440, uloženo ve Státním oblastním archivu Třeboň, fond velkostatek Lnáře.

Přepsáno:

N. 10 – Mlejn Smoliveczký. Tak jakož Vysoce Urozený Pan Pan Tomáš Zacheus, Svaté říšské hrabě Černín z Chudenic, pan na Schlieselburku, Bezdiekovie, Poli a Týništi, Jeho Milosti Císařské, též Jeho Milosti Římského a Uherského krále Josefa Prvního skutečný komorník a vicekancléř při Král. dvorské kanceláři České se milostivě resolvirovati (rozhodnouti) ráčil, mlejnny panské na panství Schlieselburském jistým lidem odprodati. Stal se tehdy trh a smlouva dobrovolná mezi nad dotčenou Jeho výsosti hrabětem a Tobiášem Svobodou, mlynářem, o mlejn Smoliveczký, který jest o jednom složení a k němu náležejícího kus pole pod 1 a ¼ strychem .....smlouva pokračuje.....za 60 kop grošů míšenských.

- Od té doby, tedy od roku 1695 **držel mlýn Lomice rod Svobodů a to více než 100 roků** - až do roku 1806. Přitom mlynářské řemeslo nebylo lehkým živobytím. Ve venkovských mlýnech se pracovalo často i 16 hodin denně v prachu, hluku i mrazu. Pracovní den začínal kolem páté hodiny, mnohdy však mlýn mlel nepřetržitě i v noci. Těžké pytle s obilím se ručně vynášely po schodech, výsledné melivo a mouka se opět přemísťovalo ručně. Celoroční práce mlynáře se neomezovalo jen na mletí mouky, i když obsluha zákazníků, příjem obilí na mletí, vydávání výrobků, evidování účtů a kontrola plateb byly hlavní náplní mlynářského řemesla. K tomu bylo potřeba mlýnské zařízení seřizovat a opravovat. Udržovat stavení, vodní kolo, náhon a splav. Nezbytný byl častý úklid a zametání všech podlaží mlýna. Před jarní oblevou se mlynář musel řádně připravit na jarní příval vody. Splav musel být zcela průtočný, aby velké množství vody nepoškodilo náhon nebo mlýn. Každoročně již v srpnu bylo mleto nové obilí, v tom roce sklizené. Před novou sezónou bylo třeba vyčistit a opravit mlýn a všechna jeho zařízení. Živobyetí mlynáře zcela záviselo na rozmarech přírody a následné kvalitě úrody. Mlynáři mnohdy každoročně ekonomicky přežívali od jara k jaru při namáhavé práci ve mlýně i na poli. Nebyl tedy velký rozdíl od těžké práce sedláků a ostatních vesničanů. Mlynáři se jen zdáli být volnější, bez nucené roboty na panském. A tak mlynáři a jejich rodiny byli vždy trochu výjimečnou složkou společnosti. Součástí života mlynářů téměř na všech vesnických mlýnech bylo i polní hospodářství s chovem dobytka a drůbeže, což umožňovalo celoroční obživu všech členů domácnosti.

- Pokračovatelem rodu po Tobiášovi, který zemřel 6. 4. 1711 se stal **Jan Svoboda**, v matrikách také „řečený Lomička nebo Dobeš“. Narození Jana Svobody v matrikách ověřit nelze, narození jeho dětí po roce 1700 však již ano. Jméno „Lomička“ získali Svobodovi po názvu mlýna. Pod tímto jménem zemřel Tobiáš Svoboda a pod ním se rodilo i 6 prvních dětí Jana Svobody. Jan Svoboda neměl sice moc polí, v roce 1720 má přiznáno jen 1 strych a 2 věrtele, luk jen na 1 vůz sena a ½ vozu otavy, ale to byl jen doplněk k hlavní činnosti mlýna.

- Při převzetí mlýna synem Jana Svobody **Josefem Svobodou** v roce 1747 jsou vyjmenovány povinnosti na mlýně takto:

***Předně** na podíl svého bratra netoliko ještě 25 zlatých doplatiti, ano i taky:*

***Za druhé** Milostivé vrchnosti nájem ten prve bejvalý totiž 17 strychů žita podle starého způsobu polovinu při svatém Jiří a druhou polovinu při svatém Havlu do důchodu panského, případně odevzdati a žádných restův nedělati.*

***Za třetí:** melivo panské zůstává též v starobylním způsobu, totiž že bude povinen mlynář každý tolik co panská potřeba ukazuje spravedlivě beze všeho fortele mlíti a z každého strychu pšenice mouky čistě 1 strych 2 věrtele a otrub 1 věrtel, z každého strychu žita mouky 5 věrtelů a 1 věrtel otrub odevzdávati. Dálej*

***Za čtvrté:** co tak na těch „contribucí“ užívajících polí pod 7 strychů dle rozvržení contribučenského. Pak na contrib. recrouti (na zaopatření vojska), a jinší rozličné zemské daně rázně vypadati bude, jest on povinen do contribučenské kasy ku pomoci obce smolivecké každoročně bedlivě odevzdávati a místo roboty k rozvážení ryb po rybnících neb navážky, pokaždé když od Cancellare poručeno bude, jednu fůru zaopatřiti. Ostatně:*

***Za páté:** jest obzvláštní povinnost mlynáře ctít a bohabojný život jak se svou manželkou a dítkama tak taky i čeládky vésti, žádné podezřelé lidi nepřechovávati, měřici spravedlivou a ne s falešnou bráti, v melivu lidem pilnej býti. Mlejn a všechno stavení v dobrém způsobu vždy zachovávané držeti, rybníky jemu pod znamení vykázané neodtahovati, k čemuž kdyby se jináč choval, přísně přidržeti a podle zasloužení trestán býti má. Posledně:*

***Za šesté:** kdyby pak on nadznamenáný Josef Svoboda pro sešlost věku svého neb pro jinší své štěstí ten mlejn držeti nemohl neb nechtěl, tak on takový mlejn dle své libosti prodati neb*

prohandlovati vůli má, s tím však dokonalým obmezením, že sobě Mil. Vrch. vždy při prodeji první právo zanechává

Josef Svoboda byl 2x ženatý, s první ženou měl 10 dětí a s druhou ještě dalších 7. Na živu jich zůstalo 9, které se musely podělit o pozůstalost.

- Ve svém „kšaftu“ – tj. poslední vůli v roce 1788 zanechává Josef Svoboda mlýn svému prostřednímu synovi **Václavovi Svobodovi**: *za dědice držitele téhož mlejna sub. N. 34 mého syna Václava bych po mé smrti za dobrého hospodáře uznával, kdyby v stavu vojenským nebyl, jenž by rád a věrně stav vojenský zastával, ale jest nezdravý a chybný.* Jestli to bylo z důvodu „nezdraví“ nebo jiného důvodu, aby nemusel jít Václav na vojnu nevíme. Je však jisté, že v té době platila stále ještě vojenská služba doživotní, která byla zrušena až v roce 1802. V tom roce byla snížena jen na 14 roků. Právě nedávno předtímto kšaftem, tj. v roce 1781, zavedl Josef II. pro nejchudší vrstvy **povinnou** vojnu. Osvobozena byla jen šlechta, duchovní a inteligence. Verbování nahradily odvody (často násilím); služba byla tedy nadále doživotní. Existovaly však tzv. dlouhodobé dovolené, kdy někteří vojáci byli doma v době míru. Z textu kšaftu vyplývá, že byl pravděpodobně v té době na takové dovolené i Václav, protože mu bylo již 28 roků a to by těžko mohl být novým brancem.

Václav Svoboda každopádně vojně ušel a mlýn po smrti svého otce v roce 1789 převzal. Musel však splatit nemalé dluhy, hlavně na nájem panské vrchnosti a svým 8mi sourozencům po 25 zlatých.

- Možná i pro vyplácení všech podílů a dluhů byl nucen v roce 1806 mlýn prodat. Prodal ho **Antonínovi Havlíkovi**, mlynáři z mlýna Slatina za 3 000 zlatých. Hned potom však koupil naopak mlýn ve Slatině za 2 000 zlatých a se svou manželkou, dvěma syny a dcerou se odstěhoval na slatinský mlýn.

- Dále se mlynáři střídali již poměrně často: v roce 1816 prodal Antonín Havlík mlýn **Františkovi Černému**, bývalému mlynáři životickému a to za 8 000 zlatých vídeňského čísla

- Ten se však na mlýně moc neohřál, hned v roce 1817 ho prodal **Janu Karáskovi**, mlynáři z Cheznovic též za 8 000 zlatých vídeňského čísla.

- Ani ten se na mlýnu moc nezdržel a v roce 1823 ho prodal **Josefu Prokopovi** z Blatné a co je zajímavé, již jenom za 3 900 zlatých vídeňského čísla

- Josef Prokopec držel mlýn poměrně dlouho – 20 roků a v roce 1844 ho prodal **Karlovi Liškovi** z Lešovic za 3 740 CM, to je konvenční měny. Z toho vyplývá, že mlýn zřejmě zvelebil, protože poměr zlatého konvenční měny ku zlatému vídeňského čísla byl 1: 2,5.

- Manželé Liškovi však mlýn pouze pronajímali. V roce 1850 jej pak prodali manželům **Matějovi a Anně Černých**, což byl jejich zeť a dcera. Ti začali na mlýně skutečně bydlet a předchozí nájem skončil podle smlouvy na sv. Jana Křtitele v roce 1852, tj. 24. června.

- Roku 1855 zakoupil mlýn **Karel Černý** a také sám v tom roce na něm žil. V roce 1856 se oženil s Marií, rozenou Příbylovou, ale nejméně od roku 1857 na mlýně již nežili

- Na mlýně je pak uváděn **Jakub Benda** s rodinou, není však zřejmé, zda jako majitel nebo jako nájemce

- Dne 18. červn 1872 je v katastru nemovitostí vloženo právo vlastnické podle tržové smlouvy ze dne 31. července 1871 manželům **Matěji a Anně Šrámkovým**

- V roce 1894 se mlýn stává mlýnem panským, protože jej podle tržové smlouvy ze dne 5. ledna 1894 kupuje **Karel, svobodný pán z Lilgenau**, majitel Lnářského panství.

- Podle návrhu státního pozemkového úřadu v Praze ze dne 21. května 1921 čj. 376 se do katastru nemovitostí poznamenává **zabrání mlýna státem** dle zákona ze dne 16. dubna 1919 Podle dalších zápisů v katastru nemovitostí se proti zabrání mlýna bránil majitel u soudu.

- Až po vyřešení soudem došlo k převodu vlastnického práva podle tržové smlouvy ze dne 28. srpna 1926 na **Jana a Albínu Šestákových**, kteří na mlýně pracovali již několik roků předtím jako zaměstnanci.

Fotografie rodiny Šestákových v roce 1923. Zleva Antonín Žák starší syn, Jan Šesták mlynář, Albína Šestáková manželka, Karel Žák mladší syn, Terezie Krúsová služka

- V roce 1949, po smrti Jana Šestáka bylo vloženo právo vlastnické na polovinu mlýna **Josefu Šestákovi**, synovi. Druhá polovina stále patřila jeho nevlastní matce Albíně Šestákové. Josef Šesták však na mlýně nikdy nežil a nepracoval.

- Po smrti Albíny Šestákové v roce 1971 zdědil její polovinu její vlastní syn **Karel Žák a jeho manželka Helena**, rozená Tůmová. Ti však užívali mlýn již jen jako letní byt.

- V roce 1974 získal otcovu polovinu darem jeho syn **Karel Žák** a v roce 1975 odkoupil s manželkou i druhou polovinu od Josefa Šestáka. Na své náklady k němu zavedl elektřinu od vesnice Mladý Smolivec, stavení opravil a částečně přestavěl.

- Od roku 2005 vlastní mlýn jejich dcery **Hana Pavlásková a Jana Arnoštová**. Jana Arnoštová dokončila přestavbu, vybudovala druhou bytovou jednotku a na mlýně se svým manželem a dětmi trvale žije.

12/ Jiřík Krčmář, hospoda panská, nyní Milan Skuhravý
č. 41 „u Šenkýřů“ nebo „u Adámků“ (dříve č. 33)

Popsat nájemce a majitele bývalé panské hospody je poměrně obtížné, protože v pozemkových knihách jsou zápisy jen občas, v některém období dlouhodobě chybí vůbec. Lze však spolehlivě využít jiných podkladů, podle kterých se dá historie hospody zmapovat docela přesně.

- V berní rule je jako první známý nájemce panské hospody uveden „zahradník, jenž 8 za osedlého“ **Jiřík Krčmář**. Pojem „8 za osedlého“ znamená, že jde výměrou pozemků o 1/8 rozlohy pozemků sedláka, tj. „osedlého“.

Jiřík Krčmář vlastnil 3 strychy polí. Choval 2 krávy, 4 jalovice a 3 prasata.

- Ale již při její revizitaci v roce 1676 je na hospodě usazen **Michal Fišer**.

- Následně v roce 1715 v rustikální fassi má převzatou hospodu **Jiřík Jedlička**, u něhož je poznámka „dominikální grunt, hospoda“. Znamená to, že obdělávané pozemky jsou čistě panské, nikoliv rolnické s daní. Proto není uveden ani jeden z nich v pozemkové knize z roku 1695.

- Poprvé je Jiří Jedlička zapsán až v pozemkové knize v roce 1720 takto:

Jiří Jedlička hospoda panská

Na polích v třetí classe 9 strychů po 3 zlatých

27 zlatých

Sena 2 vozy

6 zlatých

Votavy 1/2 vozu

45 krejcarů

Suma

33 zlatých

45 krejcarů

- hned v roce 1724 byla sepsána smlouva s dalším nájemcem **Václavem Kratochvílem**, měšťanem z městečka Kasejovic. Smlouva je velmi zajímavá svým obsahem – hlavně povinnostmi hostinského:

Contract na hospodu panskou

*Léta páně 1724 dne 24. dubna stala se smlouva dobrovolná a to mezi důchodem s milostivou vůlí Její hraběcí milosti, vysoce urozené paní Marie Josephi, Svaté římské říše hraběnky z Küniglu, rozené hraběnky Černínové z Chudenic, titl. dědičné paní panství Lnářského a jiných všech přivtělených statků strany jedné a **Václavem Kratochvílem** strany druhé a to o hospodu ve vsi Smolivci ležící. Na ten a takový způsob zanechává vejš označený důchod tuž hospodu Václavovi Kratochvílovi na časy budoucí a věčné jemu a jeho potomkům k vlastnímu užívání, totiž se vším od starodávna k též hospodě patřícím příslušenstvím, následovně roli u cihelny pod 4 strychy, u Struhového rybníka pod 5 strychů dobré míry vejsevku, louka Žilovská pod 5 vozů a ouvoz u Struhového rybníka pod 1 vůz sena za sumu jedno sto padesáte zlatých rej. (rýnských). Každý zlatý po 60 krejcarech a krejcar po 6 denárech, na kteroužto sumu ihned zaval 35 zlatých hotových peněz, načež se tuto předně quitýruje, (stvrzuje) ostatních pak 115 zlatých povinen bude každoročně při času svatého Jiří až do vyplacení celé sumy po 10 zlatých vykládati, se dobrovolně zavazuje s tím dokonalým vymíněním:*

Předně, aby častěji podotknutý kupující s manželkou, dítkami a čeledí svou bohabojný a příkladný život vésti hleděl, žádných podezřelých lidí, to jest mordýřů, zlodějů a jim

podobných, vědomě nepřečovával. Míru spravedlivou a bez falšování piva neb páleného šenkoval v sloužení lidem jak přespolním, tak i domácím, piven byl, je nepřetahoval, nýbrž takové dobrým svědomím živ jsa k sobě vábil a tudy užitek milostivé vrchnosti všemožným způsobem zvejšiti se vynasnažil.

Za 2/ Pivo z důchodu sám sobě povinen bude voziti a takové až na 2 sudy hotovými penězi platiti. Pokudžby se tak nezachoval a dluhu vzrůsti nechal, důchod vždy s tou hospodou sobě platiti tu moc a právo zanechává

Za 3/ Povinnost hospodáře jest, by on vždy vystálým pivem zaopatřen byl. Pokudž by se bez piva natrefil, pokaždé v pokutu 3 zlaté upadá a se uvoluje

Za 4/ Cokoliv on piva vyšenkujě, z každého 4 vied. (věderného) sudu při placení z takového podsudné tak jako jiný šenkýř platit povinen jest

Za 5/ Povinován jest (ke) každému sudu piva jednu pintu páleného od panského vinopala po 28 krejcarech vzíti. Kdyby pak takového více vydal anebo potřeboval též od toho vinopala však tak jak by se jinde dostati mohlo bráti povinen bude

6/ Neměně kupující rozličné daně J. M. Císařké patřící, to jest dle contribučního rozvržení on kupující každoročně k zapravení má

7/ Led, pokudž se dělati dá, každoročně od Mil. vrchnosti do lednice skrze poddané beze všeho ouplatku hospodáře k naložení jest. Však s tím dokonalým napomenutím, by on sklep v dobrém stavu držel, sobě led náležitě stlouci dal, především pak všude lednici dobrými a tuplovanými dveřmi tak, aby tam žádné teplo nemohlo a z něho dobrý spad vodě zaopatřil

8/ V šenkovně a kuchyni skrze své lidi na všechn způsob čistotu zachoval, kamna dveře a okna v dobrém stavu držel a tudy lidí počestných sobě na škodu Mil. vrchnosti neodrazoval, především pak všudy za

Za 9/ Marštale v dobrém stavu jak pro zimu, tak žlaby, žebříky a stání by vždy čistě zameteno a sucho bylo na všechn způsob pokaždé míti připovídá. Kdyby on pak se tak jak připovídá nezachoval, neb dvůr náležitě hradben a dobrými vraty nočního času před zlými lidmi zaopatřený neměl, pokaždé v pokutu 5 zlatých upadá a takovou složití bez odkladu se uvoluje.

Za 10/ Na oheň a jiné všechny škodné věci k bedlivé pozornosti se kupující přísně napomíná

Za 11/ Kdyby vrchnost Milostivá nějaký panský dobytek aneb již maso přes potřebu svou míti ráčila, takové nechajce se jemu v snesitelné ceně zpeněžití povinen bude a se zavazuje.

Posledně, kdyby pak kupující pro sešlost věku aneb své jiné nedostatky hospody aneb šenku zdržeti nemohl, takovou hospodu jinému, však tomu, kterého by Milostivá vrchnost za dostatečného uznati ráčila, prodati aneb prohandlovati moc a vůli míti má, s tím ale dokonalým vymíněním, že sobě vrchnost Milostivá vždy při prodeji týž přední právo zanechává Pro lepší potvrzení jest tento contract prodeje nikoliko jen řádně vyhotoven a do knih gruntovních vepsán, ano i také od samé Milostivé vrchnosti stvrzen. Jenž se stalo dne a léta svrchu psaného.

- Jak dlouho byl Václav Kratochvíl na hospodě přesně, není známo. Určitě ale nejméně do listopadu roku 1736, kdy jako mladosmolivecký šenkýř vdává dceru Terezii za Václava Podlesného, syna Martina Podlesného, panského zahradníka ze vsi Dožice.

Po něm zde byl nájemníkem určitě **Jakub Bartoš**, protože ten podle zápisu v pozemkové knize prodává „se souhlasem Milostivé vrchnosti“ nájem hospody dne 18. března 1745 **Václavovi Milbachovi** a to za třista čtyřicet zlatých rýnských. Proti sto padesáti zlatým rýnským, které platil v roce 1724 Václav Kratochvíl, je to velmi výrazné zvýšení.

- v roce 1747 a to dne 10. ledna byl učiněn další zápis a hospoda byla přepsána na **Jana Janotu** za 399 zlatých rýnských. Ten zemřel velmi mladý ve stáří 39 roků v dubnu 1753.

- rod Janotů, či Janotků, jak byli v různých dokumentech různě nazýváni, však v ní setrval poměrně dlouho. Posledním byl **Josef Janota**, který zemřel 23. května 1801 ve stáří 54 roků. Vdova po něm však i nadále na hospodě zůstala s rodinou nového šenkýře.

- po Josefu Janotovi převzal v roce 1801 ve svých 26 letech hospodu **Antonín Brichta**. Kolem roku 1800 a později až do roku 1853 bylo na hospodě vždy 5 až 8 dospělých, včetně dvou děveček a pacholka. Hospoda včetně hospodářství byla tedy značně velká. V roce 1837, kdy byly pořízeny ve vesnici první katastrální mapy ve Stablním katastru, to byla i jedna z velmi mála budov, která byla zakreslena jako zděná. Většina obytných budov i velkých gruntů byla přitom jenom dřevěná.

Po Antonínu Brichtovi, který vydržel na hospodě celkem 52 roků až do svých 78 let věku, se začali její obyvatelé poměrně rychle měnit.

- v roce 1854 byl přechodně na hospodě šenkýř **František Hrdlička**

- v roce 1855 se objevuje **Václav Štorkán** a zůstává do roku 1860

- dne 17. června 1860 se podle tržové smlouvy ze dne 13. června vkládá právo vlastnické manželům **Janu a Barboře Kellerovým**

- v roce 1889 se podle tržové smlouvy ze dne 10. července 1889 vkládá právo vlastnické manželům **Josefu a Terezii Fousové**

- po smrti svého manžela Josefa se Terezie Fousová vdává za **Františka Sloupa**, který tak přejímá spolu se synem Františkem Fousem část majetku

- dne 10. prosince 1896 kupují hospodu manželé **Jan a Kateřina Hrbovi**

- dne 9. května 1905 přejímají vlastnické právo **Josef a Anna Šmídovi na polovinu a Jiljí a Josefa Skuhravých na druhou polovinu.**

- V roce 1906 přebírají celý majetek **Jiljí a Josefa Skuhravých.**

Jiljí Skuhravý se narodil v roce 1854 v rodině truhláře Tomáše Skuhravého. Měl ještě dalších 7 sourozenců. Přitom bydleli v malém domku, který se do současnosti nedochoval – byl na dvoře současného čísla 68 manželů Žákových a vyhořel v roce 1927. S nimi v tomtéž domku bydlela i další rodina Josefa Horáka. I přes nesnadné výchozí životní podmínky se Jiljí Skuhravý vypracoval natolik, že mohl převzít hostinec. Bylo mu však již přes 50 roků a proto za několik roků předal živnost svému synovi **Františkovi.**

Na fotografii z roku 1913 je uprostřed Jiljí Skuhravý se ženou Josefou, jeho syn František se ženou Boženou a jejich nejstarší – tehdy dvouletá dcera Marie

Rod Skuhravých pak již trvale na usedlosti zůstal. Velmi nešťastným rokem se pro jeho obyvatele stal rok 1931, jak uvádí zápis v kronice obce:

Dne 16. srpna, právě kdy konala se v obci zdejší poutní slavnost a při ní taneční zábava v hostinci Františka Skuhravého č.p. 41, vypukl u tohoto ve stodole požár kol 10 hodiny večer, který způsobil velkou paniku, poněvadž byla zde četná návštěva, téměř všechny místnosti byly přeplněny, požár ten schvátil všechny hospodářské i obytné budovy téměř se vším co v nich bylo s celou již téměř svezanou úrodou. Škoda byla ohromná pro majitele, ale z větší části kryta pojištěním, kteréhož obdržel as 41 000 Kč. Těž sousedé místní i okolní jemu přispěli svou pomocí,, takže se ihned dal do stavby a v krátkém čase měl opět všechny budovy k obývání způsobilé. Kdo požár způsobil zůstalo nevyzpatané, z neopatrnosti se tak nestalo. Požár a zničení budov bylo o to smutnější, že podle téže kroniky přistavěl František Skuhravý rok předtím, tj. v roce 1930 zcela nový sál s parketovou podlahou.

- Posledním výkonným „hostinským“ byl **František Skuhravý**, narozený 7. 2. 1920, který převzal hostinec se svojí manželkou Marií v roce 1947. V 60tých létech 20. století byl pak zcela zrušen. Ve vesnici zůstal jediný hostinec „u Frühaufů“, který však patřil v té době spotřebnímu družstvu Jednota.

František Skuhravý pracoval přitom již od roku 1950 v místním Jednotném zemědělském družstvu, byl jedním ze zakládajících členů a člen přípravného výboru.

- v současné době je majitelem usedlosti **Milan Skuhravý**, který však již živnost nikdy neprovozoval a pracoval vždy jen v JZD. Žije zde se svojí rodinou a bratrem Josefem.

13/ Chalupa Martina Holíka, nyní manželů Houdkových č. 11 **„u Dolejších Chalupníků“ (dříve č. 9)**

Jediná chalupa, která mimo gruntů ve vsi Mladý Smolivec po třicetileté válce zůstala, byla chalupa **Martina Holíka** s pouhými 3 strychy pozemků. Na chalupě však hospodář nebyl, je vedena jako „*dokonce pustá*“

- Ještě v roce 1676, kdy byla provedena revizitace berní ruly na ní nikdo veden nebyl.

- Podle znění první smlouvy v roce 1695 byla někdy po uvedeném roce 1676 znovu vystavena **Mikolášem Skuhravým**. Zřejmě velmi brzy zemřel a chalupa spadla do vlastnictví jeho ženě Anně.

- Od ní ji pak právě v roce 1695 koupil **Václav Zýka**, jak je dále uvedeno v pozemkové knize: *Léta 1695 dne 29. Marti ujal tu chalupu vejš jmenovaný Václav Zýka a jest mu vedle jinších sousedův šacovaná za sumu 10 kop grošů míšenských kterážto chalupa Anně, manželce Mikoláše Skuhravého, že ji vystavil, patřila. Ten byvše zaprvé do důchodu povinen, když v Malkově na hospodě šenkýřkou byla, dlužen 5 zlatých - takové až na 1 zlatý a 18 krejcarů vyplatil a ostaté jí všeho zanechal a také tu žádný co pohledávati nemá, bude zůstávat v svém zaplaceným.*

- Od Václava Zýky ji velmi brzy koupil šafář z Kladrubic **Tomáš Miksa** pro svého syna Jana Miksu:

Léta 1700 dne 13. Septembris stal se trh celý dobrovolný a dokonaly mezi osobami těmito: Tomášem Miksou, šafářem Kladrubeckým z strany jedné a Václavem Zýkou ze vsi Mladého Smolivce strany druhé a to takový, že jest Tomáš Miksa koupil chalupu synu svému Janovi od Václava Zýky, ležící pod hrází v Mladém Smolivci se vším příslušenstvím co od starodávna k ní patří a to za sumu pět zlatých rýnských kterážto ihned při smlouvě toho hotově složil. Naproti tomu Václav Zýka sobě vymínil, co nyní na zimu oseto míti bude, aby toho pokudž jej Pán Bůh při zdraví zanechati ráčí, sám užítí mohl. Co se dotýče jarní setí, Tomáš Miksa sám osítí má, a tak k svému užitku přivésti. Contributi (daně) do nového leta přicházejícího Václav Zýka povinen platitit bude, od nového léta který se platit bude tisící sedmistý první, takovou na sebe Tomáš Miksa vztahuje a dávati uvoluje.

Stal se tento trh v hospodě Kladrubský v přítomnosti Vojtěcha Čecha, též Václava Lukáše, léta a dne svrchu psaného

- Synovi **Janovi Miksovi** ji předal v roce 1706:

Nyní Jan Miksa syn jeho

Léta Páně 1706 dne 31. Marti Tomáš Miksa postupuje chalupu svou, kterou od Václava Zýky za 5 zlatých rýnských hotových koupil, svému synu Janovi Miksovi, se vším příslušenstvím, zůstává tehdy v předešlým šacunku a bude seděti v svém vlastním za

10 kop grošů

Stal se tento zápis v přítomnosti rychtáře Předmiřského Martina Černého.

Jan Miksa měl v roce 1720 podle pozemkové knihy panství Lnáře už více než 9 strychů polí a k tomu louky s téměř 4mi vozy sena a otavy a to celkem za 43 zlatých. Ve stáří 60ti roků zemřel dne 13. března roku 1740.

- Kdo po něm převzal chalupu není známo, až v pozemkové knize z roku 1751 je

Zápis Jana Mixy, nyní Doroty Skuhravej

Léta Páně 1751 dne 22. března při šťastném panování Vysoce urozeného Pána pana Františka Carla hraběte z Sweets a Sporcku Sv. římské říše svobodného pana z Rejstu, pána na Schlüsselburku ujala ten grunt nadjmenovaná Skuhravá se vším k němu patřícím od starodávna příslušenstvím, jak Jan Mixa a jiný předkové jej užívali.

Dorota Skuhravá převzala celkem 13 strychů polí a luk za 33 zlatých.

- Po Dorotě Skuhravé byl hospodářem **Jan Skuhravý** a jeho žena Anna. Nejsou však v pozemkových knihách uvedeni. V roce 1762 se jim narodil syn František, který se v roce 1788 stane dědicem chalupy. Jan Skuhravý zemřel v srpnu 1776, to byl František teprve 14letý a tedy nedospělý. V roce 1770 při prvním číslování domů dostala chalupa číslo pop. 9.

- Od roku 1776 hospodáří na chalupě Františkova matka Anna, později s druhým manželem **Jakubem Staňkem**.

- V roce 1788 je Františkovi chalupa právně předána:

Léta páně 1788 dne 22. měsíce Maje, stal se mezi níže podepsanýma stranama následovně přípis k ruce France Skuhravýho ze vsi Smolivec, totiž:

Propouští a odevzdává ve vsi Smolivci Sub N. 9, na který on skrze 12 let hospodářství vyhlížel, synu a dědici Franci Skuhravýmu, kterážto gruntovní chalupa po předcházejícím obšacování skrze šacovatele Václava Kačeny, rychtáře Radošického a Matěje Sedláčka, rychtáře Smoliveckého, též Josefa Bryndy, svědka, odhádána a nyní se vším právem a k ní patřícím příslušenstvím, pohodlím i břemenem Franci Skuhravýmu k vlastnímu užívání na časy budoucí i věčně se pořádně připisuje a tímto zápisem pojišťuje.

....atd. smlouva pokračuje....*v celkové sumě 129 zlatých* (pozn.: z toho rozdělil na podíly sourozencům a matce 101 zlatých a 11 zlatých do panského důchodu. Zůstal mu tedy podíl jen 17 zlatých.)

+++ *Jakub Staněk odevzdávající*
K podpisu dožádaný Jakub Červenka
rychtář Předmířský
Matěj Sedláček, rychtář Smolivecký
a svědek toho

Frantz Skuhravej přijímající
k podpisu dožádaný Jakub Červenka
rychtář Předmířský
Josef Brynda svědek toho

- Svému synovi **Janovi Skuhravému** ji předal v roce 1811. Grunty nebo chalupy se ve velké míře předávaly synům při jejich svatbě jako obvěnění proti nevěstinu věnu. Výminek pro rodiče byl sepsán takto:

Svým rodičům František a Barbora Skuhravým manželům následující vejminek každoročně odváděti zavázán jest, totiž pět strychů žita, jeden strych pšenice, jeden strych ječmene, jeden strych ovsa, půl strychu hrachu a jim též jednu krávu a dvě ovce při živnosti na svou píci chovat a tři záhony pro sázení zelí a zemčat, s tím doložením, že po smrti jednoho z nich na živě pozůstávající toliko polovici tohoto vejminku a k užívání krávu a dvě ovce vyživovati, po smrti obouch ale celý tento vejminek nastupujícímu hospodáři k dobrému připadnouti má.

K dovysvětlení zůstává srovnání plošných a dutých měř v těch dobách: strychy, věrtele a čtvrtce se používaly jak pro míry duté (obilí, hrách apod.), tak pro míry plošné (pole, louky). V dnešním vyjádření je:

Míra dutá: strych (korec pražský čili zemský) = 4 věrtele (měřice) = 16 čtvrtcí (měřiček, mírek) = 93,62 litru.

věrtel (měrice) = 4 čtvrtce (měřičky, mírky) = 23,4 litru.

čtvrtce (měřička, mírka) = 5,85 litru.

Míra plošná česká: strych (korec, jitro české) = 800 čtverečních sáhů = 4 věrtel (měrice) = 16 čtvrtcí (měřiček, mírek) = 2877,32 m²

věrtel (měrice) = 200 sáhů

čtvrtce (měřička, mírka) = 50 sáhů

Jitro katastrální = 1600 čtverečních sáhů = 2 strychy (korce)

Míry se používaly různé v různých dobách, mimo uvedené ještě i další, je velmi složité je převádět na dnešní. Tyto uvedené jsou použity ve smlouvách panství Lnáře nejvíce.

- Jan Skuhravý měl 4 syny a žádnou dceru. Chalupu v roce 1845 předal svému druhorozenému synovi **Antonínovi Skuhravému** a to opět při jeho svatební smlouvě.

Dne a roku níže psaného stala se mezi Janem Skuhravým jakož postupujícím otcem z jedné a jeho zletilým synem Antonínem pak jeho nastávající manželkou Barborou Šípatkovou, vlastní pozůstalou zletilou po Janovi Šípatkovi, bývalém chalupníku v Kladrubcích jakož nastupujícími z druhé strany následující trhová smlouva totiž:

atd. smlouva pokračuje

za

224 zlatých CM

to jest: dvě stě dvacet čtyři zlatých stříbrných peněz dle konvencí

atd. smlouva pokračuje

Ve Lnářích dne 23. října 1845

Nejstarší syn Josef se neoženil, stejně tak jako i třetí v pořadí František a zůstávali dále se svým bratrem Antonínem, jeho rodinou a svými rodiči na chalupě.

- Přestože měl Antonín Skuhravý syny z prvního manželství, převzala nakonec chalupu jeho dcera Anna, nejstarší ze sourozenců z druhého manželství. Dne 15. listopadu 1881 si vzala za manžela Františka Krejčíka, syna Jana Krejčíka, polosedláka v Tisově, toho času rezervního vojína II. pluku pěchoty. Následně jim bylo zapsáno vlastnické právo a to podle snímku ze spisu notářského ze dne 8. listopadu 1881 jako manželům **Františkovi a Anně Krejčíkových**.

Za jejich hospodaření došlo v roce 1906 na chalupě k velké škodě. Zápis v kronice Mladého Smolivce z roku 1906:

26. května zničil požár podruhé usedlost Františka Krejčíka (Chalupníkova). Požár tehdy nabyl větších rozměrů, neboť pro nepříznivé okolnosti nemohl být obmezen, zničil tehdy ještě čtyři sousední usedlosti.

- V roce 1914 přechází právo vlastnické na základě oddacího listu na jejich syna **Jana Krejčíka a manželku Růženu Krejčíkovou**

- Po nich se podle smlouvy trhové ze dne 11. března 1946 vkládá právo vlastnické **Františkovi a Marii Krejčíkové**

- V současnosti vlastní chalupu dcera Marie a Františka Krejčíkových, **Zdeňka Houdková se svým manželem Františkem**

E: Závěr

Z celkového přehledu je zřejmé, že ani jeden z původních rodů z roku 1654 ve Smolivci do současnosti nezůstal. Je možné, ale těžko doložitelné, že by některý z nich mohl pokračovat v linii ženské, několik zeťů převzaté statky mělo. To ovšem lze pouze matrikami, kde jsou však závažné výpadky v zápisech.

Matriky jako nejvěrohodnější pramen jsou zpočátku nedostatečně vedeny, nebyl k nim vydán žádný přesný předpis. Jako úřední knihy byly vedeny duchovními správci jednotlivých farností, v případě Mladého Smolivce nejprve farností Kasejovice, později Čížkov a nakonec Budislavice. V českých zemích bylo všeobecné vedení matrik nařízeno olomouckou synodou v roce 1591 a následující pražskou synodou v roce 1605, ale třicetiletá válka rozvrátila nejen původní církevní organizaci, ale měla vliv i na vedení matrik. Matriky bývají proto většinou nově zakládány až po roce 1650, ale záznamy jsou vedeny z velké části neúplně nebo nedbale, často chybí zápisy celých roků. Nikde také nebylo předepsáno, jak má zápis vypadat, každý farář zapisoval jinak, většinou velmi stručně. U žen nebyla příjmení většinou vůbec uváděna. Až patentem Josefa II. z 15.5.1781 byly matriky prohlášeny za veřejné listiny a pozdějšími patenty a vyhláškami byly upraveny i jejich povinné náležitosti, zprvu velmi stručné, později se rozšiřovaly.

Proto i v případě, že by některá ženská linie byla od roku 1654 zachována, nelze ji přesně zdokumentovat.

Poděkování:

Děkuji všem, kteří mi poskytli údaje k posledním rokům mého bádání, tj. většinou od roku 1950 a kteří mi zapůjčili i fotografie k uveřejnění. Obzvláště pak děkuji Mgr. Vladimírovi Červenkovvi z Galerie a infocentra Tvrz Lnáře za odbornou pomoc.

F: Prameny a literatura

I) Prameny

a) Nevydané

Národní archiv v Praze

Berní rula, 17. století.

Robotní seznamy (1771) 1775–1783 (1786)

Stabilní katastr 1826–1878.

Tereziánský katastr 1713–1790 (1848).

Státní oblastní archiv v Plzni

Sbírka matrik, Budislavice, Čížkov.

Státní oblastní archiv v Třeboni

Velkostatek Lnáře 1556–1948 (1949)

Státní okresní archiv Plzeň-jih (pobočka Blovice)

Archiv města Kasejovice 1234–1945 (1968).

Farní úřad Budislavice 1745–1960.

Farní úřad Čížkov 1657–1948.

Jednotné zemědělské družstvo Mladý Smolivec 1950–1966.

Státní okresní archiv Strakonice

Obec Lnáře 1865–1945 (1948) – kronika obce dostupná rovněž na <http://digi.ceskearchivy.cz>

Okresní národní výbor Blatná 1945–1960.

Okresní úřad Blatná 1855–1942.

Katastrální úřad pro Plzeňský kraj se sídlem v Plzni, katastrální pracoviště Nepomuk.

Obecní úřad Mladý Smolivec

Kronika obce.

b) Vydané

Archiv český I–XXXVIII, 1840–1944.

II) Literatura

KOLEKTIV AUTORŮ, *Obecní a okresní samospráva Blatenska a Březnicka*, Blatná 1932.

NOVÁK, V., *Raabův systém a provádění jeho na některých panstvích v Čechách*, Časopis pro dějiny venkova VIII, 1921, s. 137-163, 203-212.

VOPAŘILOVÁ, Miluše, *Mlýnáři na Litomyšlsku (1650–1800)*, nepublikovaná diplomová práce na FF Univerzity Pardubice, 2008. Dostupná na <http://dspace.upce.cz/>.

III) Internet

<http://historickemapy.cuzk.cz/>